

HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK

**Nerevidirani skraćeni odvojeni i konsolidirani financijski izvještaji
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019.**

Zagreb, studeni 2019. godine

Sadržaj

	Stranica
Odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i prihvaćanje skraćenih odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja	3
Skraćeni konsolidirani financijski izvještaji Grupe:	4
Račun dobiti i gubitka	4
Izvještaj o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	5
Izvještaj o financijskom položaju	6
Izvještaj o novčanim tokovima	7
Izvještaj o promjenama na kapitalu i rezervama	8
Skraćeni odvojeni financijski izvještaji Banke:	9
Račun dobiti i gubitka	9
Izvještaj o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	10
Izvještaj o financijskom položaju	11
Izvještaj o novčanim tokovima	12
Izvještaj o promjenama na kapitalu i rezervama	13
Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja	14-120
Dodatak – Financijsko poslovanje Grupe HKO	121-124

W

Odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i prihvaćanje skraćenih odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019.

Potvrđujemo da su, prema našem najboljem saznanju, skraćeni odvojeni financijski izvještaji Hrvatske banke za obnovu i razvitak („Banka“ ili „HBOR“) i skraćeni konsolidirani financijski izvještaji Grupe Hrvatska banka za obnovu i razvitak („Grupa“) prikazani na stranicama od 4 do 124 sastavljeni uz primjenu Međunarodnog računovodstvenog standarda 34: „Financijsko izvještavanje za razdoblja tijekom godine“ primjenjivim za sastavljanje financijskih izvještaja za razdoblja tijekom godine te da daju fer prikaz imovine, obveza, financijskog položaja, financijskog rezultata i novčanih tokova za izvještajno razdoblje.

Uprava ima opću odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke i Grupe te sprečavanje i otkrivanje prijevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu s važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu; donošenje razumnih i razboritih prosudbi i procjena; te pripremanje financijskih izvještaja temeljem principa neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka i Grupa nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je dužna podnijeti na usuglašavanje Nadzornom odboru skraćene financijske izvještaje koji uključuje odvojene i konsolidirane financijske izvještaje. Ukoliko se Nadzorni odbor suglasi sa skraćenim financijskim izvješćem time su ih utvrdili Uprava i Nadzorni odbor Banke.

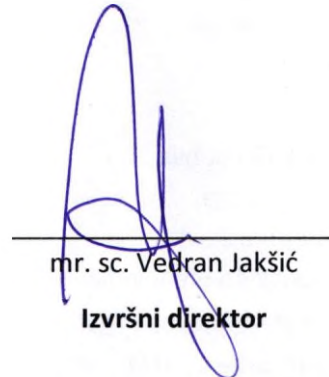
Skraćeni odvojeni i konsolidirani financijski izvještaji na stranicama 4 do 124 odobreni su od strane Uprave 22. studenoga 2019. što je potvrđeno potpisima u nastavku.

U ime i za Hrvatsku banku za obnovu i razvitak:

Marin Pranjic

Direktor Sektora računovodstva

mr. sc. Vedran Jakšić

Izvršni direktor

mr. sc. Hrvoje Čuvalo

Član Uprave

mr. sc. Tamara Perko

Predsjednica Uprave

U Zagrebu 22. studenoga 2019.

Skraćeni konsolidirani financijski izvještaji Grupe
Račun dobiti i gubitka
za razdoblje od 1.1. do 30.9.

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

Bilješka	2019.		2018.		
	Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9. 000 kuna	Kumulativ 1.1. - 30.9. 000 kuna	Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9. 000 kuna	Kumulativ 1.1. - 30.9. 000 kuna	
Prihodi od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope	5	161.364	483.347	182.109	563.143
Rashodi od kamata	6	(76.208)	(236.716)	(85.698)	(254.991)
Neto prihod od kamata		85.156	246.631	96.411	308.152
Prihodi od naknada i provizija		4.771	19.268	11.295	36.281
Rashodi od naknada i provizija		(375)	(2.258)	(1.174)	(3.319)
Neto prihod od naknada i provizija		4.396	17.010	10.121	32.962
Neto prihodi/(rashodi) od financijskih aktivnosti		2.831	12.758	(11.432)	6.957
Ostali prihodi		2.704	9.844	3.133	10.974
		95.087	286.243	98.233	359.045
Troškovi osoblja	7 a)	(24.677)	(71.613)	(24.573)	(69.971)
Amortizacija	7 b)	(2.430)	(6.142)	(1.486)	(4.806)
Ostali troškovi	7 c)	(13.623)	(46.250)	(24.332)	(51.104)
Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja	8	12.394	(17.854)	(145.202)	(134.481)
Dobit prije oporezivanja		66.751	144.384	(97.360)	98.683
Porez na dobit		(403)	(506)	-	-
Dobit tekućeg razdoblja		66.348	143.878	(97.360)	98.683
Dobit za raspodjelu:					
Vlasniku društva		66.348	143.878	(97.360)	98.683

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Skraćeni konsolidirani financijski izvještaji Grupe
Izveštaj o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
za razdoblje od 1.1. do 30.9.

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2019.		2018.	
	Tekuće	Kumulativ	Tekuće	Kumulativ
	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Dobit tekućeg razdoblja	66.348	143.878	(97.360)	98.683
Ostala sveobuhvatna dobit				
Stavke koje se kasnije ne prenose u dobit ili gubitak:				
Odgođeni porez – usklađenje prethodnog razdoblja	-	-	-	(16)
Ukupno stavke koje se kasnije ne prenose u dobit ili gubitak	-	-	-	(16)
Stavke koje se kasnije mogu uračunati u dobit ili gubitak:				
Neto promjene financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(366)	17.416	2.556	1.808
Neto tečajne razlike po vlasničkim vrijednosnim papirima	31	(55)	154	(303)
Odgođeni porez – ostala sveobuhvatna dobit	237	-	(32)	(45)
Ukupno stavke koje se kasnije mogu uračunati u dobit ili gubitak	(98)	17.361	2.678	1.460
Ostala sveobuhvatna dobit nakon oporezivanja	(98)	17.361	2.678	1.444
Ukupna sveobuhvatna dobit nakon oporezivanja	66.250	161.239	(94.682)	100.127
Ukupna sveobuhvatna dobit:				
Vlasniku društva	66.250	161.239	(94.682)	100.127

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Skraćeni konsolidirani financijski izvještaji Grupe
Izvještaj o financijskom položaju
na dan

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	30.9.2019. 000 kuna	31.12.2018. 000 kuna
Imovina			
Novčana sredstva i računi kod banaka	9	1.634.625	944.417
Depoziti kod drugih banaka	10	110.037	261.925
Kreditni financijskim institucijama	11	9.380.574	10.234.988
Kreditni ostalim korisnicima	12	13.427.858	12.510.686
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	13	286.766	336.266
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	14	1.666.150	2.829.470
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	15	1.354	1.363
Ulaganja u pridružena društva		-	-
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina		47.664	50.832
Preuzeta imovina	16	27.351	25.330
Ostala imovina	17	29.783	23.704
Ukupna imovina		26.612.162	27.218.981
Obveze			
Obveze po depozitima	18	258.868	429.096
Obveze po kreditima	19	14.484.706	14.877.987
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	20	1.134.247	1.150.557
Rezerviranja za garancije, preuzete i ostale obveze	21	139.427	321.491
Ostale obveze	22	347.594	378.743
Ukupne obveze		16.364.842	17.157.874
Kapital i rezerve			
Osnivački kapital		7.084.632	7.059.632
Zadržana dobit i rezerve		2.921.855	2.717.118
Ostale rezerve		84.835	67.474
Dobit tekućeg razdoblja		143.878	204.737
Garantni fond		12.120	12.146
Ukupni kapital i rezerve		10.247.320	10.061.107
Ukupne obveze i kapital i rezerve		26.612.162	27.218.981

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Skraćeni konsolidirani financijski izvještaji Grupe
Izvještaj o novčanim tokovima
za razdoblje od 1.1. do 30.9.

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	2019. 000 kuna	2018. 000 kuna
Poslovne aktivnosti			
Dobit prije oporezivanja		144.384	98.683
<i>Usklađenje na neto novčana sredstva ostvarena i uporabljena za poslovne aktivnosti:</i>			
Porez na dobit		(506)	-
Amortizacija		6.142	4.806
Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja		17.854	134.481
Obračunate kamate		(30.488)	(27.363)
Odgođene naknade		(3.962)	(24.131)
Ostale promjene po imovini po fer vrijednosti		(3.757)	9.428
Dobit iz poslovnih aktivnosti prije promjena radnog kapitala		129.667	195.904
<i>Promjene u poslovnim sredstvima i izvorima:</i>			
Neto smanjenje depozita kod drugih banaka, prije rezerviranja za očekivane gubitke		151.877	29.462
Neto smanjenje kredita financijskim institucijama, prije rezerviranja za očekivane gubitke		897.486	890.056
Neto povećanje kredita ostalim korisnicima, prije rezerviranja za očekivane gubitke		(1.140.517)	(252.051)
Neto smanjenje diskonta po dužničkim vrijednosnim papirima po amortiziranom trošku i izdanim dugoročnim vrijednosnim papirima		2.850	2.782
Neto povećanje preuzete imovine		(2.116)	(8.277)
Neto povećanje ostale imovine, prije rezerviranja za očekivane gubitke		(8.791)	(9.428)
Neto (smanjenje) depozita banaka i trgovačkih društava		(170.228)	(432.240)
Neto smanjenje ostalih obveza		(31.208)	(68.180)
Neto novčana sredstva (uporabljena)/ostvarena u poslovnim aktivnostima		(170.980)	348.028
Ulagateljske aktivnosti			
Kupovina financijske imovine po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak		(2.116)	(1.500)
Prodaja financijske imovine po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak		57.000	167.661
Ostale promjene financijske imovine po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak		236	631
Kupovina financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		(489.685)	(1.856.472)
Prodaja financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		1.666.899	1.372.138
Neto promjena ulaganja u pridružena društva		5.500	-
Neto nabava nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine		(1.761)	(2.431)
Neto novčana sredstva ostvarena/(uporabljena) u ulagateljskim aktivnostima		1.236.073	(319.973)
Financijske aktivnosti			
Povećanje osnivačkog kapitala		25.000	50.000
Povećanje obveza po kreditima povlačenjem sredstava kredita		2.398.199	1.726.627
Smanjenje obveza po kreditima otplatom glavnice kredita		(2.799.152)	(1.890.555)
Ostalo		(236)	-
Neto novčana sredstva uporabljena u financijskim aktivnostima		(376.189)	(113.928)
Učinci promjene tečajeva na novac i novčane ekvivalente			
Neto tečajne razlike		531	(164.025)
Neto učinak		531	(164.025)
Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata		689.435	(249.898)
Stanje na dan 1. siječnja, prije umanjenja vrijednosti		946.085	1.404.538
Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata		689.435	(249.898)
Stanje na dan 30. rujna, prije umanjenja vrijednosti	9	1.635.520	1.154.640
Dopunski podaci – poslovne aktivnosti			
Plaćene kamate		244.372	252.010
Primljene kamate		410.710	453.373

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Skraćeni konsolidirani financijski izvještaji Grupe
Izvještaj o promjenama na kapitalu i rezervama
za razdoblje od 1.1. do 30.9.

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Osnivački kapital 000 kuna	Zadržana dobit i rezerve 000 kuna	Ostale rezerve 000 kuna	Neto dobit tekućeg razdoblja 000 kuna	Garantni fond 000 kuna	Ukupni kapital 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2018.	7.009.632	2.554.917	70.717	162.201	12.303	9.809.770
Dobit tekućeg razdoblja	-	-	-	98.683	-	98.683
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	1.444	-	-	1.444
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	1.444	98.683	-	100.127
Tečajne razlike	-	-	-	-	(134)	(134)
Garantni fond	-	-	-	-	-	-
Uplate u osnivački kapital iz državnog proračuna	50.000	-	-	-	-	50.000
Prijenos dobiti iz 2017. godine u zadržanu dobit	-	162.201	-	(162.201)	-	-
Stanje 30. rujna 2018.	7.059.632	2.717.118	72.161	98.683	12.169	9.959.763
Stanje 1. siječnja 2019.	7.059.632	2.717.118	67.474	204.737	12.146	10.061.107
Dobit tekućeg razdoblja	-	-	-	143.878	-	143.878
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	17.361	-	-	17.361
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	17.361	143.878	-	161.239
Tečajne razlike	-	-	-	-	(26)	(26)
Garantni fond	-	-	-	-	-	-
Uplate u osnivački kapital iz državnog proračuna	25.000	-	-	-	-	25.000
Prijenos dobiti iz 2018. godine u zadržanu dobit	-	204.737	-	(204.737)	-	-
Stanje 30. rujna 2019.	7.084.632	2.921.855	84.835	143.878	12.120	10.247.320

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Skraćeni odvojeni financijski izvještaji Banke

Račun dobiti i gubitka

za razdoblje od 1.1. do 30.9.

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

Bilješka	2019.		2018.		
	Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9. 000 kuna	Kumulativ 1.1. - 30.9. 000 kuna	Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9. 000 kuna	Kumulativ 1.1. - 30.9. 000 kuna	
Prihodi od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope	5	161.032	482.354	181.785	562.087
Rashodi od kamata	6	(76.208)	(236.713)	(85.698)	(254.991)
Neto prihod od kamata		84.824	245.641	96.087	307.096
Prihodi od naknada i provizija		4.089	17.178	10.809	34.674
Rashodi od naknada i provizija		(375)	(2.258)	(1.174)	(3.319)
Neto prihod od naknada i provizija		3.714	14.920	9.635	31.355
Neto prihodi/(rashodi) od financijskih aktivnosti		595	10.353	(11.488)	7.204
Ostali prihodi		1.224	5.445	1.384	5.958
		90.357	276.359	95.618	351.613
Troškovi osoblja	7 a)	(23.684)	(68.777)	(23.690)	(67.492)
Amortizacija	7 b)	(2.422)	(6.117)	(1.473)	(4.771)
Ostali troškovi	7 c)	(11.994)	(41.599)	(22.521)	(47.207)
Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja	8	12.428	(18.122)	(145.155)	(134.431)
Dobit prije oporezivanja		64.685	141.744	(97.221)	97.712
Porez na dobit		-	-	-	-
Dobit tekućeg razdoblja		64.685	141.744	(97.221)	97.712
Dobit za raspodjelu:					
Vlasniku društva		64.685	141.744	(97.221)	97.712

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Skraćeni odvojeni financijski izvještaji Banke
Izvještaj o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
za razdoblje od 1.1. do 30.9.

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2019.		2018.	
	Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9. 000 kuna	Kumulativ 1.1. - 30.9. 000 kuna	Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9. 000 kuna	Kumulativ 1.1. - 30.9. 000 kuna
Dobit tekućeg razdoblja	64.685	141.744	(97.221)	97.712
Ostala sveobuhvatna dobit				
Stavke koje se kasnije mogu uračunati u dobit ili gubitak:				
Neto promjene financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	951	17.625	2.377	1.559
Neto tečajne razlike po vlasničkim vrijednosnim papirima	31	(55)	154	(303)
Ukupno stavke koje se kasnije mogu uračunati u dobit ili gubitak	982	17.570	2.531	1.256
Ostala sveobuhvatna dobit nakon oporezivanja	982	17.570	2.531	1.256
Ukupna sveobuhvatna dobit nakon oporezivanja	65.667	159.314	(94.690)	98.968
Ukupna sveobuhvatna dobit:				
Vlasniku društva	65.667	159.314	(94.690)	98.968

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Skraćeni odvojeni financijski izvještaji Banke
Izveštaj o financijskom položaju
na dan

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	30.9.2019. 000 kuna	31.12.2018. 000 kuna
Imovina			
Novčana sredstva i računi kod banaka	9	1.629.993	941.071
Depoziti kod drugih banaka	10	110.037	261.925
Kreditni financijskim institucijama	11	9.380.574	10.234.988
Kreditni ostalim korisnicima	12	13.427.858	12.510.686
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	13	278.645	330.803
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	14	1.626.994	2.792.072
Ulaganja u ovisna društva		36.124	36.124
Ulaganja u pridružena društva		-	-
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina		47.504	50.764
Preuzeta imovina	16	27.351	25.330
Ostala imovina	17	25.220	15.164
Ukupna imovina		26.590.300	27.198.927
Obveze			
Obveze po depozitima	18	258.868	429.096
Obveze po kreditima	19	14.484.706	14.877.987
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	20	1.134.247	1.150.557
Rezerviranja za garancije, preuzete i ostale obveze	21	139.318	321.361
Ostale obveze	22	334.861	365.914
Ukupne obveze		16.352.000	17.144.915
Kapital i rezerve			
Osnivački kapital		7.084.632	7.059.632
Zadržana dobit i rezerve		2.919.356	2.715.028
Ostale rezerve		80.448	62.878
Dobit tekućeg razdoblja		141.744	204.328
Garantni fond		12.120	12.146
Ukupni kapital i rezerve		10.238.300	10.054.012
Ukupne obveze i kapital i rezerve		26.590.300	27.198.927

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Skraćeni odvojeni financijski izvještaji Banke
Izvještaj o novčanim tokovima
za razdoblje od 1.1. do 30.9.

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	2019. 000 kuna	2018. 000 kuna
Poslovne aktivnosti			
Dobit prije oporezivanja		141.744	97.712
<i>Usklađenje na neto novčana sredstva ostvarena i uporabljena za poslovne aktivnosti:</i>			
Amortizacija		6.117	4.771
Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja		18.122	134.431
Obračunane kamate		(30.635)	(27.618)
Odgođene naknade		(3.962)	(24.131)
Ostale promjene po imovini po fer vrijednosti		(3.616)	9.201
<i>Dobit iz poslovnih aktivnosti prije promjena radnog kapitala</i>		<i>127.770</i>	<i>194.366</i>
<i>Promjene u poslovnim sredstvima i izvorima:</i>			
Neto smanjenje depozita kod drugih banaka, prije rezerviranja za očekivane gubitke		151.877	29.462
Neto smanjenje kredita financijskim institucijama, prije rezerviranja za očekivane gubitke		897.486	890.056
Neto povećanje kredita ostalim korisnicima, prije rezerviranja za očekivane gubitke		(1.140.517)	(252.051)
Smanjenje diskonta po izdanim dugoročnim vrijednosnim papirima		2.838	2.771
Neto povećanje preuzete imovine		(2.116)	(8.277)
Neto povećanje ostale imovine, prije rezerviranja za očekivane gubitke		(12.806)	(14.709)
Neto (smanjenje) depozita banaka i trgovačkih društava		(170.228)	(432.240)
Neto smanjenje ostalih obveza		(31.053)	(69.271)
Neto novčana sredstva (uporabljena)/ostvarena u poslovnim aktivnostima		(176.749)	340.107
Ulagateljske aktivnosti			
Kupovina financijske imovine po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak		(1.874)	-
Prodaja financijske imovine po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak		57.000	167.661
Ostale promjene financijske imovine po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak		236	631
Kupovina financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		(487.141)	(1.856.472)
Prodaja financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		1.666.397	1.367.138
Neto promjena ulaganja u pridružena društva		5.500	-
Neto nabava nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine		(1.638)	(2.361)
Neto novčana sredstva ostvarena/(uporabljena) u ulagateljskim aktivnostima		1.238.480	(323.403)
Financijske aktivnosti			
Povećanje osnivačkog kapitala		25.000	50.000
Povećanje obveza po kreditima povlačenjem sredstava kredita		2.398.199	1.726.627
Smanjenje obveza po kreditima otplatom glavnice kredita		(2.799.152)	(1.890.555)
Ostalo		1.869	-
Neto novčana sredstva uporabljena u financijskim aktivnostima		(374.084)	(113.928)
Učinci promjene tečajeva na novac i novčane ekvivalente			
Neto tečajne razlike		511	(164.157)
Neto učinak		511	(164.157)
Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata		688.158	(261.381)
Stanje na dan 1. siječnja, prije umanjenja vrijednosti		942.722	1.402.004
Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata		688.158	(261.381)
Stanje na dan 30. rujna, prije umanjenja vrijednosti	9	1.630.880	1.140.623
Dopunski podaci – poslovne aktivnosti			
Plaćene kamate		244.372	252.010
Primljene kamate		409.462	451.888

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Skraćeni odvojeni financijski izvještaji Banke
Izvještaj o promjenama na kapitalu i rezervama
za razdoblje od 1.1. do 30.9.

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Osnivački kapital 000 kuna	Zadržana dobit i rezerve 000 kuna	Ostale rezerve 000 kuna	Neto dobit tekućeg razdoblja 000 kuna	Garantni fond 000 kuna	Ukupni kapital 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2018.	7.009.632	2.554.245	66.207	160.783	12.303	9.803.170
Dobit tekućeg razdoblja	-	-	-	97.712	-	97.712
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	1.256	-	-	1.256
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	1.256	97.712	-	98.968
Tečajne razlike Garantni	-	-	-	-	(134)	(134)
Uplate u osnivački kapital iz državnog proračuna	50.000	-	-	-	-	50.000
Prijenos dobiti iz 2017. godine u zadržanu dobit	-	160.783	-	(160.783)	-	-
Stanje 30. rujna 2018.	7.059.632	2.715.028	67.463	97.712	12.169	9.952.004
Stanje 1. siječnja 2019.	7.059.632	2.715.028	62.878	204.328	12.146	10.054.012
Dobit tekućeg razdoblja	-	-	-	141.744	-	141.744
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	17.570	-	-	17.570
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	17.570	141.744	-	159.314
Tečajne razlike Garantni fond	-	-	-	-	(26)	(26)
Uplate u osnivački kapital iz državnog proračuna	25.000	-	-	-	-	25.000
Prijenos dobiti iz 2018. godine u zadržanu dobit	-	204.328	-	(204.328)	-	-
Stanje 30. rujna 2019.	7.084.632	2.919.356	80.448	141.744	12.120	10.238.300

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

**Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019.**

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

1. Opći podaci

1.1. Grupa:

Hrvatska banka za obnovu i razvitak („HBOR“ ili „Banka“) je matično društvo Grupe Hrvatska banka za obnovu i razvitak („Grupa“) koja posluje u Republici Hrvatskoj. Grupa obavlja u najvećem obimu bankarsko poslovanje, a u manjem osiguravateljske aktivnosti te procjenu kreditnih rizika. Ovi financijski izvještaji obuhvaćaju odvojene i konsolidirane financijske izvještaje Banke i Grupe („skraćeni financijski izvještaji“).

Sjedište Banke je u Zagrebu, Strossmayerov trg 9, Zagreb, Hrvatska.

Grupa je formirana tijekom 2010. godine, a ovisna društva Banke su Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. i Poslovni info servis d.o.o. koji čine Grupu Hrvatsko kreditno osiguranje („Grupa HKO“).

Hrvatska banka za obnovu i razvitak je 100%-tni vlasnik HKO-a, koji je 100%-tni vlasnik Poslovnog info servisa d.o.o.

Sjedište Grupe HKO je u Zagrebu, Bednjanska 12.

Na dan 30. rujna 2019. Grupa ima 386 zaposlenika (30. rujna 2018. bilo je 390 zaposlenika).

1.2. Banka:

Hrvatska banka za obnovu i razvitak („HBOR“ ili „Banka“) osnovana je 12. lipnja 1992. donošenjem Zakona o Hrvatskoj kreditnoj banci za obnovu (HKBO). U prosincu 1995. godine, Banka mijenja naziv u Hrvatska banka za obnovu i razvitak. Osnivač i 100%-tni vlasnik HBOR-a je Republika Hrvatska.

Republika Hrvatska jamči za obveze Hrvatske banke za obnovu i razvitak bezuvjetno, neopozivo i na prvi poziv te bez izdavanja posebne jamstvene isprave. Odgovornost Republike Hrvatske kao jamca za obveze HBOR-a je solidarna i neograničena.

Zakonom o HBOR-u iz prosinca 2006. godine temeljni kapital HBOR-a utvrđen je u visini od 7 milijardi kuna čija se dinamika uplate za pojedinu godinu utvrđuje državnim proračunom.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

1. Opći podaci (nastavak)

1.2. Banka (nastavak):

Nadzorni odbor

Na dan sastavljanja ovih izvještaja Nadzorni odbor djeluje u sljedećem sastavu:

- dr. sc. Zdravko Marić, potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar financija – po položaju predsjednik Nadzornog odbora,
- Darko Horvat, ministar gospodarstva, poduzetništva i obrta – po položaju zamjenik predsjednika Nadzornog odbora,
- Predrag Štromar, potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar graditeljstva i prostornoga uređenja,
- mr. sc. Marko Pavić, ministar regionalnoga razvoja i fondova Europske unije,
- mr. sc. Marija Vučković, ministrica poljoprivrede,
- Gari Cappelli, ministar turizma,
- dr. sc. Luka Burilović, predsjednik Hrvatske gospodarske komore – po položaju član Nadzornog odbora,
- Grozdana Perić, predsjednica Odbora za financije i državni proračun, Hrvatski sabor,
- Saša Đujić, zastupnik Hrvatskog sabora,
- Božica Makar, zastupnica Hrvatskog sabora.

Vlada Republike Hrvatske donijela je 24. srpnja 2019. Rješenje o razrješenju dužnosti dijela članova Nadzornog odbora HBOR-a, Gabrijele Žalac i Tomislava Tolušića, koji su Rješenjem Vlade Republike Hrvatske od 17. srpnja 2019. razriješeni s dužnosti ministrice regionalnoga razvoja i fondova Europske unije i potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra poljoprivrede.

Dr. sc. Zdravko Marić je Rješenjem Vlade Republike Hrvatske od 19. srpnja 2019. imenovan potpredsjednikom Vlade Republike Hrvatske kao ministar financija. Stoga je Rješenjem Vlade Republike Hrvatske od 24. srpnja 2019. razriješen dužnosti predsjednika Nadzornog odbora HBOR-a kao ministar financija te je Rješenjem o imenovanju predsjednika Nadzornog odbora HBOR-a od 24. srpnja 2019. godine imenovan predsjednikom Nadzornog odbora HBOR-a kao potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar financija.

Rješenjem o imenovanju dijela članova Nadzornog odbora HBOR-a od 24. srpnja 2019. imenovan je mr. sc. Marko Pavić, ministar regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, članom Nadzornog odbora HBOR-a, po položaju i mr. sc. Marija Vučković, ministrica poljoprivrede, članicom Nadzornog odbora HBOR-a.

Uprava

Na dan sastavljanja ovih izvještaja Uprava HBOR-a djeluje u sljedećem sastavu:

- mr. sc. Tamara Perko, predsjednica Uprave i
- mr. sc. Hrvoje Čuvalo, član Uprave.

Na dan 30. rujna 2019. HBOR ima 366 zaposlenika (30. rujna 2018. bilo je 371 zaposlenika).

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

1. Opći podaci (nastavak)

1.2. Banka (nastavak):

Revizijski odbor

Na dan sastavljanja ovih izvještaja Revizijski odbor djeluje u sastavu:

- prof. dr. sc. Lajoš Žager, redoviti profesor, Katedra za računovodstvo Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, u svojstvu predsjednika Revizijskog odbora,
- Grozdana Perić, predsjednica Odbora za financije i državni proračun u Hrvatskom saboru, u svojstvu zamjenice predsjednika Revizijskog odbora,
- Aurora Volarević, direktorica Interne kontrole, revizije i rizika u Hrvatskom Telekomu d.d., u svojstvu članice Revizijskog odbora.

1.2.1. Djelatnost Banke:

Glavne poslovne djelatnosti Banke odnose se na:

- financiranje obnove i razvitka hrvatskoga gospodarstva,
- financiranje infrastrukture,
- poticanje izvoza,
- potporu razvitku malog i srednjeg poduzetništva,
- poticanje zaštite okoliša,
- kao i osiguranja izvoza hrvatskih roba i usluga od netržišnih rizika u ime i za račun Republike Hrvatske.

HBOR može obavljati i druge financijske poslove sukladno odlukama Vlade Republike Hrvatske ako ona ocijeni da je to u interesu Republike Hrvatske.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2. Temelj za sastavljanje financijskih izvještaja

2.1. Izjava o usklađenosti

Skraćeni financijski izvještaji Banke i Grupe HBOR za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2019. sastavljeni su primjenom Međunarodnog računovodstvenog standarda 34 Financijsko izvještavanje za razdoblja tijekom godine.

Skraćeni financijski izvještaji za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2019. ne uključuju sve informacije i objave koje se zahtijevaju u godišnjim financijskim izvještajima i potrebno ih je čitati u kombinaciji s godišnjim financijskim izvještajima Grupe HBOR za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

Promjene značajnih računovodstvenih politika opisane su u bilješci 4.1.

2.2 Mjerenje

Financijski izvještaji sastavljeni su na osnovi fer vrijednosti financijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak i financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Ostala financijska imovina i obveze te nefinancijska imovina i obveze iskazani su po amortiziranoj ili povijesnoj trošku.

Financijski izvještaji sastavljeni su po načelu nastanka događaja kao i pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja.

2.3. Funkcijska i prezentacijska valuta

Ovi financijski izvještaji Banke i Grupe iskazani su u hrvatskim kunama ("kn"), što je funkcionalna valuta Banke i Grupe. Iznosi su zaokruženi na najbližu tisuću, osim ako nije drugačije navedeno.

3. Korištenje prosudbi i procjena

Prilikom pripreme financijskih izvještaja u skladu s MSFI-jevima usvojenim od strane EU, posloводство donosi prosudbe, procjene i pretpostavke koje utječu na primjenu politika i iskazane iznose imovine i obveza, objavu potencijalnih i preuzetih obveza na datum izvještavanja, kao i iznose prihoda i rashoda za razdoblje. Procjene i uz njih vezane pretpostavke zasnivaju se na povijesnom iskustvu i raznim drugim čimbenicima za koje se smatra da su razumni u danim uvjetima i uz raspoložive informacije na datum izrade financijskih izvještaja, a koji zajedno čine osnovu za prosuđivanje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza koja nije lako utvrđiva iz drugih izvora. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od ovih procjena. Procjene i uz njih vezane pretpostavke kontinuirano se pregledavaju. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je procjena izmijenjena ukoliko izmjena utječe samo na to razdoblje, ili u razdoblju izmjene i budućim razdobljima ako izmjena utječe na tekuće i buduća razdoblja.

Značajne računovodstvene prosudbe i procjene bile su iste kao i one koje su opisane u zadnjim godišnjim financijskim izvještajima, osim računovodstvenih procjena i prosudbi koje se odnose na primjenu MSFI-ja 16 Najmovi te promjene računovodstvene politike za Nekretnine, postrojenja, opremu i nematerijalnu imovinu, koje su opisane u bilješci 4.1.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

4. Sažetak značajnih računovodstvenih politika

4.1. Izmjene računovodstvenih politika

Primjena MSFI 16 Najmovi

Grupa je od 1. siječnja 2019. primijenila Međunarodni standard financijskog izvještavanja (MSFI) 16 Najmovi. MSFI 16 uvodi jedinstveni računovodstveni model najma za najmoprimce koji se iskazuje u bilanci. Najmoprimac priznaje imovinu s pravom korištenja koja predstavlja njeno pravo na korištenje predmetne imovine, kao i obvezu po najmu koja predstavlja njegovu obvezu plaćanja po najmu. Postoje izuzeća od priznavanja za kratkoročne najmove i najmove stavki male vrijednosti.

MSFI 16 zamjenjuje postojeće smjernice o najmu, uključujući MRS 17 Najmovi, IFRIC 4 Utvrđivanje sadržava li sporazum najam, SIC-15 Operativni najmovi – Poticaji i SIC-27 Procjena sadržaja transakcija koje uključuju pravni oblik najma.

Grupa je primijenila pojednostavljeni pristup na dan 1. siječnja 2019. te buduća minimalna plaćanja najma Grupe po neopozivim operativnim najmovima u iznosu od 2.258 tisuća kuna, na diskontiranoj osnovi, priznala kao obveze po najmu te u istom iznosu imovinu s pravom korištenja.

Ova imovina iskazana je u bilješki 17. Ostala imovina, a obveze po osnovi najmova iskazane su u bilješki 22. Ostale obveze, zbog nematerijalnog iznosa.

Promjena računovodstvene politike za Nekretnine, postrojenja, opremu i nematerijalnu imovinu

Grupa je od 1. siječnja 2019. izmijenila Računovodstvene politike kojima se mijenjaju stope amortizacije u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit.

Utjecaj izmijenjenih stopa amortizacije na godišnjoj razini iznosi 1.113 tisuća kuna.

Usporedni pregled korisnog vijeka trajanja i stopa amortizacija u 2019. i 2018. godini:

	2019.		2018.	
	Korisni vijek trajanja izražen u godinama	Godišnje stope amortizacije	Korisni vijek trajanja izražen u godinama	Godišnje stope amortizacije
Građevinski objekti	20	5%	33	3,03%
Računala	2	50%	3	33,3%
Namještaj i oprema	4	25%	5 - 8	20%; 12,5%
Motorna vozila	5	20%	3	33,3%
Ostala nespomenuta imovina i ulaganja	10	10%	5	20%
Nematerijalna imovina	4	25%	3 - 5	33,3%; 20%

4.2. Standardi, dodaci i tumačenja postojećih standarda koja nisu još na snazi i koji nisu bili primijenjeni u pripremi ovih financijskih izvještaja

Brojni novi standardi i dodaci standardima su na snazi za godišnja razdoblja koja počinju nakon 1. siječnja 2019. i ranija primjena je dopuštena; međutim, Grupa ih nije ranije usvojila prilikom pripreme ovih konsolidiranih financijskih izvještaja. Grupa smatra da novi standardi i dodaci standardima neće imati značajan utjecaj na konsolidirane i odvojene financijske izvještaje.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

5. Prihodi od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope

Prihodi od kamata po korisnicima:

	Grupa				Banka				
	2019.		2018.		2019.		2018.		
	Tekuće razdoblje	Kumulativ	Tekuće razdoblje	Kumulativ	Tekuće razdoblje	Kumulativ	Tekuće razdoblje	Kumulativ	
	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	
000 kuna		000 kuna		000 kuna		000 kuna		000 kuna	
Javni sektor	24.439	72.372	23.492	79.648	24.107	71.379	23.168	78.592	
Državna trgovačka društva	9.148	27.228	7.839	24.124	9.148	27.228	7.839	24.124	
Strane pravne osobe	12.557	33.841	8.789	18.219	12.557	33.841	8.789	18.219	
Domaća trgovačka društva	67.732	202.452	85.427	254.710	67.732	202.452	85.427	254.710	
Domaće financijske institucije	38.167	118.528	48.039	158.292	38.167	118.528	48.039	158.292	
Inozemne financijske institucije	124	585	23	430	124	585	23	430	
Zatezne kamate	4.554	13.765	1.767	7.447	4.554	13.765	1.767	7.447	
Ostalo	4.643	14.576	6.733	20.273	4.643	14.576	6.733	20.273	
	161.364	483.347	182.109	563.143	161.032	482.354	181.785	562.087	

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

5. Prihodi od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope (nastavak)

Prihodi od kamata po vrstama plasmana:

	Grupa				Banka			
	2019.		2018.		2019.		2018.	
	Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9. 000 kuna	Kumulativ 1.1. - 30.9. 000 kuna	Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9. 000 kuna	Kumulativ 1.1. - 30.9. 000 kuna	Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9. 000 kuna	Kumulativ 1.1. - 30.9. 000 kuna	Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9. 000 kuna	Kumulativ 1.1. - 30.9. 000 kuna
Kamate po kreditima								
- financijskim institucijama	38.229	118.596	48.249	158.735	38.229	118.596	48.249	158.735
- ostalim korisnicima	115.259	341.018	125.692	378.581	115.259	341.018	125.692	378.581
	153.488	459.614	173.941	537.316	153.488	459.614	173.941	537.316
Plasmani u vrijednosne papire	7.680	23.055	8.144	25.389	7.348	22.062	7.820	24.333
- obveznice Republike Hrvatske	7.559	22.513	7.460	22.535	7.239	21.554	7.147	21.513
- obveznice trgovačkih društava	28	84	28	85	16	50	17	51
- trezorski zapisi Ministarstva financija	93	458	656	2.769	93	458	656	2.769
Depoziti	196	678	24	438	196	678	24	438
	161.364	483.347	182.109	563.143	161.032	482.354	181.785	562.087

Glavna razlika između prihoda od kamata i primljenog odnosno naplaćenog iznosa kamatnih prihoda (vidi Izvještaj o novčanim tokovima) najvećim se dijelom odnosi na prihode s osnova subvencionirane kamatne stope čiji se tok novca bilježi u trenutku uplate. Diskontirani iznos subvencionirane kamate za krajnjeg korisnika iskazan je kao odgođeno priznavanje kamatnih prihoda i priznaje se u izvještaju o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti na vremenskoj osnovi tijekom razdoblja otplate kredita. Prihod od subvencionirane kamate za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. iznosi 37.868 tisuća kuna (1.1. do 30.9.2018.: 54.366 tisuća kuna).

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

6. Rashodi od kamata

Rashodi od kamata prema primateljima:

	Grupa				Banka				
	2019.		2018.		2019.		2018.		
	Tekuće razdoblje	Kumulativ	Tekuće razdoblje	Kumulativ	Tekuće razdoblje	Kumulativ	Tekuće razdoblje	Kumulativ	
	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	
000 kuna		000 kuna		000 kuna		000 kuna		000 kuna	
Domaće financijske institucije	1.360	5.017	1.618	2.878	1.360	5.017	1.618	2.878	
Inozemne financijske institucije	74.774	231.592	84.080	252.113	74.774	231.592	84.080	252.113	
Ostalo	74	107	-	-	74	104	-	-	
	76.208	236.716	85.698	254.991	76.208	236.713	85.698	254.991	

Rashodi od kamata prema vrstama obveza:

	Grupa				Banka				
	2019.		2018.		2019.		2018.		
	Tekuće razdoblje	Kumulativ	Tekuće razdoblje	Kumulativ	Tekuće razdoblje	Kumulativ	Tekuće razdoblje	Kumulativ	
	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	
000 kuna		000 kuna		000 kuna		000 kuna		000 kuna	
Obveze po kreditima	58.333	183.515	67.873	202.261	58.333	183.515	67.873	202.261	
Dužnički vrijednosni papiri	17.723	52.730	17.764	52.656	17.723	52.730	17.764	52.656	
Depoziti	78	364	61	74	78	364	61	74	
Najmovi – kamatni troškovi na dugoročne ugovore	74	107	-	-	74	104	-	-	
	76.208	236.716	85.698	254.991	76.208	236.713	85.698	254.991	

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

7. Operativni troškovi

Operativni troškovi mogu se prikazati kako slijedi:

	2019.		2018.		2019.		2018.	
	Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9. 000 kuna	Kumulativ 1.1. - 30.9. 000 kuna	Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9. 000 kuna	Kumulativ 1.1. - 30.9. 000 kuna	Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9. 000 kuna	Kumulativ 1.1. - 30.9. 000 kuna	Tekuće razdoblje 1.7. - 30.9. 000 kuna	Kumulativ 1.1. - 30.9. 000 kuna
7. a) Troškovi osoblja	24.677	71.613	24.573	69.971	23.684	68.777	23.690	67.492
7. b) Amortizacija	2.430	6.142	1.486	4.806	2.422	6.117	1.473	4.771
7. c) Ostali troškovi	13.623	46.250	24.332	51.104	11.994	41.599	22.521	47.207
Od čega:								
<i>Troškovi administracije</i>	<i>(812)</i>	<i>13.112</i>	<i>2.609</i>	<i>12.262</i>	<i>(911)</i>	<i>12.804</i>	<i>2.571</i>	<i>12.089</i>
<i>Utrošeni materijal i usluge</i>	<i>7.329</i>	<i>20.785</i>	<i>8.426</i>	<i>21.313</i>	<i>6.953</i>	<i>19.633</i>	<i>7.801</i>	<i>19.959</i>
<i>Ostali rashodi</i>	<i>7.106</i>	<i>12.353</i>	<i>13.297</i>	<i>17.529</i>	<i>5.952</i>	<i>9.162</i>	<i>12.149</i>	<i>15.159</i>
	40.730	124.005	50.391	125.881	38.100	116.493	47.684	119.470

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

7. Operativni troškovi (nastavak)

Iskazani ostali rashodi Grupe sadrže promjene tehničkih pričuva:

	Grupa				Banka			
	2019.		2018.		2019.		2018.	
	Tekuće	Kumulativ	Tekuće	Kumulativ	Tekuće	Kumulativ	Tekuće	Kumulativ
	razdoblje	Kumulativ	razdoblje	Kumulativ	razdoblje	Kumulativ	razdoblje	Kumulativ
1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	
000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	
Promjena pričuva za štete	(2.769)	(2.013)	966	1.561	-	-	-	-
Promjena pričuva za štete, udio reosiguranje	948	1.106	(474)	(728)	-	-	-	-
Troškovi osiguravateljne djelatnosti	(1.821)	(907)	492	833	-	-	-	-

Pričuve šteta na 30.9.2019. se sastoje od prijavljenih i neprijavljenih šteta u okvirnom omjeru 30:70. Na kraju trećeg tromjesečja 2019. godine, ukupne pričuve su niže u odnosu na kraj 2018. godine za 22%. Korištena je Bornhuetter-Ferguson metoda za bruto iznos pričuve za neprijavljene štete, a za prijavljene štete je uzet iznos sukladno stvarnim podacima o nastalim štetama. Udio reosiguranja određen je u skladu s važećim uvjetima ugovora o reosiguranju.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

8. Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja

Rezerviranja za gubitke po plasmanima mogu se prikazati kako slijedi:

a) Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja financijskih instrumenata po MSFI-ju 9

	Grupa				Banka			
	2019.		2018.		2019.		2018.	
	Tekuće	Kumulativ	Tekuće	Kumulativ	Tekuće	Kumulativ	Tekuće	Kumulativ
	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Rezerviranja za gubitke po računima kod financijskih institucija	96	(775)	197	188	96	(766)	197	188
Rezerviranja za gubitke po depozitima kod drugih banaka	(352)	81	(6)	(146)	(352)	81	(6)	(146)
Rezerviranja za gubitke po kreditima financijskim institucijama	(5.062)	(45.758)	(208)	(14.708)	(5.062)	(45.758)	(208)	(14.708)
Rezerviranja za gubitke po kreditima ostalim korisnicima i kamatama	(19.852)	197.658	34.574	(94.570)	(19.852)	197.658	34.574	(94.570)
Modifikacijski gubitak/(dobitak) po kreditima banaka	(936)	6.191	(18)	2.206	(936)	6.191	(18)	2.206
Modifikacijski (dobitak)/gubitak po kreditima ostalim korisnicima	11.487	23.834	26	(1.018)	11.487	23.834	26	(1.018)
POCI imovina – usklađenje fer vrijednosti kod inicijalnog priznavanja	1.440	20.459	19.019	43.816	1.440	20.459	19.019	43.816
Rezerviranja za gubitke financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(31)	(3.465)	271	1.453	(31)	(3.239)	277	1.459
Rezerviranja za gubitke dužničkih VP po amortiziranom trošku	-	(1)	-	-	-	-	-	-
Rezerviranja za gubitke po ostaloj imovini	(949)	1.519	4.830	16.684	(983)	1.531	4.778	16.618
Rezerviranja za gubitke po preuzetim obvezama po kreditima	(2.879)	(27.647)	(1.183)	65.317	(2.879)	(27.647)	(1.183)	65.317
Rezerviranja za gubitke po garancijama	4.305	(151.060)	87.518	132.305	4.305	(151.060)	87.518	132.305
Ukupno	(12.733)	21.036	145.020	151.527	(12.767)	21.284	144.974	151.467

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

8. Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja (nastavak)

Rezerviranja za gubitke po plasmanima mogu se prikazati kako slijedi:

b) Ostala umanjenja vrijednosti i rezerviranja

	Grupa				Banka			
	2019.		2018.		2019.		2018.	
	Tekuće razdoblje	Kumulativ	Tekuće razdoblje	Kumulativ	Tekuće razdoblje	Kumulativ	Tekuće razdoblje	Kumulativ
	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.
000 kuna		000 kuna		000 kuna		000 kuna		
Usklađenje vrijednosti preuzete imovine	-	95	(10)	(60)	-	95	(10)	(60)
Usklađenje vrijednosti iz prethodnih godina	482	482	-	-	482	482	-	-
Rezerviranja za ostale obveze	(143)	(3.759)	192	(16.986)	(143)	(3.739)	191	(16.976)
Ukupno	339	(3.182)	182	(17.046)	339	(3.162)	181	(17.036)
Sveukupno	(12.394)	17.854	145.202	134.481	(12.428)	18.122	145.155	134.431

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

9. Novčana sredstva i računi kod banaka

	Grupa		Banka	
	30. rujna 2019. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna	30. rujna 2019. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna
Sredstva izdvojena na računu kod Hrvatske narodne banke	438.163	921.278	438.163	921.278
Blagajna	2	2	2	2
Devizni tekući računi - domaće banke	492	6.232	489	6.231
Devizni tekući računi - inozemne banke	1.194.848	18.129	1.192.226	15.211
Kunski tekući računi - domaće banke	2.015	444	-	-
	1.635.520	946.085	1.630.880	942.722
Rezerviranja za očekivane gubitke	(895)	(1.668)	(887)	(1.651)
	1.634.625	944.417	1.629.993	941.071

Sljedeće tablice prikazuju informacije o kreditnoj kvaliteti financijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku. Iznosi u tablici predstavljaju bruto knjigovodstvene iznose:

30. rujna 2019.

	Stupanj			Grupa	Stupanj			Banka
	1 000 kuna	2 000 kuna	3 000 kuna	Ukupno 000 kuna	1 000 kuna	2 000 kuna	3 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Bruto iznos	1.635.518	-	-	1.635.518	1.630.878	-	-	1.630.878
Rezerviranja	(895)	-	-	(895)	(887)	-	-	(887)
Stanje na dan 30. rujna 2019.	1.634.623	-	-	1.634.623	1.629.991	-	-	1.629.991

31. prosinca 2018.

	Stupanj			Grupa	Stupanj			Banka
	1 000 kuna	2 000 kuna	3 000 kuna	Ukupno 000 kuna	1 000 kuna	2 000 kuna	3 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Bruto iznos	946.083	-	-	946.083	942.720	-	-	942.720
Rezerviranja	(1.668)	-	-	(1.668)	(1.651)	-	-	(1.651)
Stanje na dan 31. prosinca 2018.	944.415	-	-	944.415	941.069	-	-	941.069

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

9. Novčana sredstva i računi kod banaka (nastavak)

Promjene na rezerviranjima za očekivane gubitke po računima kod banaka mogu se prikazati kako slijedi:

	Grupa		Banka	
	1.1.-30.9. 2019. 000 kuna	1.1.-31.12. 2018. 000 kuna	1.1.-30.9. 2019. 000 kuna	1.1.-31.12. 2018. 000 kuna
Stanje 1. siječnja	1.668	41	1.651	41
Neto (smanjenje)/povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po računima kod banaka	(775)	1.625	(766)	1.608
<i>Ukupno kroz dobit ili gubitak (bilješka 8)</i>	<i>(775)</i>	<i>1.625</i>	<i>(766)</i>	<i>1.608</i>
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	2	2	2	2
Stanje na kraju izvještajnog razdoblja	895	1.668	887	1.651

Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke prikazan je unutar Neto prihoda/(rashoda) od financijskih aktivnosti u Računu dobiti i gubitka.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

10. Depoziti kod drugih banaka

	Grupa		Banka	
	30. rujna 2019. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna	30. rujna 2019. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna
Depoziti kod stranih banaka	370	-	370	-
Depoziti kod domaćih banaka	111.034	263.283	111.034	263.283
Obračunata kamata	73	3	73	3
	111.477	263.286	111.477	263.286
Rezerviranja za očekivane gubitke	(1.440)	(1.361)	(1.440)	(1.361)
	110.037	261.925	110.037	261.925

Sljedeće tablice prikazuju informacije o kreditnoj kvaliteti financijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku. Iznosi u tablici predstavljaju bruto knjigovodstvene iznose:

30. rujna 2019.

	Grupa				Banka			
	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	Ukupno 000 kuna	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Bruto iznos	111.477	-	-	111.477	111.477	-	-	111.477
Rezerviranja	(1.440)	-	-	(1.440)	(1.440)	-	-	(1.440)
Stanje na dan 30. rujna 2019.	110.037	-	-	110.037	110.037	-	-	110.037

31. prosinca 2018.

	Grupa				Banka			
	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	Ukupno 000 kuna	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Bruto iznos	263.286	-	-	263.286	263.286	-	-	263.286
Rezerviranja	(1.361)	-	-	(1.361)	(1.361)	-	-	(1.361)
Stanje na dan 31. prosinca 2018.	261.925	-	-	261.925	261.925	-	-	261.925

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

10. Depoziti kod drugih banaka (nastavak)

Promjene na rezerviranjima za očekivane gubitke po depozitima kod drugih banaka mogu se prikazati kako slijedi:

	Grupa		Banka	
	1.1.-30.9. 2019. 000 kuna	1.1.-31.12. 2018. 000 kuna	1.1.-30.9. 2019. 000 kuna	1.1.-31.12. 2018. 000 kuna
Stanje 1. siječnja	1.361	152	1.361	152
Neto povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po depozitima kod drugih banaka	81	1.216	81	1.216
<i>Ukupno kroz dobit ili gubitak (bilješka 8)</i>	<i>81</i>	<i>1.216</i>	<i>81</i>	<i>1.216</i>
Neto dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(2)	(7)	(2)	(7)
Stanje na kraju izvještajnog razdoblja	1.440	1.361	1.440	1.361

Neto dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke prikazan je unutar Neto prihoda/(rashoda) od financijskih aktivnosti u Računu dobiti i gubitka.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

11. Krediti financijskim institucijama

	30. rujna 2019. 000 kuna	Grupa i Banka 31. prosinca 2018. 000 kuna
Dugoročni krediti po kreditnim programima	9.357.322	9.695.037
Kratkoročni plasmani i obrnuti repo poslovi	125.170	691.269
Obračunata kamata	6.318	7.350
Odgođena naknada po kreditima	(36.865)	(41.514)
	<u>9.451.945</u>	<u>10.352.142</u>
Rezerviranja za očekivane gubitke	(71.371)	(117.154)
	<u>9.380.574</u>	<u>10.234.988</u>

Sljedeće tablice prikazuju informacije o kreditnoj kvaliteti financijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku. Iznosi u tablici predstavljaju bruto knjigovodstvene iznose:

30. rujna 2019.

	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	Grupa i Banka Ukupno 000 kuna
Bruto iznos	9.315.895	106.251	29.799	9.451.945
Rezerviranja	(45.271)	(13.183)	(12.917)	(71.371)
Stanje na dan 30. rujna 2019.	<u>9.270.624</u>	<u>93.068</u>	<u>16.882</u>	<u>9.380.574</u>

31. prosinca 2018.

	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	Grupa i Banka Ukupno 000 kuna
Bruto iznos	10.142.966	158.678	50.498	10.352.142
Rezerviranja	(78.126)	(20.941)	(18.087)	(117.154)
Stanje na dan 31. prosinca 2018.	<u>10.064.840</u>	<u>137.737</u>	<u>32.411</u>	<u>10.234.988</u>

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

11. Krediti financijskim institucijama (nastavak)

Promjene na rezerviranjima za očekivane gubitke po kreditima financijskim institucijama mogu se prikazati kako slijedi:

	Grupa i Banka	
	1.1.-30.9. 2019. 000 kuna	1.1.-31.12. 2018. 000 kuna
Stanje 1. siječnja	117.154	131.020
Neto smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke po kreditima financijskim institucijama	(45.758)	(13.149)
<i>Ukupno kroz dobit ili gubitak (bilješka 8)</i>	<i>(45.758)</i>	<i>(13.149)</i>
Neto dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(134)	(964)
Prijenos na kredite ostalim korisnicima	(3)	(28)
Unwinding – promjena uslijed proteka vremena	112	275
Stanje na kraju izvještajnog razdoblja	71.371	117.154

Neto dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke prikazan je unutar Neto prihoda/(rashoda) od financijskih aktivnosti u Računu dobiti i gubitka.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

11. Krediti financijskim institucijama (nastavak)

Kreditni financijskim institucijama, umanjeni za rezerviranja za očekivane gubitke, prema namjeni kreditnih programa dani su kako slijedi:

	30. rujna 2019. 000 kuna	Grupa i Banka 31. prosinca 2018. 000 kuna
Program kreditiranja obnove i razvitka gospodarskih djelatnosti	1.747.284	1.915.895
Financiranje izvoza	2.184.430	2.448.494
Program obnove i razvitka infrastrukture u Republici Hrvatskoj	1.283.458	1.130.702
Program kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva	4.136.086	4.192.912
Program kreditiranja ratom oštećenih i razrušenih stambenih i gospodarskih objekata	6.064	7.034
Ostalo	125.170	691.269
Obračunata kamata	6.318	7.350
Odgođena naknada po kreditima	(36.865)	(41.514)
	<u>9.451.945</u>	<u>10.352.142</u>
Rezerviranja za očekivane gubitke	(71.371)	(117.154)
	<u>9.380.574</u>	<u>10.234.988</u>

Prosječne kamatne stope na ukupne kredite financijskim institucijama, svedene na godišnju razinu, iskazane su u visini od 0,59% (1. 1. do 30.9.2018.: 0,77%) te su jednake prosječnim kamatnim stopama na kredite po kreditnim programima HBOR-a bez rezerve likvidnosti.

Prosječne kamatne stope odražavaju omjer kamatnih prihoda na navedene plasmane i prosječne imovine.

Stavka „Ostalo“ sadrži obrnute repo plasmane u ukupnom iznosu 25.170 tisuća kuna (31. prosinca 2018.: 691.269 tisuća kuna). Ovi su plasmani osigurani vrijednosnim papirima u iznosu od 26.417 tisuća kuna (31. prosinca 2018.: 737.701 tisuća kuna).

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

12. Krediti ostalim korisnicima

Kreditni ostalim korisnicima umanjeni za rezerviranja za očekivane gubitke mogu se prikazati po sektorizaciji kako slijedi:

	30. rujna 2019. 000 kuna	Grupa i Banka 31. prosinca 2018. 000 kuna
Domaća trgovačka društva	10.926.437	10.252.669
Državna trgovačka društva	1.055.730	1.103.711
Javni sektor	3.620.962	2.995.506
Strane pravne osobe	662.340	787.639
Neprofitne institucije	5.900	5.902
Ostali	557.119	588.164
Obračunata kamata	267.373	251.405
Odgođena naknada po kreditima	(88.073)	(94.014)
	<u>17.007.788</u>	<u>15.890.982</u>
Rezerviranja za očekivane gubitke	(3.579.930)	(3.380.296)
	<u>13.427.858</u>	<u>12.510.686</u>

Sljedeće tablice prikazuju informacije o kreditnoj kvaliteti financijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku. Iznosi u tablici predstavljaju bruto knjigovodstvene iznose:

30. rujna 2019.

	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	POCI 000 kuna	Grupa i Banka Ukupno 000 kuna
Bruto iznos	10.350.429	1.782.197	4.388.136	487.026	17.007.788
Rezerviranja	(308.110)	(604.299)	(2.536.682)	(130.839)	(3.579.930)
Stanje na dan 30. rujna 2019.	<u>10.042.319</u>	<u>1.177.898</u>	<u>1.851.454</u>	<u>356.187</u>	<u>13.427.858</u>

31. prosinca 2018.

	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	POCI 000 kuna	Grupa i Banka Ukupno 000 kuna
Bruto iznos	9.760.653	1.636.528	4.198.058	295.743	15.890.982
Rezerviranja	(351.878)	(494.557)	(2.469.639)	(64.222)	(3.380.296)
Stanje na dan 31. prosinca 2018.	<u>9.408.775</u>	<u>1.141.971</u>	<u>1.728.419</u>	<u>231.521</u>	<u>12.510.686</u>

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

12. Krediti ostalim korisnicima (nastavak)

Promjene na rezerviranjima za očekivane gubitke po kreditima ostalim korisnicima i kamatama mogu se prikazati kako slijedi:

	Grupa i Banka	
	1.1.-30.9.	1.1.-31.12.
	2019.	2018.
	000 kuna	000 kuna
Stanje 1. siječnja	3.380.296	3.593.205
Neto povećanje/(smanjenje) rezerviranja za očekivane gubitke po kreditima ostalim korisnicima i kamatama	197.658	(211.161)
<i>Ukupno kroz dobit ili gubitak (bilješka 8)</i>	<u>197.658</u>	<u>(211.161)</u>
Neto (gubitak)/dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	5.604	(15.114)
Otpis	(25.481)	(43.258)
Isknjiženje zbog prodaje potraživanja	(51)	-
Donos sa kredita financijskim institucijama	3	28
Unwinding – promjena uslijed protoka vremena	25.415	57.089
Preuzimanje nekretnine	(3.910)	(989)
Naplata isključenih kamata i ostalo	396	496
Stanje na kraju izvještajnog razdoblja	<u>3.579.930</u>	<u>3.380.296</u>

Neto (gubitak)/dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke prikazan je unutar Neto prihoda/(rashoda) od financijskih aktivnosti u Računu dobiti i gubitka.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

12. Krediti ostalim korisnicima (nastavak)

Kreditni ostalim korisnicima, umanjeni za rezerviranja za očekivane gubitke, prema namjeni kreditnih programa dani su kako slijedi:

	30. rujna 2019. 000 kuna	Grupa i Banka 31. prosinca 2018. 000 kuna
Program kreditiranja obnove i razvitka gospodarskih djelatnosti	3.796.304	3.588.290
Financiranje izvoza	5.315.283	5.428.712
Program obnove i razvitka infrastrukture u Republici Hrvatskoj	4.280.759	3.771.861
Program kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva	1.663.353	1.818.620
Ostalo	1.772.789	1.126.108
Obračunata kamata	267.373	251.405
Odgođena naknada po kreditima	(88.073)	(94.014)
	<u>17.007.788</u>	<u>15.890.982</u>
Rezerviranja za očekivane gubitke	<u>(3.579.930)</u>	<u>(3.380.296)</u>
	<u>13.427.858</u>	<u>12.510.686</u>

Prosječne kamatne stope na kredite ostalim korisnicima, svedene na godišnju razinu, iskazane su u visini od 1,69% (1.1. do 30.9.2018.: 1,83%).

Prosječne kamatne stope odražavaju omjer kamatnih prihoda na navedene plasmane i prosječne imovine.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

13. Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak

	Grupa		Banka	
	30. rujna 2019. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna	30. rujna 2019. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna
Kreditni po FVRDG:				
Mezzanine krediti	2.039	2.045	2.039	2.045
	2.039	2.045	2.039	2.045
Ulaganja u investicijske fondove:				
Udjeli u investicijskim fondovima po FVRDG	284.535	334.060	276.414	328.597
	284.535	334.060	276.414	328.597
Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:				
Dionice trgovačkih društava	31	-	31	-
Dionice financijskih institucija	161	161	161	161
	192	161	192	161
	286.766	336.266	278.645	330.803

Dionice trgovačkih društava koje ne kotiraju odnose se na dionice društva Vinka d.d. za proizvodnju poljoprivrednih proizvoda stečene u okviru mjera restrukturiranja društva u zamjenu za dio plasmana. Udjel HBOR-a u temeljnom kapitalu društva Vinka d.d. iznosi 0,9365%. Dionice društva Vinka d.d., Vinkovci (LPVC-R-B) ne kotiraju i fer vrijednost iznosi 0 tisuća kuna (31. prosinca 2018.: 0 tisuća kuna).

Dionice trgovačkih društava koje ne kotiraju u iznosu od 31 tisuća kuna (udjel od 0,03%) odnose se na dionice društva Helios Faros d.d., u stečaju, koje je HBOR stekao u izvještajnom razdoblju u zamjenu za dio potraživanja, prihvaćanjem stečajnog plana trgovačkog društva.

Dionice financijskih institucija koje ne kotiraju odnose se na dionice Tržišta novca i kratkoročnih vrijednosnica d.d. i iskazane su u iznosu od 161 tisuća kuna (31. prosinca 2018.: 161 tisuća kuna).

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

14. Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

	Grupa		Banka	
	30. rujna 2019. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna	30. rujna 2019. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna
Dužnički vrijednosni papiri:				
Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:				
Obveznice Republike Hrvatske	1.228.945	1.124.611	1.190.881	1.088.457
Obveznice trgovačkih društava	770	770	-	-
Trezorski zapisi Ministarstva financija	399.866	1.666.299	399.866	1.666.299
Obračunata kamata	9.615	11.313	9.293	10.839
	1.639.196	2.802.993	1.600.040	2.765.595
Dužnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:				
Obveznice trgovačkih društava	568	535	568	535
Obračunata kamata	283	233	283	233
	851	768	851	768
Vlasnički vrijednosni papiri:				
Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:				
Dionice inozemnim pravnih osoba - SWIFT	40	38	40	38
Dionice inozemnih financijskih institucija - EIF	26.063	25.671	26.063	25.671
	26.103	25.709	26.103	25.709
	1.666.150	2.829.470	1.626.994	2.792.072

Sljedeće tablice prikazuju informacije o kreditnoj kvaliteti financijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku. Iznosi u tablici predstavljaju bruto knjigovodstvene iznose:

30. rujna 2019.	Grupa				Banka			
	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	Ukupno 000 kuna	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Bruto iznos	1.639.196	-	851	1.640.047	1.600.040	-	851	1.600.891
Stanje na dan 30. rujna 2019.	1.639.196	-	851	1.640.047	1.600.040	-	851	1.600.891
31. prosinca 2018.	Grupa				Banka			
	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	Ukupno 000 kuna	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Bruto iznos	2.802.223	770	768	2.803.761	2.765.595	-	768	2.766.363
Stanje na dan 31. prosinca 2018.	2.802.223	770	768	2.803.761	2.765.595	-	768	2.766.363

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

14. Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (nastavak)

Promjene na rezerviranjima za kreditne gubitke po financijskoj imovini po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, a koji ne umanjuju knjigovodstvenu vrijednost imovine, mogu se prikazati kako slijedi:

	Grupa		Banka	
	1.1.-30.9. 2019. 000 kuna	1.1.-31.12. 2018. 000 kuna	1.1.-30.9. 2019. 000 kuna	1.1.-31.12. 2018. 000 kuna
Stanje 1. siječnja	6.746	4.288	6.459	3.997
Neto (smanjenje)/povećanje rezerviranja za očekivane gubitke	(3.465)	2.477	(3.239)	2.481
<i>Ukupno kroz dobit ili gubitak (bilješka 8)</i>	<i>(3.465)</i>	<i>2.477</i>	<i>(3.239)</i>	<i>2.481</i>
Neto dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(4)	(19)	(4)	(19)
Stanje na kraju izvještajnog razdoblja	3.277	6.746	3.216	6.459

Neto dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke prikazane su unutar Neto prihoda/(rashoda) od financijskih aktivnosti u Računu dobiti i gubitku.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

14. Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (nastavak)

U nastavku se daje pregled ulaganja:

					Grupa		Banka	
	Datum izdanja	Datum dospjeća	Kamatna stopa (%)	30. rujna 2019.	31. prosinca 2018.	30. rujna 2019.	31. prosinca 2018.	
				000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	
Dužnički vrijednosni papiri:								
Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:								
<i>Obveznice Republike Hrvatske s valutnom klauzulom:</i>								
	RHMF-O-19BA	29.11.2004.	29.11.2019.	5,375	99.076	44.711	98.176	43.777
	RHMF-O-227E	22.7.2011.	22.7.2022.	6,5	165.673	169.815	165.673	169.815
	RHMF-O-247E	10.7.2013.	10.7.2024.	5,75	18.477	18.083	13.048	12.728
	RHMF-O-203E	5.3.2010.	5.3.2020.	6,5	762	797	-	-
	RHMF-O222E	5.2.2019.	05.02.22	0,5	14.925	-	14.925	-
<i>Obveznice Republike Hrvatske u valuti:</i>								
	XS1117298916	11.3.2015.	11.3.2025.	3,0	59.583	55.867	59.583	55.867
	XS1843434876	19.6.2019.	19.10.2029.	1,125	15.690	-	15.690	-
<i>Obveznice Republike Hrvatske u kunama:</i>								
	RHMF-O-203A	5.3.2010.	5.3.2020.	6,75	33.555	35.074	30.854	32.270
	RHMF-O-257A	9.7.2015.	9.7.2025.	4,5	10.358	9.861	-	-
	RHMF-O-26CA	14.12.2015.	14.12.2026.	4,25	48.065	44.544	38.024	35.261
	RHMF-O-217A	8.7.2016.	8.7.2021.	2,75	228.074	229.636	225.975	227.522
	RHMF-O-222A	7.2.2017.	7.2.2022.	2,25	73.437	73.106	73.437	73.106
	RHMF-O-282A	7.2.2017.	7.2.2028.	2,875	14.153	12.653	11.904	10.641
	RHMF-O-023BA	27.11.2017.	27.11.2023.	1,75	443.592	427.470	443.592	427.470
	RHMF-O-297A	9.7.2018.	9.7.2029.	2,38	3.525	2.994	-	-
<i>Obveznice trgovačkih društava u kunama:</i>								
	JDGL-O-20CA	21.12.2015.	21.12.2020.	5,81	770	770	-	-
	Trezorski zapisi, kunski do 364 dana			0,069-0,086	399.866	1.369.700	399.866	1.369.700
	Trezorski zapisi, devizni do 455 dana			0,093	-	296.599	-	296.599
	Obračunata kamata				9.615	11.313	9.293	10.839
					1.639.196	2.802.993	1.600.040	2.765.595
Dužnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:								
<i>Obveznice trgovačkih društava s valutnom klauzulom:</i>								
	LNGU-O-31AE	24.7.2015.	15.10.2031.	4,5	568	535	568	535
	Obračunata kamata				283	233	283	233
					851	768	851	768
Vlasnički vrijednosni papiri:								
Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:								
	Dionice inozemnih pravnih osoba - SWIFT				40	38	40	38
	Dionice inozemnih financijskih institucija - EIF				26.063	25.671	26.063	25.671
					26.103	25.709	26.103	25.709
Ukupno					1.666.150	2.829.470	1.626.994	2.792.072

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

15. Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku

	Grupa		Banka	
	30. rujna 2019. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna	30. rujna 2019. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna
Dužnički vrijednosni papiri:				
Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:				
Obveznice Republike Hrvatske	1.337	1.352	-	-
Obračunata kamata	18	13	-	-
	<u>1.355</u>	<u>1.365</u>	-	-
Rezerviranja za očekivane gubitke	(1)	(2)	-	-
	1.354	1.363	-	-

Sljedeće tablice prikazuju informacije o kreditnoj kvaliteti financijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku. Iznosi u tablici predstavljaju bruto knjigovodstvene iznose:

30. rujna 2019.

	Grupa				Banka			
	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	Ukupno 000 kuna	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Bruto iznos	1.355	-	-	1.355	-	-	-	-
Rezerviranja	(1)	-	-	(1)	-	-	-	-
Stanje na dan 30. rujna 2019.	1.354	-	-	1.354	-	-	-	-

31. prosinca 2018.

	Grupa				Banka			
	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	Ukupno 000 kuna	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Bruto iznos	1.365	-	-	1.365	-	-	-	-
Rezerviranja	(2)	-	-	(2)	-	-	-	-
Stanje na dan 31. prosinca 2018.	1.363	-	-	1.363	-	-	-	-

Promjene na rezerviranjima za dužničke vrijednosne papire po amortiziranom trošku mogu se prikazati kako slijedi:

	Grupa		Banka	
	1.1.-30.9. 2019. 000 kuna	1.1.-31.12. 2018. 000 kuna	1.1.-30.9. 2019. 000 kuna	1.1.-31.12. 2018. 000 kuna
Stanje 1. siječnja	2	2	-	-
Neto smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke po dužničkim vrijednosnim papirima po amortiziranom trošku	(1)	-	-	-
Stanje na kraju izvještajnog razdoblja	1	2	-	-

Obveznice Ministarstva financija Republike Hrvatske (RHMF-O-203E), uz valutnu klauzulu, izdane su dana 5. ožujka 2010. s dospijecom nakon 10 godina, uz kamatnu stopu od 6,5%, na dan 30. rujna 2019. iznose 447 tisuća kuna (31. prosinca 2018.: 454 tisuća kuna).

Obveznice Ministarstva financija Republike Hrvatske (RHMF-O-19BA), uz valutnu klauzulu, izdane su dana 29. studenog 2004. s dospijecom nakon 15 godina, uz kamatnu stopu od 5,375%, na dan 30. rujna 2019. iznose 890 tisuća kuna (31. prosinca 2018.: 898 tisuća kuna).

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

16. Preuzeta imovina

	Grupa		Banka	
	30. rujna 2019.	31. prosinca 2018.	30. rujna 2019.	31. prosinca 2018.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Preuzeta imovina, neto	27.351	25.330	27.351	25.330
	27.351	25.330	27.351	25.330

U izvještajnom razdoblju 2019. godine obavljeno je preuzimanje nekretnina sadašnje vrijednosti 3.072 tisuća kuna, nabavne vrijednosti od 11.609 tisuća kuna i ispravka vrijednosti od 8.537 tisuća kuna, a odnosi se na građevinske objekte (2018. godine obavljeno je preuzimanje nekretnina sadašnje vrijednosti 8.538 tisuća kuna, nabavne vrijednosti od 10.195 tisuća kuna i ispravka vrijednosti od 1.657 tisuća kuna, a odnosi se na zemljište u iznosu od 2.286 tisuća kuna, nabavne vrijednosti 2.584 tisuća kuna i ispravka vrijednosti od 298 tisuća kuna i građevinske objekte u iznosu od 6.252 tisuća kuna, nabavne vrijednosti od 7.611 tisuća kuna i ispravka vrijednosti od 1.359 tisuća kuna).

Fer vrijednost preuzete imovine na dan 30. rujna 2019. iznosi 11.609 tisuća kuna.

U razdoblju od 1. siječnja do 30. rujna 2019. obavljena je prodaja preuzete imovine u iznosu sadašnje vrijednosti 1.769 tisuća kuna, nabavne vrijednosti 5.756 tisuća kuna i ispravka vrijednosti 3.987 tisuća kuna, a odnosi se na poljoprivredno zemljište i građevinske objekte (2018. godine obavljena je prodaja preuzete imovine u iznosu sadašnje vrijednosti od 0 tisuća kuna, nabavne vrijednosti i ispravka vrijednosti od 19 tisuća kuna, a odnosi se na pokretnine).

U izvještajnom razdoblju 2019. godine je obavljen prijenos preuzete imovine u najam na poziciju Ulaganja u nekretnine u visini od 1.140 tisuća kuna (2018. godine: 1.743 tisuća kuna) što je iskazano u okviru Ostale imovine zbog nematerijalnog značaja. U 2019. godini je na ovu imovinu obračunata amortizacija u visini od 67 tisuća kuna.

Fer vrijednost preuzete imovine na početku izvještajnog razdoblja iznosila je 38.261 tisuća kuna, a na kraju izvještajnog razdoblja iznosi 47.459 tisuća kuna.

Iznos povećanja usklađenja za Gruppu i Banku koji ima učinak na Račun dobiti i gubitka u izvještajnom razdoblju 2019. godini iznosi 95 tisuća kuna (1.1. do 30.9.2018.: smanjenje rezerviranja od 60 tisuća kuna).

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

17. Ostala imovina

	Grupa		Banka	
	30. rujna 2019. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna	30. rujna 2019. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna
Potraživanja po naknadama	27.784	27.161	27.784	27.161
Ostala potraživanja	13.993	11.070	13.993	10.904
Unaprijed plaćeni troškovi	2.293	3.002	2.191	3.002
Obračunati prihodi	10.302	6.437	10.301	6.437
Potraživanja po premijama	3.590	7.371	-	-
Potraživanja po provizijama od reosiguranja	636	867	-	-
Potraživanja po naknadama za procjenu rizika	326	371	-	-
Odgođena porezna imovina	46	-	-	-
Imovina u najmu	5.423	-	5.361	-
Ostala imovina	1.034	1.543	993	1.543
	65.427	57.822	60.623	49.047
Rezerviranja za očekivane gubitke	(35.644)	(34.118)	(35.403)	(33.883)
	29.783	23.704	25.220	15.164

Sljedeće tablice prikazuju informacije o kreditnoj kvaliteti financijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku. Iznosi u tablici predstavljaju bruto knjigovodstvene iznose:

30. rujna 2019.	Grupa					Banka				
	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	POCI 000 kuna	Ukupno 000 kuna	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	POCI 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Bruto iznos	9.269	1	37.025	34	46.329	4.717	1	37.025	34	41.777
Rezerviranja	(272)	-	(35.367)	(5)	(35.644)	(31)	-	(35.367)	(5)	(35.403)
Stanje na dan 30. rujna 2019.	8.997	1	1.658	29	10.685	4.686	1	1.658	29	6.374
31. prosinca 2018.	Grupa					Banka				
	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	POCI 000 kuna	Ukupno 000 kuna	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	POCI 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Bruto iznos	11.596	12	35.232	-	46.840	2.821	12	35.232	-	38.065
Rezerviranja	(281)	-	(33.837)	-	(34.118)	(46)	-	(33.837)	-	(33.883)
Stanje na dan 31. prosinca 2018.	11.315	12	1.395	-	12.722	2.775	12	1.395	-	4.182

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

17. Ostala imovina (nastavak)

U nastavku se daje pregled pozicija koje su izložene kreditnom riziku:

	Grupa		Banka	
	30. rujna 2019. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna	30. rujna 2019. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna
Potraživanja po naknadama	27.784	27.161	27.784	27.161
Ostala potraživanja	13.993	11.070	13.993	10.904
Potraživanja po premijama	3.590	7.371	-	-
Potraživanja po provizijama od reosiguranja	636	867	-	-
Potraživanja po naknadama za procjenu rizika	326	371	-	-
	46.329	46.840	41.777	38.065
Rezerviranja za očekivane gubitke	(35.644)	(34.118)	(35.403)	(33.883)
Imovina koja je izložena kreditnom riziku	10.685	12.722	6.374	4.182

Promjene na rezerviranjima za očekivane gubitke po ostaloj imovini mogu se prikazati:

	Grupa		Banka	
	1.1.-30.9. 2019. 000 kuna	1.1.- 31.12. 2018. 000 kuna	1.1.-30.9. 2019. 000 kuna	1.1.-31.12. 2018. 000 kuna
Stanje 1. siječnja	34.118	13.223	33.883	13.087
Neto povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po ostaloj imovini	1.519	20.915	1.531	20.814
<i>Ukupno kroz dobit ili gubitak (bilješka 8)</i>	<i>1.519</i>	<i>20.915</i>	<i>1.531</i>	<i>20.814</i>
Otpis	(8)	(10)	(4)	(10)
Preuzimanje nekretnine	-	(14)	-	(14)
Neto dobit/(gubitak) od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(7)	6	(7)	6
Ostala usklađenja	22	(2)	-	-
Stanje na kraju izvještajnog razdoblja	35.644	34.118	35.403	33.883

Neto dobit/(gubitak) od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke prikazane su unutar Neto prihoda/(rashoda) od financijskih aktivnosti u Računu dobiti i gubitka.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

18. Obveze po depozitima

	Grupa		Banka	
	30. rujna 2019. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna	30. rujna 2019. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna
Depoziti banaka	764	149.140	764	149.140
Devizni redovni računi trgovačkih društava	6	6	6	6
Devizni račun Ministarstva financija RH	25.840	22.593	25.840	22.593
Devizni namjenski računi trgovačkih društava	12.038	10.725	12.038	10.725
Depoziti državnih institucija	208.377	237.972	208.377	237.972
Ostali depoziti	11.843	8.660	11.843	8.660
	258.868	429.096	258.868	429.096

Devizni račun Ministarstva financija Republike Hrvatske odnosi se na sredstva garantnog fonda temeljem uplaćenih premija za reosigurane poslove po poslovima osiguranja izvoza u iznosu od 12.329 tisuća kuna (31. prosinca 2018. godine: 9.693 tisuća kuna), sredstva Darovnice Zaklade Globalnog Fonda zaštite okoliša, darovnice po Projektu obnovljivih izvora energije u iznosu od 7.413 tisuća kuna (31. prosinca 2018. godine: 7.078 tisuća kuna) te sredstva Darovnice Globalnog Fonda zaštite okoliša po Programu izdavanja bankarskih garancija u okviru Projekta energetske učinkovitosti u iznosu od 6.098 tisuća kuna (31. prosinca 2018. godine: 5.822 tisuća kuna), kojima HBOR upravlja u ime i za račun Republike Hrvatske temeljem zaključenih ugovora.

Depoziti po viđenju državnih institucija odnose se na poslove koje Banka obavlja u ime i za račun Ministarstva financija, Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Vodovoda i kanalizacije d.o.o., Split i Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO).

Devizni namjenski računi trgovačkih društava odnose se na priljeve sredstva i raspolaganje sredstvima avansa uplaćenim na račun trgovačkog društva, a vezano na izdane garancije HBOR-a za povrat avansa za izvozni posao. Sredstva avansa koriste se isključivo namjenski u svrhu provedbe izvoznog ugovora, uz suglasnost HBOR-a.

Na navedene depozite HBOR ne plaća kamatu.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

19. Obveze po kreditima

	Grupa i Banka	
	30. rujna 2019.	31. prosinca 2018.
	000 kuna	000 kuna
Stanje 1. siječnja	14.863.426	15.399.788
Novi krediti	2.398.199	2.284.763
Povrat kredita	(2.799.152)	(2.658.936)
Neto dobit od tečajnih razlika	1.318	(162.189)
	<u>14.463.791</u>	<u>14.863.426</u>
Obračunata kamata	54.843	55.014
Odgođena naknada	(33.928)	(40.453)
	<u>14.484.706</u>	<u>14.877.987</u>

Banka je podložna raznim financijskim klauzulama iz Ugovora. Na dan 30. rujna 2019. Banka je bila u skladu sa svim zahtijevanim financijskim klauzulama iz Ugovora.

20. Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire

Knjigovodstvena vrijednost obveznica uključuje kamate.

Grupa i Banka	Efektivna kamatna stopa %	Knjigovodstvena		Knjigovodstvena	
		Fer vrijednost 30. rujna 2019. 000 kuna	vrijednost 30. rujna 2019. 000 kuna	Fer vrijednost 31. prosinca 2018. 000 kuna	vrijednost 31. prosinca 2018. 000 kuna
Obveznice 150,0 milijuna eura	6,37	1.152.410	1.107.954	1.190.721	1.107.413
Obračunata kamata		-	26.393	-	43.347
Odgođena naknada		-	(100)	-	(203)
		<u>1.152.410</u>	<u>1.134.247</u>	<u>1.190.721</u>	<u>1.150.557</u>

Obveznice su izdane na Luxemburškoj burzi te kotiraju. Fer vrijednost obveznica izdanih od strane HBOR-a prezentira se korištenjem ulaznih podataka 2. razine u vidu tržišno potkrijepljenih podataka vidljivih na Bloomberg servisu, korištenjem „Bloomberg Generic prices“ (BGN) mid cijene.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

21. Rezerviranja za garancije, preuzete i ostale obveze

	Grupa		Banka	
	30. rujna 2019.	31. prosinca 2018.	30. rujna 2019.	31. prosinca 2018.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Rezerviranja za garancije i preuzete obveze	82.979	261.283	82.979	261.283
Rezerviranja za ostale obveze	56.448	60.208	56.339	60.078
	139.427	321.491	139.318	321.361

Promjene na rezerviranjima za očekivane gubitke po garancijama, preuzetim i ostalim obvezama mogu se prikazati kako slijedi:

	Grupa		Banka	
	1.1.-30.9. 2019.	1.1.-31.12. 2018.	1.1.-30.9. 2019.	1.1.-31.12. 2018.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Stanje 1. siječnja	261.283	49.347	261.283	49.347
Neto (smanjenje)/povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po garancijama	(151.060)	141.180	(151.060)	141.180
<i>Ukupno kroz dobit ili gubitak (bilješka 8)</i>	<i>(151.060)</i>	<i>141.180</i>	<i>(151.060)</i>	<i>141.180</i>
Neto (smanjenje)/povećanje rezerviranja za očekivane gubitke po preuzetim obvezama	(27.647)	68.931	(27.647)	68.931
<i>Ukupno kroz dobit ili gubitak (bilješka 8)</i>	<i>(27.647)</i>	<i>68.931</i>	<i>(27.647)</i>	<i>68.931</i>
Neto tečajne razlike po rezerviranjima za očekivane gubitke	403	1.825	403	1.825
Stanje na kraju izvještajnog razdoblja – Rezerviranja za garancije i preuzete obveze	82.979	261.283	82.979	261.283
Stanje 1. siječnja	60.208	76.980	60.078	76.723
Neto smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke po ostalim obvezama	(3.760)	(16.918)	(3.739)	(16.789)
<i>Ukupno kroz dobit ili gubitak (bilješka 8)</i>	<i>(3.760)</i>	<i>(16.918)</i>	<i>(3.739)</i>	<i>(16.789)</i>
Nerealizirani aktuarski dobitak	-	144	-	144
Ostala usklađenja	-	2	-	-
Stanje na kraju izvještajnog razdoblja – Rezerviranja za očekivane gubitke po ostalim obvezama	56.448	60.208	56.339	60.078

Neto dobit/(gubitak) od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke prikazana je unutar Neto prihoda/(rashoda) od financijskih aktivnosti u Računu dobiti i gubitka.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

21. Rezerviranja za garancije, preuzete i ostale obveze (nastavak)

Od ukupnog iznosa rezerviranja za garancije i preuzete obveze na financijske institucije se odnosi iznos od 6.209 tisuća kuna (31. prosinca 2018.: 2.444 tisuća kuna), domaća trgovačka društva iznos od 76.339 tisuća kuna (31. prosinca 2018.: 258.622 tisuća kuna), javni sektor iznos od 20 tisuća kuna (31. prosinca 2018.: 147 tisuća kuna) te na ostalo iznos od 411 tisuća kuna (31. prosinca 2018.: 70 tisuća kuna).

22. Ostale obveze

	Grupa		Banka	
	30. rujna 2019.	31. prosinca 2018.	30. rujna 2019.	31. prosinca 2018.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Odgođeno priznavanje kamatnih prihoda	178.423	226.064	178.423	226.064
Obveze za subvencioniranje kamatne stope	127.749	120.726	127.749	120.726
Obveze za isplatu plaća i naknada	7.212	7.405	7.021	7.218
Obveze prema dobavljačima	1.879	2.766	1.846	2.662
Obveze po više naplaćenim potraživanjima	2.829	2.378	2.829	2.378
Prijenosne premije	3.131	2.880	-	-
Pričuve šteta	3.497	4.527	-	-
Pričuve za povratne premije	925	791	-	-
Obveze prema reosiguravateljima	2.540	2.407	-	-
Odgođena porezna obveza	1.220	669	-	-
Obveze po osnovi najma	5.407	-	5.344	-
Ostale obveze	12.782	8.130	11.649	6.866
	347.594	378.743	334.861	365.914

Obveze za subvencioniranje kamatne stope odnose se na predujmove preuzete za subvencioniranje kamatnih stopa po kreditima, koji su odobreni uz nižu kamatnu stopu krajnjim korisnicima po programima koje HBOR provodi u ime i za račun Republike Hrvatske. Ove obveze odnose se na:

- Program povlaštenog financiranja po kreditnim programima HBOR-a u iznosu od 127.666 tisuća kuna (31. prosinca 2018.: 120.433 tisuća kuna),
- Program Žene poduzetnice - subvencija kamatnih stopa, Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta u iznosu od 27 tisuća kuna (31. prosinca 2018.: 0 tisuća kuna),
- Program Poduzetništvo mladih i/ili početnika - subvencija kamatnih stopa, Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta u iznosu od 56 tisuća kuna (31. prosinca 2018.: 0 tisuća kuna),
- Model financiranja obnove i modernizacije ribolovne flote, Ministarstvo poljoprivrede u iznosu od 0 tisuća kuna (31. prosinca 2018.: 293 tisuća kuna).

Odgođeno priznavanje kamatnih prihoda u iznosu od 178.423 tisuća kuna (31. prosinca 2018.: 226.064 tisuća kuna) sastoji se od državne subvencije za kamate na kredite, koji su odobreni i povučeni od strane krajnjeg korisnika po nižoj kamatnoj stopi, ali još nisu u fazi otplate u iznosu od 11.071 tisuća kuna (31. prosinca 2018.: 7.694 tisuća kuna) te onih koji su u fazi otplate u iznosu od 167.352 tisuća kuna (31. prosinca 2018.: 218.370 tisuća kuna).

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

23. Garancije i preuzete obveze

U okviru svog redovnog poslovanja, Grupa zaključuje ugovore o garancijama i preuzetim obvezama. Svrha ovih instrumenata je osigurati raspoloživost sredstava s obzirom na potrebe klijenata.

Navedene obveze sadrže kreditni rizik te su stoga dio ukupnog rizika Grupe iako se ne prikazuju u Izvještaju o financijskom položaju.

Grupa i Banka

	30. rujna 2019. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna
Izdane garancije u kunama	65.583	33.917
Izdane garancije u devizama	443.805	1.994.851
Preuzete obveze po kreditima	3.722.623	3.379.519
Otvoreni akreditivi	855	-
Upisani a neuplaćeni kapital EIF-a	47.374	47.472
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	93
	4.280.333	5.455.852
Rezerviranja za garancije i preuzete obveze	(82.979)	(261.283)
	4.197.354	5.194.569

Sljedeće tablice prikazuju informacije o kreditnoj kvaliteti garancija i preuzetih obveza. Za preuzete obveze po kreditima i ugovore o financijskim jamstvima, iznosi u tablici predstavljaju odobrene ili zajamčene iznose:

30. rujna 2019.

	Grupa i Banka					
	Stupanj 1	Stupanj 2	Stupanj 3	POCI	Bez stupnja	Total
					po MSFI-ju 9	
000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	
Bruto iznos	3.192.717	576.658	407.385	55.343	855	4.232.958
Rezerviranja	(8.752)	(49.520)	(21.298)	(3.409)	-	(82.979)
Stanje na dan 30. rujna 2019.	3.183.965	527.138	386.087	51.934	855	4.149.979

31. prosinca 2018.

	Grupa i Banka					
	Stupanj 1	Stupanj 2	Stupanj 3	POCI	Bez stupnja	Total
					po MSFI-ju 9	
000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	
Bruto iznos	2.708.846	669.160	2.009.169	21.205	-	5.408.380
Rezerviranja	(9.170)	(65.094)	(175.996)	(11.023)	-	(261.283)
Stanje na dan 31. prosinca 2018.	2.699.676	604.066	1.833.173	10.182	-	5.147.097

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

23. Garancije i preuzete obveze (nastavak)

Garancije

Garancije i akreditivi predstavljaju obvezu Banke da izvrši plaćanja u ime klijenta u slučaju nemogućnosti klijenta da podmiri svoje obveze prema trećim stranama ili u slučaju nastanka određenih događaja, obično vezanih za izvoz i/ili uvoz dobara te za ostale ugovorene svrhe. Garancije i akreditivi nose isti kreditni rizik kao i krediti.

Garancije Banke su 58% pokrivena jamstvima, depozitima i bankarskim garancijama.

Preuzete obveze po kreditima

Po ugovorenim neiskorištenim kreditima, Banka je preuzela ugovornu obvezu za isplatom sredstava kredita i revolving kredita. Ugovorom je najčešće definiran krajnji datum korištenja kredita ili je navedena druga klauzula prestanka obveze. Korištenje ugovorenih sredstava obavlja se u nekoliko povlačenja u ovisnosti o namjeni korištenja, fazi projekta ili isplatnoj dokumentaciji. Ukupni ugovoreni iznos kredita ne mora biti povučen zbog čega ukupan ugovoreni iznos ne predstavlja nužno buduće zahtjeve za isplatom. Ugovoreni neiskorišteni krediti sadrže manji potencijalni kreditni rizik jer većina preuzetih obveza po kreditima ovisi o udovoljavanju posebnih kreditnih uvjeta za povlačenje sredstava od strane korisnika. Banka prati rokove dospjeća ugovorenih preuzetih obveza.

Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze

Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze odnose se na obvezu HBOR-a temeljem Sporazuma zaključenog 24. siječnja 2014. sa HBOR – Osiguranjem izvoza, koji obavlja poslove u ime i za račun Republike Hrvatske. HBOR će temeljem ovog Sporazuma u slučaju unovčenja preuzete nekretnine te po regresnoj naplati dužnika u predstečajnoj nagodbi, uz ispunjenje određenih uvjeta, uplatiti naplaćena sredstva u Garantni fond Osiguranja izvoza.

Potencijalna obveza je umanjena radi završetka stečajnih postupaka tijekom kojih regresna naplata nije primljena.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

24. Transakcije s povezanim stranama

Povezane strane su društva koja izravno ili neizravno putem jednog ili više posrednika kontroliraju izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom.

Najveći dio transakcija s povezanim stranama čine transakcije s Republikom Hrvatskom, 100%-tnim vlasnikom Banke i državnim trgovačkim društvima nad kojima Republika Hrvatska ima kontrolni utjecaj.

Sve iskazane transakcije obavljene su po uobičajenim/redovnim uvjetima Banke i Grupe.

Na dan 30. rujna 2019. i 31. prosinca 2018., imovina i obveze te prihodi i razdoblja od 1. siječnja do 30. rujna 2019. i od 1. siječnja do 30. rujna 2018. koji proizlaze iz transakcija s povezanim stranama, uključujući ključne članove rukovodstva, obuhvaćaju sljedeće:

a) Transakcije s povezanim stranama

Grupa	Izloženost	Obveze	Izloženost	Obveze
	30. rujna 2019. 000 kuna	30. rujna 2019. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna
Vlasnik	3.667.666	279.572	4.335.942	189.014
Državni fondovi, izvršna tijela i agencije	1.026.236	73.430	1.044.262	189.877
Državna trgovačka društva	1.192.602	18	1.118.540	19
Pridružena društva	4	-	40	10
Ključni članovi rukovodstva	3.831	1.967	4.498	2.117
Ukupno	5.890.339	354.987	6.503.282	381.037

Grupa	Prihodi	Rashodi	Prihodi	Rashodi
	1.1. – 30.9. 2019. 000 kuna	1.1. – 30.9. 2019. 000 kuna	1.1. – 30.9. 2018. 000 kuna	1.1. – 30.9. 2018. 000 kuna
Vlasnik	46.109	560	42.314	5.330
Državni fondovi, izvršna tijela i agencije	27.182	675	142.217	780
Državna trgovačka društva	51.676	22.393	45.801	15.438
Pridružena društva	226	-	10	3
Ključni članovi rukovodstva	174	7.190	110	7.297
Ukupno	125.367	30.818	230.452	28.848

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

24. Transakcije s povezanim stranama (nastavak)

a) Transakcije s povezanim stranama (nastavak)

Banka	Izloženost		Obveze	
	30. rujna	30. rujna	31. prosinca	31. prosinca
	2019.	2019.	2018.	2018.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Vlasnik	3.667.666	279.572	4.335.942	189.014
Državni fondovi, izvršna tijela i agencije	986.485	73.387	1.006.177	189.666
Državna trgovačka društva	1.192.593	16	1.117.758	17
Ovisna društva	36.124	-	36.124	-
Pridružena društva	4	-	40	10
Ključni članovi rukovodstva	3.756	1.862	4.412	2.014
Ukupno	5.886.628	354.837	6.500.453	380.721

Banka	Prihodi		Rashodi	
	1.1. – 30.9.	1.1. – 30.9.	1.1. – 30.9.	1.1. – 30.9.
	2019.	2019.	2018.	2018.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Vlasnik	46.109	560	42.314	5.330
Državni fondovi, izvršna tijela i agencije	26.142	515	141.142	263
Državna trgovačka društva	51.676	22.340	45.801	15.367
Ovisna društva	-	-	-	-
Pridružena društva	226	-	10	3
Ključni članovi rukovodstva	170	6.100	103	6.521
Ukupno	124.323	29.515	229.370	27.484

Imovina sadrži kredite ostalim korisnicima, dužničke vrijednosne papire po amortiziranom trošku, financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, ostalu imovinu i izvanbilačnu izloženost koja se odnosi na preuzete obveze.

Obveze sadrže obveze po depozitima, obveze za plaće, rezerviranja u ime otpremnina i jubilarnih nagrada ključnih članova rukovodstva te ostale obveze.

Prihodi sadrže prihode od kamata i naknada, te prihode od ukidanja umanjivanja vrijednosti i rezerviranja.

Rashodi sadrže rashode za plaće ključnih članova rukovodstva, gubitak od umanjivanja vrijednosti i rezerviranja.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

24. Transakcije s povezanim stranama (nastavak)

b) Primljeni instrumenti osiguranja

	Grupa		Banka	
	30. rujna 2019.	31. prosinca 2018.	30. rujna 2019.	31. prosinca 2018.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Republika Hrvatska	3.099.400	4.192.023	3.099.178	4.096.373
Državne agencije	432.203	471.641	432.203	471.641
Ukupno	3.531.603	4.663.664	3.531.381	4.568.014

Primljeni instrumenti osiguranja odnose se na prvorazredne instrumente osiguranja zaprimljene u svrhu osiguranja plasmana Banke, a čine ih: jamstvo Republike Hrvatske, jamstvo HAMAG-BICRO-a, polica osiguranja kredita i garancija te zakonska jamstva u slučaju kada za obveze klijenta zakonskim aktima jamči Republika Hrvatska ili druga državna tijela.

HBOR u ime i za račun Republike Hrvatske izdaje police reosiguranja odnosno pokriva razmjerni dio (kvotno reosiguranje) političkih i komercijalnih rizika kod izvoznih kredita i potraživanja nastalih prilikom izvoza roba i usluga. Reosiguratelj pokriva sve neutržive (netržišne) rizike koje je preuzeo Osiguratelj odnosno Hrvatsko kreditno osiguranje, dioničko društvo za osiguranje u rasponu od 15% do 90% osigurane svote.

c) Plaće ključnih članova rukovodstva

Plaće uključuju redovan rad, godišnji odmor, državni praznik, plaćeni dopust, naknadu plaće za vrijeme bolovanja, minuli rad te isplate prema ugovorima. Iznos plaće ključnim članovima rukovodstva za Gruppu u izvještajnom razdoblju iznosi 7.020 tisuća kuna (1.1. do 30.9.2018.: 6.971 tisuća kuna), a za Banku iznosi 6.012 tisuća kuna (1.1. do 30.9.2018.: 6.311 tisuća kuna).

Nagrade za rad članovima Nadzornog odbora u izvještajnom razdoblju za Gruppu iznose 170 tisuća kuna (1.1. do 30.9.2018.: 206 tisuća kuna), a za Banku iznose 88 tisuća kuna (1.1. do 30.9.2018.: 90 tisuća kuna) i odnose se na članove nadzornih odbora u pridruženim društvima i ovisnom društvu koje imenuje HBOR.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima

Temeljem Zakona o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak, Grupa je dužna rizike u poslovanju svoditi na najmanju mjeru rukovodeći se načelima bankarskog poslovanja.

Grupa u procesu upravljanja rizicima utvrđuje, procjenjuje, odnosno mjeri, prati, ovladava i kontrolira rizike kojima je u poslovanju izložena ili bi mogla biti izložena te o njima izvještava nadležna tijela. Navedenim postupcima, odgovarajućim internim aktima i primjerenom organizacijskom strukturom osiguran je sveobuhvatan i cjelovit sustav upravljanja rizicima.

Najznačajniji rizici kojima je Grupa izložena su kreditni rizik, rizik likvidnosti, kamatni rizik u knjizi banke, valutni rizik, operativni rizik i rizik eksternalizacije. Navedenim rizicima svakodnevno se upravlja temeljem politika, pravilnika, procedura, metodologija i sustava limita te odluka/zaključaka Nadzornog odbora, Uprave i odbora za upravljanje rizicima.

Grupa provodi analize osjetljivosti i analize scenarija pod pretpostavkom promjene jednoga, odnosno više faktora rizika u redovnim i stresnim okolnostima te se kontinuirano razvijaju sustavi pro-aktivnog upravljanja rizicima radi smanjenja potencijalnih budućih rizika.

25.1. Pregled najvažnijih rizika

Kreditni rizik

Grupa kontrolira kreditni rizik putem kreditnih politika, pravilnika i propisanih procedura rada u kojima su utvrđeni sustavi unutarnjih kontrola s ciljem preventivnog djelovanja na rizik.

Sustav upravljanja kreditnim rizikom čini najvažniji dio poslovne politike HBOR-a i bitan je činitelj njezine strategije poslovanja.

Rizik likvidnosti, valutni rizik i kamatni rizik u knjizi banke

Kroz djelovanje Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Grupa osigurava adekvatno upravljanje rizikom likvidnosti te valutnim rizikom i kamatnim rizikom u knjizi banke. Upravljanje ovim rizicima podrazumijeva svođenje kamatnog i valutnog rizika te rizika likvidnosti na najmanju mjeru. Izravnim i neizravnim uključivanjem većine organizacijskih jedinica Grupe u rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom nastoji se osigurati kvalitetan, integriran i sveobuhvatan sustav upravljanja navedenim rizicima.

Rizik likvidnosti

Temeljna načela i principi upravljanja rizikom likvidnosti HBOR-a utvrđeni su internim aktima te odlukama i zaključcima Nadzornog odbora, Uprave i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom.

U svrhu upravljanja rizikom likvidnosti, Grupa je uspostavila sustav limita te prati i kontrolira njihovo poštivanje, održava potrebnu razinu rezerve likvidnosti, kontinuirano prati tekuću i planiranu likvidnost, osigurava dostatna kunska i devizna sredstva potrebna za pravovremeno podmirenje obveza te za isplate po odobrenim kreditima i planiranim odobrenjima kredita. Pri upravljanju rizikom likvidnosti Grupa prati i nastoji postići ročnu usklađenost postojećih i planiranih plasmana i njihovih izvora. Grupa nema depozite građana te nije izložena značajnijim dnevnim oscilacijama likvidnosti.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.1. Pregled najvažnijih rizika (nastavak)

Rizik likvidnosti (nastavak)

Praćenje rizika likvidnosti Grupa provodi i kroz analize scenarija i analize osjetljivosti pod pretpostavkom redovnih i stresnih uvjeta poslovanja, a utvrđeni su i signali ranog upozorenja te postupci u slučaju naznake kao i nastupa krize likvidnosti.

Kamatni rizik u knjizi banke

Temeljna načela i principi upravljanja kamatnim rizikom Grupe utvrđeni su internim aktima te odlukama i zaključcima Uprave i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom. Za mjerenje i praćenje kamatnog rizika Grupa provodi analizu kamatnog jaza. Kamatni se jaz izražuje za određena razdoblja prema mogućnosti promjene kamatnih stopa i prikazuje osjetljivost Grupe na promjene kamatnih stopa. Provodi se i detaljna razrada kamatnih stopa po valuti, vrsti i visini kamatne stope te se izrađuju projekcije kretanja prosječnih ponderiranih kamatnih stopa izvora i plasmana. Pored usklađivanja kamatnih stopa izvora i plasmana prate se trenutni tržišni uvjeti i prognoze kretanja osnovnih tržišnih pokazatelja.

Valutni rizik

Temeljna načela i principi upravljanja valutnim rizikom HBOR-a utvrđeni su internim aktima te odlukama i zaključcima Uprave i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom. Postavljene su metode za mjerenje, odnosno procjenu, praćenje i upravljanje valutnim rizikom, utvrđeni su limiti, postupci u slučaju naznake, kao i nastupa krize te su definirana izvješća potrebna za cjelovito ovladavanje ovim rizikom.

Za mjerenje izloženosti valutnom riziku Grupa prati otvorenost devizne pozicije. Osim dnevnog praćenja otvorenosti devizne pozicije i projiciranja njezinog kretanja, Grupa za potrebe procjene i mjerenja valutnog rizika koristi i VaR model kao pomoćni model te redovito izvještava nadležna tijela o najvećim potencijalnim gubicima po značajnim valutama. Provode se analize scenarija i analize osjetljivosti pod pretpostavkom redovnih i stresnih uvjeta poslovanja.

Operativni rizik

Grupa ima uspostavljen okvir za upravljanje operativnim rizikom koji je u značajnoj mjeri usklađen sa regulativom HNB-a primjenjivoj na poslovanje Banke i dobrim bankarskim praksama u dijelu upravljanja rizicima, koji je uveden 2012. godine.

Temeljna načela upravljanja operativnim rizikom utvrđena su Politikom upravljanja operativnim rizikom kao krovnim aktom, kojom je uspostavljena struktura upravljanja i odgovornosti u sustavu, utvrđen pristup za izračun kapitalnog zahtjeva za operativni rizik te uspostavljen sustav izvještavanja.

Za praćenje i nadziranje rada informacijskog sustava zadužen je Odbor za upravljanje informacijskim sustavom čiji je cilj upravljanje resursima informacijskog sustava uz uspostavljanje odgovarajuće razine učinkovitosti i sigurnosti informacijskog sustava kako bi se osiguralo, između ostalog, primjereno upravljanje rizicima koji proizlaze iz korištenja informacijske tehnologije. Nadzor nad sigurnošću informacijskog sustava obavlja funkcija sigurnosti informacijskog sustava. U okviru ove funkcije uspostavljen je sustav upravljanja kontinuitetom poslovanja HBOR-a.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.1. Pregled najvažnijih rizika (nastavak)

Rizik eksternalizacije

Grupa upravlja rizikom eksternalizacije temeljem internih akata usklađenih s regulativom HNB-a primjenjivom na Grupu kao posebnu financijsku instituciju. Internim aktima kojima je propisano upravljanje ovim rizikom utvrđeni su postupci provođenja eksternaliziranih aktivnosti, upravljanje odnosima s pružateljima usluga te svođenje rizika na najmanju mjeru.

Uspostavljena je centralna evidencija o eksternaliziranim aktivnostima, a o materijalno značajnim eksternalizacijama godišnje se izvještava Uprava i Nadzorni odbor Banke.

25.2. Strategija i sustavi upravljanja rizicima

Nadzorni odbor odgovoran je za nadgledanje primjerenosti i učinkovitosti procesa upravljanja rizicima u Grupi. Nadzorni odbor donosi Strategiju upravljanja rizicima HBOR-a kojom se uspostavljaju osnovna načela i standardi upravljanja rizicima te se definira sklonost preuzimanju rizika.

Uprava Banke odgovorna je za provođenje strategije upravljanja rizicima te uspostavljanje učinkovitog i pouzdanog sustava upravljanja svim rizicima. Za potrebu ostvarenja svoje funkcije Uprava je svoja ovlaštenja za upravljanje rizicima delegirala na četiri odbora.

Odbori za upravljanje rizicima

- **Odbor za upravljanje aktivom i pasivom** – upravlja rizikom likvidnosti, kamatnim rizikom u knjizi banke i valutnim rizikom sukladno odredbama: Pravilnika o upravljanju rizikom likvidnosti, Procedura upravljanja valutnim rizikom, Procedura upravljanja kamatnim rizikom, Politika upravljanja aktivom i pasivom te ostalih akata Banke kojima je regulirano ovo područje,
- **Odbor za procjenu i mjerenje kreditnog rizika** – upravlja kreditnim rizikom u okviru propisanih Kreditnih politika, Pravilnika o upravljanju kreditnim rizikom, metodologija, pravilnika i ostalih internih akata koji obuhvaćaju problematiku vezanu uz kreditni rizik,
- **Odbor za upravljanje informacijskim sustavom HBOR-a** – upravlja resursima informacijskog sustava uz primjereno upravljanje rizicima koji proizlaze iz korištenja informacijske tehnologije,
- **Odbor za upravljanje poslovnim promjenama** – upravlja poslovnim promjenama (koordinacija postupaka predlaganja, odobravanja, praćenja i uvođenja poslovnih promjena) s ciljem smanjenja rizika pri uvođenju poslovnih promjena.

Organizacijska jedinica Upravljanje rizicima

Upravljanje rizicima ustrojeno je kao funkcionalno i organizacijski odvojena i neovisna organizacijska jedinica za kontrolu rizika u poslovanju koja je neposredno odgovorna Upravi. Ova organizacijska jedinica odgovorna je za utvrđivanje, procjenu odnosno mjerenje, nadzor i kontrolu rizika kojima je Grupa u svom poslovanju izložena.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.2. Strategija i sustavi upravljanja rizicima (nastavak)

Organizacijska jedinica Upravljanje rizicima (nastavak)

Svoju funkciju Upravljanje rizicima ostvaruje analizom te procjenom, odnosno mjerenjem rizika, razvojem pravilnika, procedura i metodologija za upravljanje rizicima, nadzorom i praćenjem njihove primjene, predlaganjem i kontrolom poštivanja usvojenih limita izloženosti, davanjem prijedloga i preporuka za primjereno upravljanje rizicima te izvješćivanjem nadležnih tijela.

Strategija upravljanja rizicima usmjerena je prema postizanju i održavanju kvalitetnog i učinkovitog sustava upravljanja rizicima usklađenog s domaćim i stranim bankarskim praksama te preporukama Hrvatske narodne banke, europske regulative i Bazelskog odbora primjenjivim na Banku kao posebnu financijsku instituciju.

Mjerenje rizika i sustavi izvješćivanja

Pri procjeni, odnosno mjerenju rizika Grupa uvažava povijesne podatke, planove poslovanja, trenutne i očekivane tržišne uvjete te specifičnosti Grupe kao posebne financijske institucije. Rezultati procjene odnosno mjerenja, provedenih analiza te testiranja otpornosti na stres izlažu se na sjednicama odbora za upravljanje rizicima, Uprave i Nadzornog odbora. U svrhu praćenja i kontrole rizika utvrđeni su sustavi limita za upravljanje kreditnim rizikom, rizikom likvidnosti, kamatnim rizikom u knjizi banke i valutnim rizikom.

Nadležna tijela sustavno su izvještavana o: kvaliteti kreditnog portfelja, velikoj izloženosti i najvišoj dopuštenoj izloženosti, adekvatnosti regulatornog kapitala, naplati potraživanja i rizičnih plasmana, promjenama internih rejtinga poslovnih banaka i poduzetim aktivnostima u slučaju pogoršanja istih, nizu pokazatelja stanja i projekcija likvidnosti, projekcijama otvorenosti devizne pozicije, potencijalnim gubicima po značajnijim valutama, kamatnom jazu, projekcijama prosječnih ponderiranih kamatnih stopa na izvore i plasmane i sl. Dinamika izvještavanja te metodologije mjerenja i procjene rizika propisani su internim aktima Grupe.

25.3. Kreditni rizik

Grupa kontrolira kreditni rizik putem kreditnih politika i pravilnika o upravljanju ovim rizikom u kojima su utvrđeni sustavi unutarnjih kontrola s ciljem preventivnog djelovanja.

Sustav upravljanja kreditnim rizikom čini najvažniji dio poslovne politike Grupe i bitan je činitelj njezine strategije poslovanja, zbog čega je ovo područje regulirano posebnim aktom – Pravilnikom o upravljanju kreditnim rizikom, koji se primjenjuje na sve faze kreditnog procesa (od razvoja novih bankarskih proizvoda, odnosno od zahtjeva za kredit, praćenja poslovanja klijenta do konačne otplate kredita).

Pravilnik o upravljanju kreditnim rizikom je sveobuhvatan dokument koji obuhvaća i metodologije, namijenjene ocjeni poslovanja različitih ciljanih skupina klijenata.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

U slučaju izravnog kreditiranja, Grupa se za ocjenjivanje kreditne sposobnosti koristi Metodologijom za ocjenu kreditnog rizika (za kredite iznad 1.500 tisuća kuna) ili Metodologijom kreditnog bodovanja (za kredite ispod 1.500 tisuća kuna). Metodologija kreditnog bodovanja služi za ocjenu kreditne sposobnosti klijenata koji pripadaju „malom portfelju“, a sadrži pet modela bodovanja: plasmani do 300 tisuća kuna za trgovačka društva, obrtnike i poljoprivrednike, plasmani početnicima do 300 tisuća kuna, plasmani od 300 tisuća do 1.500 tisuća kuna za trgovačka društva, plasmani početnicima od 300 tisuća do 1.500 tisuća kuna i plasmani od 300 tisuća do 1.500 tisuća za sve ostale poduzetnike.

Metodologija za ocjenu kreditnog rejtinga se koristi za ocjenu rizika klijenata koji pripadaju portfelju individualno značajnih klijenata odnosno za kredite iznad 1.500 tisuća kuna. Ocjena rizika može biti sadržana u ocjeni kreditne sposobnosti klijenta, ocjeni uspješnosti investicijskog projekta i ocjeni kreditne sposobnosti klijenta s analizom budućeg poslovanja.

Sukladno Zakonu o HBOR-u Grupa dio svojih plasmana odobrava putem poslovnih banaka i leasing društava pri čemu se za ocjenu banaka primjenjuju Metodologija za ocjenu i odabir banaka i Metodologija za ocjenu i odabir inozemnih banaka, a za ocjenu leasing društava Metodologija za ocjenu i odabir leasing društava. Radi lakše dostupnosti sredstava HBOR-a, dio svojih plasmana Grupa plasira po modelu podjele rizika prema kojem u financiranju klijenata sudjeluje poslovna banka i HBOR u unaprijed dogovorenim omjerima financiranja.

Grupa kao razvojna financijska institucija podupire rast i razvoj hrvatskog gospodarstva kroz investicijsko ulaganje. Iz tog razloga klijenti se najčešće javljaju Grupi sa zahtjevima za kreditno praćenje razvojnih investicijskih projekata. Kako bi se rizik sveo na najmanju mjeru i što objektivnije procijenilo koji projekti su ekonomski održivi te osiguravaju povrat uloženog, Grupa stalno unapređuje postojeća organizacijsko-tehnološka rješenja, izvještaje i akte te daje prijedloge novih organizacijskih propisa i provedbenih uputa.

Stalnim praćenjem i ocjenjivanjem poslovanja klijenata nastoje se pravovremeno uočiti poteškoće u njihovom poslovanju. Kod klijenata koji su suočeni s problemima Grupa pronalazi primjerene načine naplate potraživanja sagledavajući mogućnosti novih uvjeta otplate potraživanja s ciljem nastavka proizvodnog procesa i povećanja zapošljavanja. Posebno se uočavaju i prate uzroci loših plasmana te se postupci za njihovu prevenciju ugrađuju u procedure rada u svrhu smanjenja udjela rizičnih plasmana Grupe.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

U svrhu praćenja i kontrole rizika utvrđeni su sustavi limita za upravljanje kreditnim rizikom. Utvrđeni su limiti velike izloženosti i maksimalno dozvoljeni iznos kreditne izloženosti prema pojedinom korisniku i s njim povezanim osobama.

25.3.1. Rizik povezan s kreditnim odobrenjima

Klijentima banke omogućeno je izdavanje garancija i akreditiva s odgođenim polaganjem pokrića (pokriće je moguće i iz kredita), po identičnoj proceduri koja je propisana za izravne klijente kod odobravanja kredita.

Sve garancije prate se prema rokovima važnosti, a akreditivi s odgođenim polaganjem pokrića prema dospjećima. Ukoliko dođe do poziva za plaćanje Grupa je obvezna izvršiti plaćanje u ime klijenta. Takve obveze Grupu izlažu rizicima koji su slični kreditnima, a umanjuju se istim postupcima koji se primjenjuju na kredite.

25.3.2. Procjena umanjenja vrijednosti (Metodologija za umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata u primjeni od 1. siječnja 2018.)

Umanjenje vrijednosti formira se u skladu s Međunarodnim standardom financijskog izvještavanja 9, aktima HNB-a primjenjivim na HBOR, pravilnicima i metodologijama rada Grupe.

S obzirom na procijenjenu razinu kreditnog rizika te način izračuna očekivanih kreditnih gubitaka, financijski instrumenti klijenta se razvrstavaju u sljedeće kategorije:

- 1. stupanj - obuhvaća sve financijske instrumente klijenata niskog kreditnog rizika odnosno klijenata kod kojih je procijenjeno da nije došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika,
- 2. stupanj - obuhvaća sve financijske instrumente klijenata kod kojih je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika nakon početnog priznavanja,
- 3. stupanj - obuhvaća financijske instrumente klijenata u statusu neispunjavanja obveza odnosno klijente kod kojih postoje objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti te
- posebnu kategoriju financijskih instrumenata čini kupljena ili stvorena kreditno umanjena financijska imovina (eng. Purchased or originated credit impaired asset, POCI).

Tijekom ugovornog odnosa s klijentom procjenjuje se razina očekivanih kreditnih gubitaka klijenta. Procjena se provodi praćenjem sljedeća tri kriterija:

- kreditne sposobnosti dužnika
- urednosti podmirivanja obveza i
- kvalitete instrumenata osiguranja.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

25.3.2. Procjena umanjenja vrijednosti (Metodologija za umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata u primjeni od 1. siječnja 2018.) (nastavak)

Za cijelo vrijeme trajanja ugovornog odnosa procjenjuje se kreditna sposobnost dužnika s ciljem utvrđivanja moguće promjene financijskog položaja klijenta (dužnika) odnosno vjerojatnosti pogoršanja njegove kreditne sposobnosti. Kod utvrđivanja kreditne sposobnosti klijenta uzima se u obzir i grupa povezanih osoba zbog efekta zaraze odnosno mogućnosti prelijevanja rizika između povezanih osoba, odnosno kreditna sposobnost klijenta se prati putem:

- promjene financijskog rejtinga klijenta i s njim povezanih osoba,
- kriterija kojima je svrha utvrđivanje financijskih poteškoća klijenta,
- kriterija s Liste za pojačano praćenje klijenta te
- kriterija za uočavanje povećanog kreditnog rizika.

Klijent se smatra urednim ukoliko sve svoje obveze podmiruje u cijelosti (glavnica, kamate, provizije, naknade i druge troškove) u ugovorenim iznosima i ugovorenim rokovima dospjeća pri čemu se svi plasmani i izvanbilančne obveze jednog klijenta promatraju kao jedan.

Procjena instrumenata osiguranja temelji se na njihovoj kvaliteti i procjeni visine i rokova naplativosti.

25.3.2.1. Definicija statusa neispunjenja ugovornih obveza (engl. default) i izlaska iz statusa neispunjenja obveza (oporavka)

Status neispunjenja obveza pojedinog klijenta je nastao kada je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta ili oba sljedeća uvjeta:

- ocjenjuje se vjerojatnim da klijent neće u cijelosti podmiriti svoje obveze prema HBOR-u ne uzimajući u obzir mogućnost naplate iz instrumenata osiguranja,
- klijent više od 90 dana nije ispunio svoju dospelu obvezu po bilo kojoj značajnoj kreditnoj obvezi. Prag značajnosti iznosi 1.750 kuna, a računa se na nivou klijenta, zbrajanjem dospjelih obveza po svim plasmanima klijenta.

Pri procjeni vjerojatnosti da dužnik neće u cijelosti podmiriti svoje obveze uzimaju se u obzir sljedeći elementi:

- priznato je umanjenje vrijednosti za kreditne gubitke zbog uočenoga značajnog pogoršanja kreditne kvalitete dužnika,
- prodaja kreditne izloženosti uz značajan ekonomski gubitak,
- reprogramiranje ili restrukturiranje kreditne izloženosti zbog financijskih poteškoća dužnika,
- stečajni ili sličan postupak (PSN, likvidacija) nad dužnikom,
- imenovana posebna uprava, ukinuto odobrenje za rad, pokrenute mjere rane intervencije,
- otkaz ugovora.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja

za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

25.3.2. Procjena umanjenja vrijednosti (Metodologija za umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata u primjeni od 1. siječnja 2018.) (nastavak)

25.3.2.1. Definicija statusa neispunjenja ugovornih obveza (engl. default) i izlaska iz statusa neispunjenja obveza (oporavka) (nastavak)

Osim navedenog, prilikom utvrđivanja statusa neispunjenja obveza uzimaju se u obzir i odnosi unutar grupe povezanih osoba ako postoji status neispunjavanja obveza kod jednog dužnika unutar grupe povezanih osoba koji dovodi do učinka širenja statusa neispunjavanja obveza na druge subjekte unutar te grupe.

Svi financijski instrumenti klijenta u statusu neispunjenja obveza se klasificiraju u 3. stupanj.

Plasmani klijentima u statusu neispunjenja obveza zbog materijalnog kašnjenja u plaćanju obveza preko 90 dana mogu se klasificirati u ozdravljene/rehabilitirane ukoliko je prošlo 150 dana od trenutka ne postojanja okidača za status neispunjenja obveza. U razdoblju kušnje od 150 dana klijent ne smije kasniti u plaćanju obveza preko 30 dana u materijalno značajnom iznosu.

Po proteku 150 dana ozdravljenim klijentima se smatraju samo klijenti za koje je utvrđeno da nisu u financijskim poteškoćama. Ako postoje naznake ponovnog ulaska u status neispunjenja obveza, status se ne mijenja sve do stvarnog i trajnog poboljšanja kreditne kvalitete klijenta.

Restrukturirane izloženosti kojima su uzrok financijske poteškoće i problemi u otplati se mogu klasificirati kao ozdravljene/rehabilitirane nakon dvije godine od posljednjeg među događajima:

- od dana restrukturiranja,
- od datuma dodjele statusa neispunjenja obveza,
- od proteka počeka ukoliko je odobren u sklopu restrukturiranja.

Tijekom razdoblja kušnje od dvije godine u izloženosti u statusu ispunjavanja obveza se mogu klasificirati izloženosti kojima su ispunjeni svi sljedeći uvjeti :

- dužnik je uredno platio po dospeljuću najmanje iznos restrukturiranih obveza u visini dospjelih u trenutku provedbe restrukturiranja,
- dužnik je redovito plaćao dospjele obveze u skladu s planom otplate (ili uz kašnjenje do 30 dana),
- nema vjerojatnosti stupanja u status neispunjenja obveza,
- nema dospjelih nepodmirenih obveza nakon restrukturiranja,
- nema sumnje da dužnik neće plaćati i nadalje svoje obveze po dospeljuću.

Svi ovi uvjeti trebaju biti zadovoljeni i za nove plasmane istom klijentu. Reklasificirati se u ozdravljene mogu samo plasmani klijentu koji nije u financijskim poteškoćama.

Financijski instrumenti rehabilitiranih/ozdravljenih klijenata se nakon ispunjenja svih uvjeta iz razdoblja kušnje mogu ponovo klasificirati u 1. stupanj.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

25.3.2. Procjena umanjenja vrijednosti (Metodologija za umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata u primjeni od 1. siječnja 2018.) (nastavak)

25.3.2.2. Bančin postupak procjene internog rejtinga i vjerojatnosti neispunjenja ugovornih obveza (PD)

Za modeliranje PD-ja koristi se pristup temeljen na TTC (engl. Through-the-Cycle) migracijskim matricama za izloženosti u homogenim skupinama izravnih korisnika i ostalo. Definirane su rizične skupine (eng. bucket) te se provodi analiza kretanja izloženosti između navedenih skupina.

Za navedene izloženosti, rizične skupine su definirane temeljem dana kašnjenja i statusa restrukturiranih izloženosti. Modeliranju PD-ja prethodi prikupljanje podataka za prethodno 5-ogodišnje razdoblje.

Pri modeliranju PD-ja, analizira se kretanje izloženosti između sljedećih skupina:

- od 0 do 30 dana kašnjenja - skupina 1,
- od 31 do 90 dana kašnjenja - skupina 2,
- više od 90 dana kašnjenja i restrukturiranje – događaj statusa neispunjenja obveza (defaulta).

Temeljem matrica kretanja izloženosti iz skupine u skupinu, izračunava se 12-mjesečna vrijednost PD-ja. Daljnjim množenjem matrica izračunavaju se granične vrijednosti PD-ja putem kojih se kreira vektor. Vektor graničnih vrijednosti PD-ja predstavlja osnovu pomoću koje se izračunava vrijednost cjeloživotnog PD-ja. Vrijednost cjeloživotnog PD-ja ovisi o tenoru, odnosno preostalom razdoblju do dospijea pojedine izloženost.

Pristup temeljen na vanjskom rejtingu koji objavljuju vanjske kreditne rejting agencije korišten je prilikom izračuna PD-ja za izloženosti iz homogenih skupina financijske institucije te središnja država i lokalna i područna (regionalna) samouprava.

Za izloženosti prema domaćim financijskim institucijama, obzirom da ne postoji vanjski rejting za sve financijske institucije u portfelju Grupe, postojeći interni rejtingi domaćih financijskih institucija mapirani su na vanjski rejting pri čemu se kao polazna točka mapiranja koristi financijska institucija koja ima vanjski rejting, slijedom čega je interni rejting u Grupi izjednačen s rejtingom S&P-a "BB". Time je utvrđena gornja granica za domaće financijske institucije na razini rejtinga države. Distribucija vrijednosti PD-ja za preostale interne rejtinge određuje se metodom linearne interpolacije.

Za izloženosti prema inozemnim financijskim institucijama koriste se rejtingi vanjskih kreditnih rejting agencija i sukladno tome primjenjuje odgovarajuća vrijednost PD-ja iz njihovih matrica, a ako nema onda se koristi interni rejting, odnosno primjenjuju se pravila istovjetna domaćim financijskim institucijama.

Vrijednost 12-mjesečnog PD-ja procjenjuje se množenjem TTC matrice sa samom sobom. Vrijednost cjeloživotnog PD-ja predstavlja kumulativnu vrijednost graničnih vrijednosti PD-ja, odnosno zbroj graničnih vrijednosti PD-ja, ovisno o tenoru izloženosti.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

25.3.2. Procjena umanjenja vrijednosti (Metodologija za umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata u primjeni od 1. siječnja 2018.) (nastavak)

25.3.2.3. Izloženost u trenutku nastanka statusa neispunjenja obveza

Za potrebe modeliranja izloženosti u trenutku nastanka statusa neispunjenja obveza (engl. Exposure at Default, dalje: EAD), odnosno za potrebe izračuna kreditnog konverzijskog parametra (dalje: CCF, eng. Credit Conversion Factor) i omjera prijevremene otplate, razmatraju se podaci za proteklo petogodišnje razdoblje.

Temeljem navedenih povijesnih podataka utvrđen je omjer prijevremene naplate približno jednak nuli te kreditni konverzijski faktor jednak 1.

EAD se izračunava za svaki ugovor. Dva su pristupa izračunu EAD-a:

- ukoliko za izloženost postoji plan otplate - temeljem novčanog toka iz plana otplate,
- ukoliko za izloženost ne postoji plan otplate - temeljem iznosa izloženosti na izvještajni datum.

Za izloženosti klasificirane u 1. stupanj rizika te za dospjele izloženosti EAD je jednak trenutnoj izloženosti.

Za nedospjele izloženosti, cjeloživotni EAD se izračunava temeljem plana otplate, uvažavajući iznose i razdoblje dospijeća, a maksimalno do posljednjeg datuma dospijeća izloženosti (tenora).

25.3.2.4. Gubitak u trenutku nastanka statusa neispunjenja obveza

Za skupine izravnih korisnika i ostalo, gubitak u trenutku nastanka statusa neispunjenja obveza (engl. Loss Given Default, dalje: LGD) se procjenjuje temeljem transakcija nakon datuma nastanka statusa neispunjenja obveza klijenta. Svaka se transakcija diskontira na datum nastanka statusa neispunjenja obveza odgovarajućom diskontnom stopom, a diskontni faktor ovisi o proteklom vremenu. Pojedinačnoj izloženosti se pribrajaju sva povećanja nakon datuma nastanka statusa neispunjenja obveza. Rezultat navedenog izračuna je stopa naplate za svaku izloženost u nekoj homogenoj skupini, a ukupnu stopu naplate za pojedinu homogenu skupinu čini težinski prosjek stopa naplate svih pojedinačnih izloženosti.

U izračun LGD-a također je uzeta u obzir i vjerojatnost izlaska iz statusa neispunjenja obveza.

Kao podloga za određivanje LGD-a za skupine središnja država i lokalna i područna (regionalna) samouprava i financijske institucije koristi se izvještaj vanjskih kreditnih rejting agencija. U godišnjim izvještajima o stopama nastanka statusa neispunjenja obveza i naplate, kreditne rejting agencije objavljuju i povijesne i tržišne stope naplate. Tržišna stopa naplate je tržišna cijena obveznice u odnosu na njezinu vrijednost neposredno prije defaulta ili u trenutku defaulta obveznice. Temeljem tržišnih stopa naplate za neosigurani nadređeni dug („senior unsecured debt“), određuje se stopa naplate ponderirana izdavateljem obveznica (eng. issuer-weighted recovery rate).

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

25.3.2. Procjena umanjenja vrijednosti (Metodologija za umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata u primjeni od 1. siječnja 2018.) (nastavak)

25.3.2.5. Značajno povećanje kreditnog rizika

U svrhu utvrđivanja povećanog kreditnog rizika kontinuirano, a najmanje jednom godišnje prate se promjene za sve klijente Grupe. Svi plasmani klijentu kod kojeg je utvrđen povećan kreditni rizik ili u slučaju individualno značajnih klijenata čija je izloženost iznad 1.500 tisuća kuna a nalaze se na Listi za pojačano praćenje, na slijedeći izvještajni datum se svi financijski instrumenti klijenta povećanog kreditnog rizika klasificiraju u 2. stupanj. Ostali kriteriji uključuju:

- klijentovo kašnjenje u podmirenju bilo koje značajne dospjele obveze prema HBOR-u duže od 30 dana (a kraće od 90 dana),
- klijent je u financijskim poteškoćama, ali nije u statusu neispunjenja obveza,
- pogoršanje rejtinga, nizak kreditni rejting klijenta,
- nepoštivanje ugovornih odredbi
- gubitak ključnih kupaca ili dobavljača i sl.

Izlazak iz statusa povećanog kreditnog rizika uvjetovan je nepostojanjem svih kriterija koji su svrstali klijenta u predmetni status po njegovom događaju, a provjera svih pokazatelja provodi se najmanje jednom godišnje u okviru godišnjeg praćenja klijenta. Deaktiviranje dijela pokazatelja moguće je provesti nakon šest mjeseci. Pokazatelji povećanog kreditnog rizika su aktivni godinu dana, nakon čega ih je potrebno provjeriti te temeljem rezultata praćenja ponovo aktivirati odnosno deaktivirati. Rezultat promjene je reklasifikacija financijskih instrumenata klijenta u 1. stupanj odnosno njihovim ostankom u 2. stupnju.

Financijski instrumenti klijenta s investicijskim rejtingom vanjskih kreditnih rejting agencija smatraju se financijskim instrumentima niskog kreditnog rizika. Sve izloženosti prema Republici Hrvatskoj i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave (JLP(R)S), HNB-u, Europskoj investicijskoj banci (EIB) te ostalim razvojnim bankama smatraju se također financijskim instrumentima klijenata niskog kreditnog rizika. Financijski instrumenti klijenata niskog kreditnog rizika se uvijek raspoređuju u 1. stupanj.

25.3.2.6. Svrstavanje financijske imovine koja se mjeri na skupnoj osnovi

Kreditni rizik se procjenjuje na skupnoj osnovi za sve klijente klasificirane u 1. i 2. stupanj rizika te za klijente u 3. stupnju rizika koji pripadaju portfelju malih kredita. Klijenti koji pripadaju portfelju malih kredita su klijenti prema kojima je HBOR izložen u bruto iznosu jednakom ili manjem od 1.500 tisuća kuna.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

25.3.2. Procjena umanjenja vrijednosti (Metodologija za umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata u primjeni od 1. siječnja 2018.) (nastavak)

25.3.2.6. Svrstavanje financijske imovine koja se mjeri na skupnoj osnovi (nastavak)

Za potrebe određivanja značajnog povećanja kreditnog rizika i priznavanja rezervacija za umanjenje vrijednosti na skupnoj osnovi, financijski instrumenti su grupirani u sljedeće skupine, i to na temelju zajedničkih obilježja kreditnog rizika, radi lakše procjene značajnog povećanja kreditnog rizika:

- financijske institucije,
- središnja država i lokalna i područna (regionalna) samouprava,
- izravni korisnici – veliki,
- izravni korisnici – mali i srednji,
- izravni korisnici – mikro,
- izravni korisnici – stanovništvo,
- ostalo.

Grupiranjem financijskih instrumenata u homogene skupine se osigurava da se u slučaju značajnog povećanja kreditnog rizika ispuni cilj priznavanja očekivanih kreditnih gubitaka tijekom cijelog vijeka trajanja financijskog instrumenta, čak i ako dokaz takvog značajnog povećanja kreditnog rizika još uvijek nije dostupan na razini pojedinog instrumenta.

25.3.3. Analiza inputa za ECL model u okviru utjecaja makroekonomskih uvjeta na PD

Prilikom uključivanja informacija o budućnosti, koriste se dostupni izvori (HNB, DZS) o makroekonomskim uvjetima kako bi se projicirao njihov utjecaj na sadašnju vrijednost rizičnih parametara.

Temeljem povijesne analize utjecaja makroekonomskih uvjeta i dostupnim makroekonomskim prognozama, utvrđuje se potencijalni utjecaj budućeg kretanja makroekonomskih uvjeta na vrijednost rizičnih parametara koristeći scenarije s pripadajućim vjerojatnostima nastanka pojedinog scenarija.

Kod procjene očekivanih kreditnih gubitaka primjenom ranijih iskustava o kreditnim gubicima, podaci o ranijim stopama kreditnog gubitka se primjenjuju na formirane homogene skupine, a primjenom određene metode omogućeno je povezivanje pojedine skupine financijskih instrumenata s podacima o ranijem iskustvu o kreditnim gubicima u skupinama financijskih instrumenata sličnih karakteristika kreditnog rizika, kao i s važnim odgovarajućim podacima koji odražavaju postojeće stanje.

Očekivani kreditni gubici odražavaju očekivanja Grupe u pogledu kreditnih gubitaka. Međutim, kada pri procjeni očekivanih kreditnih gubitaka razmatra sve razumne i pouzdane podatke koji su dostupni bez nepotrebnih troškova i napora, Grupa razmatra i odgovarajuće tržišne podatke o kreditnom riziku određenog financijskog instrumenta ili sličnih financijskih instrumenata.

Grupa za potrebe izračuna očekivanih kreditnih gubitaka koristi veći broj makroekonomskih uvjeta od kojih su za dva utvrđene korelacije PD-jeva po pojedinim homogenim skupinama: društveni bruto proizvod i tečaj.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

25.3.3. Analiza inputa za ECL model u okviru utjecaja makroekonomskih uvjeta na PD (nastavak)

Kako bi se odredio utjecaj budućih makroekonomskih uvjeta na očekivane kreditne gubitke, putem analize na temelju povijesnih podataka, utvrđuje se veza između makroekonomskih uvjeta i PD-ja. Nakon toga, procjenjuje se utjecaj makroekonomskih prognoza na vrijednosti PD-ja i računa se koeficijent pomoću kojeg se korigira procijenjena vrijednost PD-ja u dva scenarija, optimistični i pesimistični.

25.3.4. Kvantitativna analiza pouzdanosti informacija koje se koriste za izračun rezervacije za ECL

Za primjenu makroekonomskih faktora Banka koristi metodologiju sa nivoom pouzdanosti od 90%.

25.3.5. Pregled modificiranih i restrukturiranih kredita

Modifikacijom se smatra svaka izmjena ugovornih odredbi koja rezultira izmjenom ugovoreni novčanih tokova od financijske imovine.

Izmjena uvjeta po plasmanu obuhvaća promjene određenih ugovorom definiranih uvjeta najčešće radi prilagodbe promjenama u provedbi investicije, a moguće i tijekom otplate, koje nisu uzrokovane financijskim poteškoćama klijenta. Najčešće bi izmijenjeni uvjeti bili prihvaćeni kod odobrenja da su bili poznati ili su rezultat okolnosti koje nisu pod kontrolom klijenta.

Sve promjene ugovornih obveza kojima se čini ustupak klijentu, a koji je u financijskim poteškoćama smatraju se reprogramom ili restrukturiranjem. Ustupak se može odnositi na bilo koju od sljedećih mjera:

- izmjena ranijih uvjeta ugovora za koje se smatra da ih klijent ne može ispuniti a dovode do gubitka njegove sposobnosti podmirivanja obveza i koji ne bi bili odobreni da dužnik nema financijske poteškoće (npr. smanjenje kamatne stope, smanjenje ili otpis kamatnog prihoda, promjena visine glavnice, promjena tj. produženje rokova otplate i sl.)
- potpuno ili djelomično refinanciranje plasmana koje ne bi bilo odobreno da dužnik nema financijske poteškoće.

Dokaz o ustupku uključuje sljedeće:

- razliku u korist klijenta između izmijenjenih uvjeta ugovora i ranijih uvjeta ugovora,
- uvrštenje povoljnijih uvjeta u izmijenjeni ugovor u odnosu na uvjete koje bi mogli postići drugi dužnici sa sličnim profilom rizičnosti u portfelju Banke.

Reprogramom se smatra promjena prvobitno ugovoreni uvjeta kreditiranja zbog privremenih financijskih poteškoća klijenta. Restrukturiranjem se smatra promjena prvobitno ugovoreni uvjeta kreditiranja zbog značajnih financijskih poteškoća klijenta, kojemu je potrebno financijsko, poslovno i operativno restrukturiranje, odnosno klijentu koji se već nalazi u statusu neispunjenja obveza.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

25.3.6. Analiza koncentracije rizika

Grupa kroz razvojne programe kreditiranja obuhvaća područje cijele Republike Hrvatske s naglaskom na potpomognuta područja. Kreditni rizik rasprostranjen je po geografskim područjima, djelatnostima, sektorima te kreditnim programima. Grupa nastoji izbjeći pretjeranu koncentraciju kreditnog rizika te povoljnijim uvjetima i novim kreditnim programima (proizvodima) potaknuti razvoj slabije razvijenih područja Republike Hrvatske u skladu s državnom strategijom razvoja pojedinih djelatnosti.

Kreditiranjem različitih grana djelatnosti uz poticanje proizvodnje i razvoja s ciljem razvoja hrvatske privrede Grupa stvara bolju bazu za povrate kredita i smanjenje rizika.

Najveća kreditna izloženost prema jednom dužniku Grupe na 30. rujna 2019. iznosi 2.520.737 tisuća kuna, a Banke 2.516.097 tisuća kuna (31. prosinca 2018.: 2.883.122 tisuća kuna za Grupnu i Banku), bez uzimanja u obzir primljenih instrumenata osiguranja.

Banka provodi svoju razvojnu ulogu odobravajući plasmane krajnjim korisnicima kredita putem financijskih institucija s kojima ima sklopljene ugovore o poslovnoj suradnji. Obzirom da je visina izloženosti prema pojedinim financijskim institucijama dosegla najveću dopuštenu izloženost, Banka, kako bi i dalje uspješno provodila svoju razvojnu ulogu i omogućila što većem broju korisnika dostupnost kredita, ima odobrenje od Nadzornog odbora za povećanje izloženosti prema bankama i s njima povezanim osobama koje sukladno internoj metodologiji Banke imaju visoki rejting. Visina izloženosti održava se korištenjem raspoloživih instrumenata i tehnika za smanjenje izloženosti HBOR-a prema bankama.

Ovo povećanje izloženosti sukladno odobrenju Nadzornog odbora Banka je koristila za daljnju poslovnu aktivnost s dvjema bankama.

25.3.7. Model podjele rizika

Model podjele rizika podrazumijeva način provedbe programa kreditiranja HBOR-a u suradnji s poslovnim bankama, pri čemu HBOR snosi dio rizika izravnog kredita (npr. 50%), dok za drugi dio kredita (neovisno je li isti financiran iz sredstava HBOR-a ili sredstava poslovne banke) rizik snosi poslovna banka.

Poslovna banka je pri tome administrativni i platni agent te agent osiguranja kredita i temeljem ugovora o poslovnoj suradnji između poslovne banke i HBOR-a mjesečno i kvartalno izvještava HBOR o promjenama u kreditnoj sposobnosti klijenta, promjenama ispravaka vrijednosti, promjenama vrijednosti instrumenta osiguranja, urednosti plaćanja, predstečajnim, stečajnim i ostalim promjenama u poslovanju klijenta i otplati plasmana.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

25.3.7. Model podjele rizika (nastavak)

Postoji nekoliko grupa/vrsta modela podjela rizika, i to:

- Inicijalna podjela rizika s bankama kroz programe Vlade Republike Hrvatske kao poticajna mjera, s ciljem povećanja likvidnosti gospodarstva u razdoblju gospodarske krize. U navedenom razdoblju su provedena tri programa podjele rizika tzv. Model A, Model A+ i Program razvoja gospodarstva (PRG).

U navedenim programima kreditiranja su poslovne banke kao administrativni i platni agenti te agenti osiguranja plasmana, a zbog obima aktivnosti i potrebe iznimno brzo djelovanja HBOR-a, dostavljale HBOR-u skraćene obrasce zahtjeva za kreditima te je bila usvojena i skraćena procedura obrade kredita.

Slijedom navedene skraćene procedure, HBOR u navedenim programima kreditiranja inicijalno nije unosio kolaterale u poslovne knjige već je isto bila obveza vođenja i naplate od strane poslovnih banaka. Naknadno se u pojedinim slučajevima raskida agentura s poslovnim bankama (npr. jer su banke prodale svoje izloženosti i sl.) ili pri restrukturiranjima pojedinih plasmana te je HBOR unosio kolaterale u svoje poslovne knjige.

Izloženost po navedenim plasmanima je vođena u poslovnim knjigama HBOR-a.

- Ostali krediti po modelima podjele rizika po kreditnim programima HBOR-a (prvenstveno krediti za investicije i restrukturiranja, a manjim djelom za likvidnost) se provode na način da su poslovne banke uključene u transakcije i nadalje agenti (administrativni, platni i agenti osiguranja) ali HBOR provodi uobičajenu proceduru kao i za bilo koji drugi izravni kredit te unosi, kako izloženosti tako i kolaterale, u poslovne knjige već kod odobrenja i ugovaranja plasmana.

25.3.8. Instrumenti osiguranja i ostala poboljšanja kvalitete kredita (kreditne sposobnosti)

Instrumenti osiguranja plasmana Banke su:

1. obvezni (mjenice i zadužnice),
2. uobičajeni (nekretnine, brodovi, zrakoplovi, bankarska garancija, jamstvo Republike Hrvatske, jamstvo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, jamstvo HAMAG-BICRO-a, polica osiguranja od političkih i/ili komercijalnih rizika), te
3. ostali instrumenti osiguranja (pokretna imovina, mjenice ili jamstva drugih trgovačkih društva solidnog boniteta, prijenos vlasništva ili zalog dionica odnosno udjela trgovačkog društva, pljenidba novčanih potraživanja odnosno cesija naplativih potraživanja, pljenidba depozita, vinkuliranje police osiguranja imovine i/ili osoba, zalog na žigu ili robnoj marki i sl.).

Svi plasmani Grupe moraju biti osigurani obveznim instrumentima osiguranja. Plasmani malih izloženosti moraju biti osigurani barem jednim obveznim instrumentom osiguranja. Izbor prihvatljivih instrumenata osiguranja ne ovisi samo o postignutom omjeru osiguranja nego i o utvrđenim rizicima, pri čemu prednost imaju brže utrživi i vrijedniji instrumenti osiguranja.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

25.3.8. Instrumenti osiguranja i ostala poboljšanja kvalitete kredita (kreditne sposobnosti) (nastavak)

Prihvatljivi uobičajeni i ostali instrumenti osiguranja razvrstani su prema kvaliteti u pet skupina. Ocjena instrumenata osiguranja temelji se na njihovoj kvaliteti koja se utvrđuje na bazi njihove tržišne unovčivosti, dokumentiranosti i mogućnosti nadzora od strane Banke te mogućnosti prisilne naplate.

Pri donošenju odluke o odobrenju kredita slaba se kreditna sposobnost ne može zamijeniti kvalitetom instrumenata osiguranja, osim u slučajevima osiguranja prvorazrednim instrumentima osiguranja: jamstvom Republike Hrvatske, jamstvom lokalne/područne (regionalne) samouprave (JLPS), jamstvom HAMAG-BICRO-a, policom osiguranja kredita i kada za obveze klijenta zakonskim aktima jamče Republika Hrvatska, JLPS ili druga državna tijela.

U svrhu ublažavanja kreditnog rizika i smanjenja troškova poslovanja, a sukladno Zakonu o HBOR-u, dio svojih plasmana Grupa odobrava putem financijskih institucija. Za osiguranje plasmana odobrenih krajnjim korisnicima putem financijskih institucija Grupa uzima obvezne instrumente osiguranja od poslovnih banaka i leasing društava. Financijska institucija ih je dužna deponirati temeljem Ugovora o međusobnoj poslovnoj suradnji, a ne za svaki pojedinačni plasman krajnjem korisniku zaključen temeljem tog Ugovora. U svakom pojedinačnom ugovoru o plasmanu za krajnjeg korisnika ugovara se pravo korištenja obveznih instrumenata osiguranja deponiranih uz Ugovor o međusobnoj poslovnoj suradnji. Obzirom da financijske institucije snose rizik povrata plasmana krajnjeg korisnika ostavljena im je mogućnost ugovaranja dostatnih instrumenata osiguranja od krajnjeg korisnika kredita/leasinga.

Kod odobrenja kredita putem poslovnih banaka, ovisno o njezinom internom rejtingu, zasniva se i nadhipoteka. Tada poslovna banka prenosi vlasništvo na predmetu osiguranja u svoju korist, uz zasnivanje založnog prava u korist Banke ili zasniva hipoteku na predmetu osiguranja u svoju korist, uz nadhipoteku u korist Banke.

Potpisom Ugovora o međusobnoj poslovnoj suradnji ugovara se prijenos tražbina poslovne banke iz ugovora o kreditu s krajnjim korisnikom kredita na HBOR. Ugovorom poslovna banka ovlašćuje HBOR da može jednostranom pisanom izjavom obavijestiti poslovnu banku da, u slučaju nelikvidnosti poslovne banke ili prijetećeg stečaja, neurednog ispunjavanja, odnosno neispunjavanja obveza iz ugovora o međubankarskom kreditu te otvaranja stečaja ili redovne likvidacije poslovne banke, nastupa ustupanje potraživanja prema krajnjem korisniku s poslovne banke na HBOR s učinkom cesije umjesto ispunjenja.

Također, poslovna banka ovlašćuje HBOR da se temeljem ugovora o međusobnoj poslovnoj suradnji i navedene izjave može bez ikakve njezine daljnje suglasnosti ili odobrenja upisati u sve javne registre, knjige i upisnike umjesto poslovne banke na mjesto vjerovnika po provedenim osiguranjima za ustupljene tražbine te u svim drugim postupcima stupiti na mjesto vjerovnika.

Od trenutka ustupanja, krajnji korisnik kredita je u obvezi sva plaćanja po ustupljenoj tražbini izvršavati izravno HBOR-u. Ako u tom slučaju poslovna banka eventualno primi neke uplate na ime naplate ustupljenog potraživanja, obvezna je sve što primi bez odgode proslijediti HBOR-u.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

25.3.8. Instrumenti osiguranja i ostala poboljšanja kvalitete kredita (kreditne sposobnosti) (nastavak)

Svi izravni plasmani uglavnom su osigurani prijenosom vlasništva ili hipotekom na nekretninama te, ako je to moguće, kao osiguranje od kreditnog rizika Grupa pribavlja jamstvo Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO), jamstvo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, jamstvo Republike Hrvatske i slično. Dodatno, Banka dio svojih plasmana pokriva portfeljnim jamstvima za slučaj gubitka po pojedinačnim plasmanima uključenim u garantni portfelj.

Grupa je ovlaštena izvršiti verifikaciju procjene vrijednosti i tako utvrđena procjena se smatra konačnom vrijednosti instrumenta osiguranja.

Ovisno o vrsti instrumenta osiguranja, kreditnom programu, općim uvjetima osiguranja ili odluci nadležnog tijela, Grupa je odredila potreban omjer plasmana i osiguranja.

Za nekretnine je potreban omjer iznosa plasmana i procijenjene prometne vrijednosti nekretnine 1:1,3, osim kod ulaganja na otocima, potpomognutim područjima gdje je taj omjer 1:1,2. Za pokretnine je potreban omjer iznosa plasmana i procijenjene prometne vrijednosti pokretnine 1:2. Za slučaj predlaganja nižeg omjera vrijednosti osiguranja od propisanog, obrazlažu se razlozi i opravdanosti odstupanja od propisanog.

Banka kontinuirano prati vrijednost instrumenata osiguranja ponovnom procjenom ili potvrdom/verifikacijom vrijednosti. Praćenje vrijednosti založene nekretnine obavlja se za poslovne nekretnine jednom godišnje, a za stambene nekretnine svake tri godine. Banka ima formiranu posebnu organizacijsku jedinicu za:

- procjenu vrijednosti i verifikaciju već procijenjenih vrijednosti ponuđenih instrumenata osiguranja (nekretnine i pokretnine),
- tehničko-tehnološku analizu investicijskih projekata kao i
- financijski nadzor nad korištenjem sredstava kredita u svrhu izvedbe investicijskog projekta.

U slučaju nemogućnosti naplate iz redovnog poslovanja Banka pokreće raspoložive instrumente osiguranja u svrhu naplate svojih potraživanja. To podrazumijeva pokretanje naplate iz obveznih instrumenata osiguranja zatim iz prvorazrednih bezuvjetnih na prvi poziv naplativih instrumenata, a zatim iz zaloga ili fiducije nad nekretninama ili pokretninama, uključujući i njihovo preuzimanje u vlasništvo Banke sa svrhom smanjenja ili naplate potraživanja. Preuzetu imovinu Banka ne koristi za svoje poslovne namjene.

Kod modela podjele rizika, osiguranje se provodi ovisno o modelu:

- poslovna banka - sukladno vlastitim internim aktima i dobrim bankarskim praksama te se ne primjenjuju akti HBOR-a i njima propisani omjeri osiguranja,
- ili poslovna banka i HBOR - svaka za svoj dio kredita provodi osiguranje sukladno vlastitim aktima odlukama i/ili procedurama.

Otpisi

Otpis se provodi sukladno Metodologiji otpisa potraživanja.

Kriteriji razmatranja otpisa potraživanja mogu se grupirati u 3 osnovne skupine:

- A. iscrpljenost svih raspoloživih oblika redovne i prisilne naplate;
- B. ostvarivanje nagodbe, prodaje potraživanja ili restrukturiranja plasmana;
- C. teško socijalno i/ili zdravstveno stanje dužnika (i/ili sudužnika, jamca).

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku

Tabela u nastavku prikazuje neto najveću izloženost kreditnom riziku prema pozicijama izvještaja o financijskom položaju i garancija i preuzetih obveza na dan izvještavanja, bez umanjenja za vrijednost sredstava osiguranja naplate:

	Grupa		Banka	
	Neto najveća izloženost 30. rujna 2019. 000 kuna	Neto najveća izloženost 31. prosinca 2018. 000 kuna	Neto najveća izloženost 30. rujna 2019. 000 kuna	Neto najveća izloženost 31. prosinca 2018. 000 kuna
Imovina				
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.634.623	944.415	1.629.991	941.069
Depoziti kod drugih banaka	110.037	261.925	110.037	261.925
Kreditni financijskim institucijama	9.380.574	10.234.988	9.380.574	10.234.988
Kreditni ostalim korisnicima	13.427.858	12.510.686	13.427.858	12.510.686
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	2.039	2.045	2.039	2.045
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.640.047	2.803.761	1.600.891	2.766.363
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	1.354	1.363	-	-
Ostala imovina	10.685	12.722	6.374	4.182
Ukupno	26.207.217	26.771.905	26.157.764	26.721.258
Garancije i preuzete obveze				
Izdane garancije u kunama	64.927	33.576	64.927	33.576
Izdane garancije u devizama	422.142	1.822.396	422.142	1.822.396
Otvoreni akreditivi u devizama	855	-	855	-
Preuzete obveze po kreditima	3.661.962	3.291.032	3.661.962	3.291.032
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	93	93	93
Ukupno	4.149.979	5.147.097	4.149.979	5.147.097
Ukupna izloženost kreditnom riziku	30.357.196	31.919.002	30.307.743	31.868.355

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Koncentracija imovine i garancija te preuzetih obveza prema zemljopisnim segmentima, neto izloženost, bez umanjenja za vrijednost sredstava osiguranja naplate:

Grupa	Republika Hrvatska 000 kuna	Zemlje Europske unije 000 kuna	Ostale zemlje 000 kuna	Ukupno 000 kuna
30. rujna 2019.				
Imovina				
Novčana sredstva i računi kod banaka	442.869	1.173.271	18.483	1.634.623
Depoziti kod drugih banaka	109.667	370	-	110.037
Kreditni financijskim institucijama	9.380.574	-	-	9.380.574
Kreditni ostalim korisnicima	12.922.670	-	505.188	13.427.858
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	2.039	-	-	2.039
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.640.047	-	-	1.640.047
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	1.354	-	-	1.354
Ostala imovina	7.901	2.784	-	10.685
Ukupno	24.507.121	1.176.425	523.671	26.207.217
Garancije i preuzete obveze				
Izdane garancije u kunama	64.927	-	-	64.927
Izdane garancije u devizama	422.142	-	-	422.142
Otvoreni akreditivi u devizama	855	-	-	855
Preuzete obveze po kreditima	3.326.415	-	335.547	3.661.962
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	-	-	93
Ukupno	3.814.432	-	335.547	4.149.979
Ukupna izloženost kreditnom riziku	28.321.553	1.176.425	859.218	30.357.196

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Koncentracija imovine i garancija te preuzetih obveza prema zemljopisnim segmentima, neto izloženost, bez umanjenja za vrijednost sredstava osiguranja naplate (nastavak):

Grupa	Republika Hrvatska 000 kuna	Zemlje Europske unije 000 kuna	Ostale zemlje 000 kuna	Ukupno 000 kuna
31. prosinca 2018.				
Imovina				
Novčana sredstva i računi kod banaka	929.211	14.740	464	944.415
Depoziti kod drugih banaka	261.922	3	-	261.925
Kreditni financijskim institucijama	10.234.988	-	-	10.234.988
Kreditni ostalim korisnicima	11.736.094	-	774.592	12.510.686
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	2.045	-	-	2.045
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.803.761	-	-	2.803.761
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	1.363	-	-	1.363
Ostala imovina	5.362	7.293	67	12.722
Ukupno	25.974.746	22.036	775.123	26.771.905
Garancije i preuzete obveze				
Izdane garancije u kunama	33.576	-	-	33.576
Izdane garancije u devizama	1.822.396	-	-	1.822.396
Preuzete obveze po kreditima	2.788.456	-	502.576	3.291.032
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	-	-	93
Ukupno	4.644.521	-	502.576	5.147.097
Ukupna izloženost kreditnom riziku	30.619.267	22.036	1.277.699	31.919.002

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Koncentracija imovine i garancija te preuzetih obveza prema zemljopisnim segmentima, neto izloženost, bez umanjenja za vrijednost sredstava osiguranja naplate (nastavak):

Banka	Republika Hrvatska 000 kuna	Zemlje Europske unije 000 kuna	Ostale zemlje 000 kuna	Ukupno 000 kuna
30. rujna 2019.				
Imovina				
Novčana sredstva i računi kod banaka	438.237	1.173.271	18.483	1.629.991
Depoziti kod drugih banaka	109.667	370	-	110.037
Kreditni financijskim institucijama	9.380.574	-	-	9.380.574
Kreditni ostalim korisnicima	12.922.670	-	505.188	13.427.858
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	2.039	-	-	2.039
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.600.891	-	-	1.600.891
Ostala imovina	6.350	24	-	6.374
Ukupno	24.460.428	1.173.665	523.671	26.157.764
Garancije i preuzete obveze				
Izdane garancije u kunama	64.927	-	-	64.927
Izdane garancije u devizama	422.142	-	-	422.142
Otvoreni akreditivi u devizama	855	-	-	855
Preuzete obveze po kreditima	3.326.415	-	335.547	3.661.962
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	-	-	93
Ukupno	3.814.432	-	335.547	4.149.979
Ukupna izloženost kreditnom riziku	28.274.860	1.173.665	859.218	30.307.743

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Koncentracija imovine i garancija te preuzetih obveza prema zemljopisnim segmentima, neto izloženost, bez umanjenja za vrijednost sredstava osiguranja naplate (nastavak):

Banka	Republika Hrvatska 000 kuna	Zemlje Europske unije 000 kuna	Ostale zemlje 000 kuna	Ukupno 000 kuna
31. prosinca 2018.				
Imovina				
Novčana sredstva i računi kod banaka	925.865	14.740	464	941.069
Depoziti kod drugih banaka	261.922	3	-	261.925
Kreditni financijskim institucijama	10.234.988	-	-	10.234.988
Kreditni ostalim korisnicima	11.736.094	-	774.592	12.510.686
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	2.045	-	-	2.045
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.766.363	-	-	2.766.363
Ostala imovina	4.106	9	67	4.182
Ukupno	25.931.383	14.752	775.123	26.721.258
Garancije i preuzete obveze				
Izdane garancije u kunama	33.576	-	-	33.576
Izdane garancije u devizama	1.822.396	-	-	1.822.396
Preuzete obveze po kreditima	2.788.456	-	502.576	3.291.032
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	-	-	93
Ukupno	4.644.521	-	502.576	5.147.097
Ukupna izloženost kreditnom riziku	30.575.904	14.752	1.277.699	31.868.355

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Koncentracija imovine i garancija te preuzetih obveza prema industrijskim granama, neto izloženost, prije i nakon uzimanja u obzir primljenih instrumenata osiguranja:

Grupa	Neto najveća izloženost nakon umanjena za sredstva osiguranja		Neto najveća izloženost nakon umanjena za sredstva osiguranja	
	30. rujna 2019. 000 kuna	30. rujna 2019. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	13.422.986	-	13.037.974	-
Vodoopskrba, opskrba električnom energijom i ostala infrastruktura	1.925.359	1.611.584	1.381.948	1.029.981
Turizam	3.100.288	167.264	3.113.457	77.346
Prijevoz, skladištenje i veze	1.807.812	568.566	1.955.578	695.034
Brodogradnja	1.262.014	112.694	2.995.154	382.101
Poljoprivreda i ribarstvo	520.201	155.531	517.983	129.394
Proizvodnja prehrambenih proizvoda	778.468	144.002	824.235	117.622
Građevinarstvo	1.244.265	87.259	1.011.185	66.009
Ostala industrija	428.830	111.150	460.568	131.022
Javna uprava	3.128.405	3.128.082	3.788.365	3.788.365
Obrazovanje	40.410	36.457	43.562	39.163
Proizvodnja metala i gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	196.067	10.972	219.087	19.227
Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	69.478	32.441	74.185	54.370
Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	181.626	62.699	207.541	65.207
Proizvodnja farmaceutskih pripravaka	407.066	955	461.803	911
Ostalo	1.843.921	271.601	1.826.377	312.829
Ukupna izloženost kreditnom riziku	30.357.196	6.501.257	31.919.002	6.908.581

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Koncentracija imovine i garancija te preuzetih obveza prema industrijskim granama, neto izloženost, prije i nakon uzimanja u obzir primljenih instrumenata osiguranja (nastavak):

Banka	Neto najveća izloženost	Neto najveća izloženost nakon umanjenja za sredstva osiguranja	Neto najveća izloženost	Neto najveća izloženost nakon umanjenja za sredstva osiguranja
	30. rujna 2019. 000 kuna	30. rujna 2019. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	13.415.112	-	13.027.345	-
Vodoopskrba, opskrba električnom energijom i ostala infrastruktura	1.925.359	1.611.584	1.381.948	1.029.981
Turizam	3.100.288	167.264	3.113.457	77.346
Prijevoz, skladištenje i veze	1.807.787	568.541	1.955.578	695.034
Brodogradnja	1.262.014	112.694	2.995.154	382.101
Poljoprivreda i ribarstvo	520.194	155.524	517.943	129.354
Proizvodnja prehrambenih proizvoda	778.376	143.911	824.134	117.521
Građevinarstvo	1.244.139	87.133	1.011.110	65.933
Ostala industrija	428.830	111.150	460.205	130.659
Javna uprava	3.088.677	3.088.354	3.750.268	3.750.268
Obrazovanje	40.410	36.457	43.562	39.163
Proizvodnja metala i gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	196.059	10.964	218.982	19.122
Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	69.456	32.419	74.166	54.351
Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	181.626	62.699	207.522	65.189
Proizvodnja farmaceutskih pripravaka	406.110	-	460.893	-
Ostalo	1.843.306	270.985	1.826.088	312.540
Ukupna izloženost kreditnom riziku	30.307.743	6.459.679	31.868.355	6.868.562

Koncentracija imovine i garancija i preuzetih obveza prema industrijskim granama za obje godine sastavljena je sukladno Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti iz 2007. godine („NKD 2007.“).

Pri sastavljanju bilješke primjenjuje se kombinirani pristup koji uvažava djelatnosti dužnika, zadržava nazive djelatnosti drugačije od onih u Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti te objedinjuje slične djelatnosti.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Fer vrijednost instrumenata osiguranja na dan 30. rujna 2019. za Grupu iznosi 23.855.939 tisuća kuna (31. prosinca 2018.: 25.010.421 tisuća kuna), a za Banku iznosi 23.848.064 tisuća kuna (31. prosinca 2018.: 24.999.793 tisuća kuna).

Neto najveća izloženost na dan 30. rujna 2019. za Grupu iznosi 6.501.257 tisuća kuna (31. prosinca 2018.: 6.908.581 tisuća kuna) i Banku 6.459.679 tisuća kuna na dan 30. rujna 2019. (31. prosinca 2018.: 6.868.562 tisuća kuna).

U ukupnoj neto najvećoj izloženosti nakon umanjivanja za sredstva osiguranja na dan 30. rujna 2019. iznos kreditnog rizika od 4.629.175 tisuća kuna za Grupu (31. prosinca 2018.: 5.325.257 tisuća kuna) i 4.589.447 tisuća kuna za Banku (31. prosinca 2018.: 5.287.160 tisuća kuna) nije pokriven uobičajenim instrumentima osiguranja, ali se odnosi na potraživanja i primljena sredstva od Republike Hrvatske za Grupu i Banku u iznosu od 2.066.101 tisuća kuna (31. prosinca 2018.: 1.572.804 tisuća kuna), jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 694.817 tisuća kuna (31. prosinca 2018.: 647.039 tisuća kuna), državnih trgovačkih društava za čije obveze Republika Hrvatska odgovara solidarno i neograničeno u iznosu od 210.178 tisuća kuna (31. prosinca 2018.: 228.404 tisuća kuna), republičkih fondova u iznosu od 41 tisuća kuna (31. prosinca 2018.: 85 tisuća kuna), obveznica RH i trezorskih zapisa Ministarstva financija u iznosu od 1.639.768 tisuća kuna za Grupu i 1.600.040 tisuća kuna za Banku (31. prosinca 2018.: 2.803.692 tisuća kuna za Grupu i 2.765.595 tisuća kuna za Banku). Osim toga, iznos od 18.270 tisuća kuna (31. prosinca 2018.: 73.233 tisuća kuna) odnosi se na potraživanja od trgovačkog društva u većinskom državnom vlasništvu (kontrolni utjecaj).

Dio plasmana koji imaju iskazanu neto izloženost odnosi se na plasmane koji su privremeno djelomično pokriveni instrumentima osiguranja te je daljnje plasiranje po odobrenom plasmanu obustavljeno sve do pribavljanja instrumenata osiguranja potrebnih za udovoljavanje potrebnog omjera vrijednosti predmeta osiguranja i plasmana.

Djelatnost financijskog posredovanja najvećim dijelom uključuje poslovne banke.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine

Analiza kreditnog rizika, neto izloženost, prije i nakon uzimanja u obzir primljenih instrumenata osiguranja, prema vrsti financijske imovine na pozicijama imovine i garancija i preuzetih obveza prema rizičnim skupinama:

Grupa	Neto izloženost portfelja - stupanj			Neto izloženost portfelja rizične skupine POCI	Financijska imovina koja se ne raspoređuje u rizične skupine po MSFI-ju 9	Neto izloženost ukupnog portfelja	Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za osiguranja - stupanj 1	Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za osiguranja - stupanj 2	Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za osiguranja - stupanj 3	Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za osiguranja - rizične skupine POCI	Financijska imovina koja se ne raspoređuje u rizične skupine nakon instrumente osiguranja	Neto izloženost ukupnog portfelja nakon umanjenja za osiguranja
30. rujna 2019.	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina												
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.634.623	-	-	-	-	1.634.623	-	-	-	-	-	-
Depoziti kod drugih banaka	110.037	-	-	-	-	110.037	-	-	-	-	-	-
Kreditni financijskim institucijama	9.270.624	93.068	16.882	-	-	9.380.574	-	-	-	-	-	-
Kreditni ostalim korisnicima	10.042.319	1.177.898	1.851.454	356.187	-	13.427.858	3.862.760	94.772	292.994	25.797	-	4.276.323
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	-	-	-	2.039	2.039	-	-	-	-	2.039	2.039
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.639.196	-	851	-	-	1.640.047	1.639.196	-	851	-	-	1.640.047
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	1.354	-	-	-	-	1.354	1.354	-	-	-	-	1.354
Ostala imovina	8.997	1	1.658	29	-	10.685	3.378	1	1.474	29	-	4.882
Ukupno	22.707.150	1.270.967	1.870.845	356.216	2.039	26.207.217	5.506.688	94.773	295.319	25.826	2.039	5.924.645
Garancije i preuzete obveze												
Izdane garancije u kunama	60.060	-	4.867	-	-	64.927	10.238	-	-	-	-	10.238
Izdane garancije u devizama	19.642	21.281	381.219	-	-	422.142	-	-	103.783	-	-	103.783
Otvoreni akreditivi u devizama	-	-	-	-	855	855	-	-	-	-	-	-
Preuzete obveze po kreditima	3.104.171	505.857	-	51.934	-	3.661.962	359.934	102.564	-	-	-	462.498
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	-	-	-	-	93	93	-	-	-	-	93
Ukupno	3.183.966	527.138	386.086	51.934	855	4.149.979	370.265	102.564	103.783	-	-	576.612
Ukupna izloženost kreditnom riziku	25.891.116	1.798.105	2.256.931	408.150	2.894	30.357.196	5.876.953	197.337	399.102	25.826	2.039	6.501.257

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine (nastavak)

Analiza kreditnog rizika, neto izloženost, prije i nakon uzimanja u obzir primljenih instrumenata osiguranja, prema vrsti financijske imovine na pozicijama imovine i garancija i preuzetih obveza prema rizičnim skupinama (nastavak):

Grupa	Neto izloženost portfelja - stupanj 1 000 kuna	Neto izloženost portfelja - stupanj 2 000 kuna	Neto izloženost portfelja - stupanj 3 000 kuna	Neto izloženost portfelja rizične skupine POCI 000 kuna	Financijska imovina koja se ne raspoređuje u rizične skupine po MSFI-ju 9 000 kuna	Neto izloženost ukupnog portfelja 000 kuna	Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja - stupanj 1 000 kuna	Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja - stupanj 2 000 kuna	Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja - stupanj 3 000 kuna	Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja rizične skupine POCI 000 kuna	Financijska imovina koja se ne raspoređuje u rizične skupine po MSFI-ju 9 nakon umanjenja za instrumente osiguranja 000 kuna	Neto izloženost ukupnog portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja 000 kuna
31. prosinca 2018.												
Imovina												
Novčana sredstva i računi kod banaka	944.415	-	-	-	-	944.415	-	-	-	-	-	-
Depoziti kod drugih banaka	261.925	-	-	-	-	261.925	-	-	-	-	-	-
Kreditni financijskim institucijama	10.064.840	137.737	32.411	-	-	10.234.988	-	-	-	-	-	-
Kreditni ostalim korisnicima	9.408.775	1.141.971	1.728.419	231.521	-	12.510.686	2.930.911	127.418	278.948	1.372	-	3.338.649
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	-	-	-	2.045	2.045	-	-	-	-	2.045	2.045
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.802.223	770	768	-	-	2.803.761	2.802.223	770	768	-	-	2.803.761
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	1.363	-	-	-	-	1.363	1.363	-	-	-	-	1.363
Ostala imovina	11.315	12	1.395	-	-	12.722	3.067	1	1.281	-	-	4.349
Ukupno	23.494.856	1.280.490	1.762.993	231.521	2.045	26.771.905	5.737.564	128.189	280.997	1.372	2.045	6.150.167
Garancije i preuzete obveze												
Izdane garancije u kunama	13.236	-	20.340	-	-	33.576	12.371	-	-	-	-	12.371
Izdane garancije u devizama	31.756	-	1.790.640	-	-	1.822.396	1.469	-	293.997	-	-	295.466
Preuzete obveze po kreditima	2.654.591	604.066	22.193	10.182	-	3.291.032	318.481	110.058	21.945	-	-	450.484
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	-	-	-	-	93	93	-	-	-	-	93
Ukupno	2.699.676	604.066	1.833.173	10.182	-	5.147.097	332.414	110.058	315.942	-	-	758.414
Ukupna izloženost kreditnom riziku	26.194.532	1.884.556	3.596.166	241.703	2.045	31.919.002	6.069.978	238.247	596.939	1.372	2.045	6.908.581

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine (nastavak)

Analiza kreditnog rizika, neto izloženost, prije i nakon uzimanja u obzir primljenih instrumenata osiguranja, prema vrsti financijske imovine na pozicijama imovine i garancija i preuzetih obveza prema rizičnim skupinama (nastavak):

Banka	Neto izloženost portfelja - stupanj			Neto izloženost portfelja rizične skupine POCI	Financijska imovina koja se ne raspoređuje u rizične skupine po MSFI-ju 9	Neto izloženost ukupnog portfelja	Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja - stupanj 1	Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja - stupanj 2	Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja - stupanj 3	Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja - rizične skupine POCI	Financijska imovina koja se ne raspoređuje u rizične skupine po MSFI-ju 9 nakon umanjenja za instrumente osiguranja	Neto izloženost ukupnog portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja
30. rujna 2019.	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina												
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.629.991	-	-	-	-	1.629.991	-	-	-	-	-	-
Depoziti kod drugih banaka	110.037	-	-	-	-	110.037	-	-	-	-	-	-
Kreditni financijskim institucijama	9.270.624	93.068	16.882	-	-	9.380.574	-	-	-	-	-	-
Kreditni ostalim korisnicima	10.042.319	1.177.898	1.851.454	356.187	-	13.427.858	3.862.760	94.772	292.994	25.797	-	4.276.323
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	-	-	-	2.039	2.039	-	-	-	-	2.039	2.039
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.600.040	-	851	-	-	1.600.891	1.600.040	-	851	-	-	1.600.891
Ostala imovina	4.686	1	1.658	29	-	6.374	2.311	1	1.473	29	-	3.814
Ukupno	22.657.697	1.270.967	1.870.845	356.216	2.039	26.157.764	5.465.111	94.773	295.318	25.826	2.039	5.883.067
Garancije i preuzete obveze												
Izdane garancije u kunama	60.060	-	4.867	-	-	64.927	10.238	-	-	-	-	10.238
Izdane garancije u devizama	19.642	21.281	381.219	-	-	422.142	-	-	103.783	-	-	103.783
Otvoreni akreditivi u devizama	-	-	-	-	855	855	-	-	-	-	-	-
Preuzete obveze po kreditima	3.104.171	505.857	-	51.934	-	3.661.962	359.934	102.564	-	-	-	462.498
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	-	-	-	-	93	93	-	-	-	-	93
Ukupno	3.183.966	527.138	386.086	51.934	855	4.149.979	370.265	102.564	103.783	-	-	576.612
Ukupna izloženost kreditnom riziku	25.841.663	1.798.105	2.256.931	408.150	2.894	30.307.743	5.835.376	197.337	399.101	25.826	2.039	6.459.679

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine (nastavak)

Analiza kreditnog rizika, neto izloženost, prije i nakon uzimanja u obzir primljenih instrumenata osiguranja, prema vrsti financijske imovine na pozicijama imovine i garancija i preuzetih obveza prema rizičnim skupinama (nastavak):

Banka												
31. prosinca 2018.	Neto izloženost portfelja - stupanj 1 000 kuna	Neto izloženost portfelja - stupanj 2 000 kuna	Neto izloženost portfelja - stupanj 3 000 kuna	Neto izloženost portfelja rizične skupine POCI 000 kuna	Financijska imovina koja se ne raspoređuje u rizične skupine po MSFI-ju 9 000 kuna	Neto izloženost ukupnog portfelja 000 kuna	Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja - stupanj 1 000 kuna	Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja - stupanj 2 000 kuna	Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja - stupanj 3 000 kuna	Neto izloženost portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja rizične skupine POCI 000 kuna	Financijska imovina koja se ne raspoređuje u rizične skupine po MSFI-ju 9 nakon umanjenja za instrumente osiguranja 000 kuna	Neto izloženost ukupnog portfelja nakon umanjenja za instrumente osiguranja 000 kuna
Imovina												
Novčana sredstva i računi kod banaka	941.069	-	-	-	-	941.069	-	-	-	-	-	-
Depoziti kod drugih banaka	261.925	-	-	-	-	261.925	-	-	-	-	-	-
Kreditni financijskim institucijama	10.064.840	137.737	32.411	-	-	10.234.988	-	-	-	-	-	-
Kreditni ostalim korisnicima	9.408.775	1.141.971	1.728.419	231.521	-	12.510.686	2.930.911	127.418	278.948	1.372	-	3.338.649
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	-	-	-	2.045	2.045	-	-	-	-	2.045	2.045
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.765.595	-	768	-	-	2.766.363	2.765.595	-	768	-	-	2.766.363
Ostala imovina	2.775	12	1.395	-	-	4.182	1.809	1	1.281	-	-	3.091
Ukupno	23.444.979	1.279.720	1.762.993	231.521	2.045	26.721.258	5.698.315	127.419	280.997	1.372	2.045	6.110.148
Garancije i preuzete obveze												
Izdane garancije u kunama	13.236	-	20.340	-	-	33.576	12.371	-	-	-	-	12.371
Izdane garancije u devizama	31.756	-	1.790.640	-	-	1.822.396	1.469	-	293.997	-	-	295.466
Preuzete obveze po kreditima	2.654.591	604.066	22.193	10.182	-	3.291.032	318.481	110.058	21.945	-	-	450.484
Ostale nespomenute nepozive potencijalne obveze	93	-	-	-	-	93	93	-	-	-	-	93
Ukupno	2.699.676	604.066	1.833.173	10.182	-	5.147.097	332.414	110.058	315.942	-	-	758.414
Ukupna izloženost kreditnom riziku	26.144.655	1.883.786	3.596.166	241.703	2.045	31.868.355	6.030.729	237.477	596.939	1.372	2.045	6.868.562

**Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)**

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

Kvaliteta kreditnog rizika prema vrsti financijske imovine (nastavak)

Na dan 30. rujna 2019. u ukupnoj neto najvećoj izloženosti Grupe i Banke iznos kredita ostalim korisnicima od 2.988.086 tisuća kuna nije pokriven uobičajenim instrumentima osiguranja, ali se odnosi na potraživanja i primljena sredstva od Republike Hrvatske u iznosu od 2.064.821 tisuća kuna, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 694.817 tisuća kuna te državnih trgovačkih društava za čije obveze Republika Hrvatska odgovara solidarno i neograničeno u iznosu od 210.178 tisuća. Dodatno, iznos od 18.270 tisuća kuna odnosi se na potraživanja od trgovačkog društva u većinskom državnom vlasništvu (kontrolni utjecaj).

Na dan 30. rujna 2019. iznos financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i dužničkih vrijednosnih papira po amortiziranom trošku nije pokriven uobičajenim instrumentima, ali se odnosi na obveznice Republike Hrvatske i trezorske zapise Ministarstva financija u iznosu od 1.639.768 tisuća kuna kod Grupe i 1.600.040 tisuća kuna kod Banke.

Na dan 30. rujna 2019. ostala imovina u iznosu od 1.228 tisuća kuna nije pokrivena uobičajenim instrumentima osiguranja, ali se odnosi na potraživanja od Republike Hrvatske i republičkih fondova.

Na dan 31. prosinca 2018. u ukupnoj neto najvećoj izloženosti Grupe i Banke iznos kredita ostalim korisnicima od 2.520.298 tisuća kuna nije pokriven uobičajenim instrumentima osiguranja, ali se odnosi na potraživanja i primljena sredstva od Republike Hrvatske u iznosu od 1.571.622 tisuća kuna, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 647.039 tisuća kuna te državnih trgovačkih društava za čije obveze Republika Hrvatska odgovara solidarno i neograničeno u iznosu od 228.404 tisuća. Dodatno, iznos od 73.233 tisuća kuna odnosi se na potraživanja od trgovačkog društva u većinskom državnom vlasništvu (kontrolni utjecaj).

Na dan 31. prosinca 2018. iznos financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i dužničkih vrijednosnih papira po amortiziranom trošku nije pokriven uobičajenim instrumentima, ali se odnosi na obveznice Republike Hrvatske i trezorske zapise Ministarstva financija u iznosu od 2.803.585 tisuća kuna kod Grupe i 2.765.595 tisuća kuna kod Banke.

Na dan 31. prosinca 2018. ostala imovina u iznosu od 1.174 tisuća kuna nije pokrivena uobičajenim instrumentima osiguranja, ali se odnosi na potraživanja od Republike Hrvatske i republičkih fondova.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

i. Promjene po rezerviranjima

U sljedećim tablicama prikazuju se promjene po rezerviranjima od početnog do završnog stanja prema vrsti financijskog instrumenta i prema rizičnim skupinama:

Novčana sredstva i računi kod banaka

Grupa	Stupanj 1	Stupanj 2	Stupanj 3	POCI	Ukupno
30. rujna 2019.	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Stanje 1. siječnja 2019.	1.668	-	-	-	1.668
Prijenosi po stupnjevima rizika	-	-	-	-	-
Neto smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke	(775)	-	-	-	(775)
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	2	-	-	-	2
Stanje 30. rujna 2019.	895	-	-	-	895

Grupa	Stupanj 1	Stupanj 2	Stupanj 3	POCI	Ukupno
31. prosinca 2018.	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Stanje 1. siječnja 2018.	41	-	-	-	41
Prijenosi po stupnjevima rizika	-	-	-	-	-
Neto povećanje rezerviranja za očekivane gubitke	1.625	-	-	-	1.625
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	2	-	-	-	2
Stanje 31. prosinca 2018.	1.668	-	-	-	1.668

h

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

i. Promjene po rezerviranjima (nastavak)

Novčana sredstva i računi kod banaka (nastavak)

Banka

30. rujna 2019.

	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	POCI 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2019.	1.651	-	-	-	1.651
Prijenosi po stupnjevima rizika	-	-	-	-	-
Neto smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke	(766)	-	-	-	(766)
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	2	-	-	-	2
Stanje 30. rujna 2019.	887	-	-	-	887

Banka

31. prosinca 2018.

	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	POCI 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2018.	41	-	-	-	41
Prijenosi po stupnjevima rizika	-	-	-	-	-
Neto povećanje rezerviranja za očekivane gubitke	1.608	-	-	-	1.608
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	2	-	-	-	2
Stanje 31. prosinca 2018.	1.651	-	-	-	1.651

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

i. Promjene po rezerviranjima (nastavak)

Depoziti kod drugih banaka

Grupa i Banka 30. rujna 2019.	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	POCI 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2019.	1.361	-	-	-	1.361
Prijenosi po stupnjevima rizika	-	-	-	-	-
Neto povećanje rezerviranja za očekivane gubitke	81	-	-	-	81
Neto dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(2)	-	-	-	(2)
Stanje 30. rujna 2019.	1.440	-	-	-	1.440

Grupa i Banka 31. prosinca 2018.	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	POCI 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2018.	152	-	-	-	152
Prijenosi po stupnjevima rizika	-	-	-	-	-
Neto povećanje rezerviranja za očekivane gubitke	1.216	-	-	-	1.216
Neto dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(7)	-	-	-	(7)
Stanje 31. prosinca 2018.	1.361	-	-	-	1.361

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

i. Promjene po rezerviranjima (nastavak)

Kreditni financijskim institucijama

Grupa i Banka

30. rujna 2019.

	Stupanj 1	Stupanj 2	Stupanj 3	POCI	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Stanje 1. siječnja 2019.	78.126	20.941	18.087	-	117.154
Prijenosi po stupnjevima rizika	-	-	-	-	-
Neto smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke	(32.754)	(7.737)	(5.267)	-	(45.758)
Unwinding - promjena uslijed proteka vremena	-	-	112	-	112
(Prijenos na)/donos sa kredita ostalim korisnicima	(3)	-	-	-	(3)
Neto dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(98)	(21)	(15)	-	(134)
Stanje 30. rujna 2019.	45.271	13.183	12.917	-	71.371

Grupa i Banka

31. prosinca 2018.

	Stupanj 1	Stupanj 2	Stupanj 3	POCI	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Stanje 1. siječnja 2018.	76.581	33.937	20.502	-	131.020
Prijenosi po stupnjevima rizika	4.272	(4.484)	212	-	-
Neto smanjenje rezerviranja za očekivane gubitke	(2.170)	(8.216)	(2.763)	-	(13.149)
Unwinding - promjena uslijed proteka vremena	-	-	275	-	275
(Prijenos na)/donos sa kredita ostalim korisnicima	(4)	(24)	-	-	(28)
Neto dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(553)	(272)	(139)	-	(964)
Stanje 31. prosinca 2018.	78.126	20.941	18.087	-	117.154

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

i. Promjene po rezerviranjima (nastavak)

Kreditni ostalim korisnicima

Grupa i Banka					
30. rujna 2019.	Stupanj 1	Stupanj 2	Stupanj 3	POCI	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Stanje 1. siječnja 2019.	351.878	494.557	2.469.639	64.222	3.380.296
Prijenosi po stupnjevima rizika	44.036	(62.791)	(54.171)	72.926	-
Neto povećanje/(smanjenje) rezerviranja za očekivane gubitke	(73.112)	172.879	110.543	(12.652)	197.658
Otpis	(14.308)	(10)	(11.163)	-	(25.481)
Unwinding - promjena uslijed proteka vremena	290	(12)	20.204	4.933	25.415
Donos sa/(prijenos na) kredita financijskim institucijama	3	-	-	-	3
Preuzimanje nekretnine	-	-	(3.910)	-	(3.910)
Vraćanje isključenih kamata	-	-	-	-	-
Prodaja potraživanja	-	-	(51)	-	(51)
Ostalo	-	-	396	-	396
Neto (dobit)/gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(677)	(324)	5.195	1.410	5.604
Stanje 30. rujna 2019.	308.110	604.299	2.536.682	130.839	3.579.930

Grupa i Banka					
31. prosinca 2018.	Stupanj 1	Stupanj 2	Stupanj 3	POCI	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Stanje 1. siječnja 2018.	381.600	452.780	2.758.825	-	3.593.205
Prijenosi po stupnjevima rizika	208.556	(268.421)	9.302	50.563	-
Neto povećanje/(smanjenje) rezerviranja za očekivane gubitke	(233.530)	312.157	(298.863)	9.075	(211.161)
Otpis	(2)	-	(42.028)	(1.228)	(43.258)
Unwinding - promjena uslijed proteka vremena	337	213	51.357	5.182	57.089
Donos sa/(prijenos na) kredita financijskim institucijama	4	24	-	-	28
Preuzimanje nekretnine	(5)	-	(984)	-	(989)
Naplata isključenih kamata	-	-	496	-	496
Neto (dobit)/gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(5.082)	(2.196)	(8.466)	630	(15.114)
Stanje 31. prosinca 2018.	351.878	494.557	2.469.639	64.222	3.380.296

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

i. Promjene po rezerviranjima (nastavak)

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Grupa 30. rujna 2019.	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	POCI 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2019.	5.007	-	1.739	-	6.746
Prijenosi po stupnjevima rizika	-	-	-	-	-
Neto povećanje/(smanjenje) rezerviranja za očekivane gubitke	(3.516)		51		(3.465)
Neto dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(1)	-	(3)	-	(4)
Stanje 30. rujna 2019.	1.490	-	1.787	-	3.277

Grupa 31. prosinca 2018.	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	POCI 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2018.	3.837	451	-	-	4.288
Prijenosi po stupnjevima rizika	-	(451)	451	-	-
Neto povećanje rezerviranja za očekivane gubitke	1.184	-	1.293	-	2.477
Neto dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(14)	-	(5)	-	(19)
Stanje 31. prosinca 2018.	5.007	-	1.739	-	6.746

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

i. Promjene po rezerviranjima (nastavak)

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (nastavak)

Banka 30. rujna 2019.	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	POCI 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2019.	4.720	-	1.739	-	6.459
Prijenosi po stupnjevima rizika	-	-	-	-	-
Neto povećanje/(smanjenje) rezerviranja za očekivane gubitke	(3.290)	-	51	-	(3.239)
Neto dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(1)	-	(3)	-	(4)
Stanje 30. rujna 2019.	1.429	-	1.787	-	3.216

Banka 31. prosinca 2018.	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	POCI 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2018.	3.546	451	-	-	3.997
Prijenosi po stupnjevima rizika	-	(451)	451	-	-
Neto povećanje rezerviranja za očekivane gubitke	1.188	-	1.293	-	2.481
Neto dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(14)	-	(5)	-	(19)
Stanje 31. prosinca 2018.	4.720	-	1.739	-	6.459

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

i. Promjene po rezerviranjima (nastavak)

Ostala imovina

Grupa					
30. rujna 2019.	Stupanj 1	Stupanj 2	Stupanj 3	POCI	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Stanje 1. siječnja 2019.	281	-	33.837	-	34.118
Prijenosi po stupnjevima rizika	1	-	(42)	41	-
Neto povećanje/(smanjenje) rezerviranja za očekivane gubitke	(28)	-	1.583	(36)	1.519
Ostala usklađenja	22	-	-	-	22
Otpis	(4)	-	(4)	-	(8)
Neto dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	-	-	(7)	-	(7)
Stanje 30. rujna 2019.	272	-	35.367	5	35.644

Grupa					
31. prosinca 2018.	Stupanj 1	Stupanj 2	Stupanj 3	POCI	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Stanje 1. siječnja 2018.	140	4	13.079	-	13.223
Prijenosi po stupnjevima rizika	20	(1)	(19)	-	-
Neto povećanje/(smanjenje) rezerviranja za očekivane gubitke	123	(3)	20.795	-	20.915
Otpis	-	-	(10)	-	(10)
Preuzimanje nekretnine	-	-	(14)	-	(14)
Ostala usklađenja	(2)	-	-	-	(2)
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	-	-	6	-	6
Stanje 31. prosinca 2018.	281	-	33.837	-	34.118

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

i. Promjene po rezerviranjima (nastavak)

Ostala imovina (nastavak)

Banka

30. rujna 2019.

	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	POCI 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2019.	46	-	33.837	-	33.883
Prijenosi po stupnjevima rizika	1	-	(42)	41	-
Neto povećanje/(smanjenje) rezerviranja za očekivane gubitke	(16)	-	1.583	(36)	1.531
Otpis	-	-	(4)	-	(4)
Neto dobit od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	-	-	(7)	-	(7)
Stanje 30. rujna 2019.	31	-	35.367	5	35.403

Banka

31. prosinca 2018.

	Stupanj 1 000 kuna	Stupanj 2 000 kuna	Stupanj 3 000 kuna	POCI 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2018.	4	4	13.079	-	13.087
Prijenosi po stupnjevima rizika	20	(1)	(19)	-	-
Neto povećanje/(smanjenje) rezerviranja za očekivane gubitke	22	(3)	20.795	-	20.814
Otpis	-	-	(10)	-	(10)
Preuzimanje nekretnina	-	-	(14)	-	(14)
Neto gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	-	-	6	-	6
Stanje 31. prosinca 2018.	46	-	33.837	-	33.883

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.3. Kreditni rizik (nastavak)

i. Promjene po rezerviranjima (nastavak)

Garancije i preuzete obveze

Grupa i Banka

30. rujna 2019.

	Stupanj 1	Stupanj 2	Stupanj 3	POCI	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Stanje 1. siječnja 2019.	9.170	65.094	175.996	11.023	261.283
Prijenosi po stupnjevima rizika	(1.997)	1.997	(2.904)	2.904	-
Neto povećanje/(smanjenje) rezerviranja za očekivane gubitke	1.657	(17.473)	(152.377)	(10.514)	(178.707)
Neto (dobit)/gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(78)	(98)	583	(4)	403
Stanje 30. rujna 2019.	8.752	49.520	21.298	3.409	82.979

Grupa i Banka

31. prosinca 2018.

	Stupanj 1	Stupanj 2	Stupanj 3	POCI	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Stanje 1. siječnja 2018.	20.203	749	28.395	-	49.347
Prijenosi po stupnjevima rizika	(473)	476	(2)	(1)	-
Neto povećanje/(smanjenje) rezerviranja za očekivane gubitke	(10.367)	63.487	145.958	11.033	210.111
Neto (dobit)/gubitak od tečajnih razlika po rezerviranjima za očekivane gubitke	(193)	382	1.645	(9)	1.825
Stanje 31. prosinca 2018.	9.170	65.094	175.996	11.023	261.283

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.4. Rizik likvidnosti

Iznos ukupne imovine, ukupnih obveza i garancija i preuzetih obveza na dan 30. rujna 2019. i 31. prosinca 2018. analiziran je kroz preostalo razdoblje od dana Izvještaja o financijskom položaju u odnosu na ugovoreni datum dospijeca kako slijedi:

Grupa 30. rujna 2019.	Do 1 mjesec 000 kuna	1 do 3 mjeseca 000 kuna	3 mj. do 1 godine 000 kuna	1 do 3 godina 000 kuna	Preko 3 godine 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.634.625	-	-	-	-	1.634.625
Depoziti kod drugih banaka	72	109.595	-	-	370	110.037
Kreditni financijskim institucijama*	186.777	372.024	1.168.033	2.653.981	4.999.759	9.380.574
Kreditni ostalim korisnicima	2.189.892	210.507	1.917.021	2.094.072	7.016.366	13.427.858
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	284.727	-	-	-	2.039	286.766
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.656.253	9.704	193	-	-	1.666.150
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	-	16	2	-	1.336	1.354
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	47.664	47.664
Preuzeta imovina	2.277	5.955	602	15.777	2.740	27.351
Ostala imovina	8.094	8.091	7.340	4.686	1.572	29.783
Ukupna imovina	5.962.717	715.892	3.093.191	4.768.516	12.071.846	26.612.162
Obveze						
Obveze po depozitima	174.891	7.251	31.961	16.036	28.729	258.868
Obveze po kreditima	260.939	451.704**	1.584.004	4.163.298	8.024.761	14.484.706
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	26.393	1.107.854	-	-	1.134.247
Rezerviranja za garancije, preuzete i ostale obveze	63.781	4.210	13.604	28.018	29.814	139.427
Ostale obveze	153.874	12.735	37.162	74.712	69.111	347.594
Ukupne obveze	653.485	502.293	2.774.585	4.282.064	8.152.415	16.364.842
Likvidnosni jaz	5.309.232	213.599	318.606	486.452	3.919.431	10.247.320
Garancije i preuzete obveze						
Izdane garancije u kunama	65.583	-	-	-	-	65.583
Izdane garancije u devizama	443.805	-	-	-	-	443.805
Otvoreni akreditivi u devizama	855	-	-	-	-	855
Preuzete obveze po kreditima	3.722.623	-	-	-	-	3.722.623
Upisani a neplaćeni kapital EIF-a	47.374	-	-	-	-	47.374
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	-	-	-	-	93
Ukupne garancije i preuzete obveze	4.280.333	-	-	-	-	4.280.333

Stavke s neodređenim dospjećem iskazane su u razdoblju preko 3 godine.

* Potraživanje u iznosu od 25.170 tisuća kuna odnosi se na obrnute repo poslove.

** Obračunata nedospjela kamata po kreditima raspoređena je u kategoriji od 1 do 3 mjeseci.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.4. Rizik likvidnosti (nastavak)

Grupa	Do 1 mjesec	1 do 3 mjeseca	3 mj. do 1 godine	1 do 3 godina	Preko 3 godine	Ukupno
31. prosinca 2018.	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	944.417	-	-	-	-	944.417
Depoziti kod drugih banaka	261.925	-	-	-	-	261.925
Kreditni financijskim institucijama*	389.640	693.932	1.231.553	2.718.573	5.201.290	10.234.988
Kreditni ostalim korisnicima	2.096.151	141.949	792.913	2.769.366	6.710.307	12.510.686
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	334.221	-	-	-	2.045	336.266
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.818.280	11.167	23	-	-	2.829.470
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	-	9	4	-	1.350	1.363
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	50.832	50.832
Preuzeta imovina	-	-	9.690	2.666	12.974	25.330
Ostala imovina	6.050	8.294	7.607	1.753	-	23.704
Ukupna imovina	6.850.684	855.351	2.041.790	5.492.358	11.978.798	27.218.981
Obveze						
Obveze po depozitima	229.704	6.579	177.736	757	14.320	429.096
Obveze po kreditima	313.492	461.196**	1.454.492	3.966.550	8.682.257	14.877.987
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	43.347	-	1.107.210	-	1.150.557
Rezerviranja za garancije, preuzete i ostale obveze	125.437	10.305	35.597	71.166	78.986	321.491
Ostale obveze	143.475	14.261	44.789	88.740	87.478	378.743
Ukupne obveze	812.108	535.688	1.712.614	5.234.423	8.863.041	17.157.874
Likvidnosni jaz	6.038.576	319.663	329.176	257.935	3.115.757	10.061.107
Garancije i preuzete obveze						
Izdane garancije u kunama	33.576	-	-	-	-	33.576
Izdane garancije u devizama	1.822.396	-	-	-	-	1.822.396
Preuzete obveze po kreditima	3.291.032	-	-	-	-	3.291.032
Upisani a neplaćeni kapital EIF-a	47.472	-	-	-	-	47.472
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	-	-	-	-	93
Ukupne garancije i preuzete obveze	5.194.569	-	-	-	-	5.194.569

Stavke s neodređenim dospijanjem iskazane su u razdoblju preko 3 godine.

* Potraživanje u iznosu od 691.269 tisuća kuna odnosi se na obrnute repo poslove. Kako je dio iznosa potraživanja produžen nakon datuma izvještaja o financijskom položaju njegovo dospijanje iskazano je u razdoblju od 1 do 3 mjeseca u iznosu od 222.527 tisuća kuna.

** Obračunata nedospjela kamata po kreditima raspoređena je u kategoriji od 1 do 3 mjeseci.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.4. Rizik likvidnosti (nastavak)

Iznos ukupne imovine, ukupnih obveza i garancija i preuzetih obveza na dan 30. rujna 2019. i 31. prosinca 2018. analiziran je kroz preostalo razdoblje od dana Izvještaja o financijskom položaju u odnosu na ugovoreni datum dospijeca kako slijedi:

Banka 30. rujna 2019.	Do 1 mjesec 000 kuna	1 do 3 mjeseca 000 kuna	3 mj. do 1 godine 000 kuna	1 do 3 godina 000 kuna	Preko 3 godine 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.629.993	-	-	-	-	1.629.993
Depoziti kod drugih banaka	72	109.595	-	-	370	110.037
Kreditni financijskim institucijama*	186.777	372.024	1.168.033	2.653.981	4.999.759	9.380.574
Kreditni ostalim korisnicima	2.189.892	210.507	1.917.021	2.094.072	7.016.366	13.427.858
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	276.606	-	-	-	2.039	278.645
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.617.418	9.576	-	-	-	1.626.994
Ulaganja u ovisna društva	-	-	-	-	36.124	36.124
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	47.504	47.504
Preuzeta imovina	2.277	5.955	602	15.777	2.740	27.351
Ostala imovina	6.881	4.855	7.272	4.686	1.526	25.220
Ukupna imovina	5.909.916	712.512	3.092.928	4.768.516	12.106.428	26.590.300
Obveze						
Obveze po depozitima	174.891	7.251	31.961	16.036	28.729	258.868
Obveze po kreditima	260.939	451.704**	1.584.004	4.163.298	8.024.761	14.484.706
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	26.393	1.107.854	-	-	1.134.247
Rezerviranja za garancije, preuzete i ostale obveze	63.781	4.210	13.495	28.018	29.814	139.318
Ostale obveze	153.301	10.118	32.437	67.344	71.661	334.861
Ukupne obveze	652.912	499.676	2.769.751	4.274.696	8.154.965	16.352.000
Likvidnosni jaz	5.257.004	212.836	323.177	493.820	3.951.463	10.238.300
Garancije i preuzete obveze						
Izdane garancije u kunama	65.583	-	-	-	-	65.583
Izdane garancije u devizama	443.805	-	-	-	-	443.805
Otvoreni akreditivi u devizama	855	-	-	-	-	855
Preuzete obveze po kreditima	3.722.623	-	-	-	-	3.722.623
Upisani a neplaćeni kapital EIF-a	47.374	-	-	-	-	47.374
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	-	-	-	-	93
Ukupne garancije i preuzete obveze	4.280.333	-	-	-	-	4.280.333

Stavke s neodređenim dospijecem iskazane su u razdoblju preko 3 godine.

* Potraživanje u iznosu od 25.170 tisuća kuna odnosi se na obrnute repo poslove.

** Obračunata nedospjela kamata po kreditima raspoređena je u kategoriji od 1 do 3 mjeseci.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.4. Rizik likvidnosti (nastavak)

Banka 31. prosinca 2018.	Do 1 mjesec 000 kuna	1 do 3 mjeseca 000 kuna	3 mj. do 1 godine 000 kuna	1 do 3 godina 000 kuna	Preko 3 godine 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	941.071	-	-	-	-	941.071
Depoziti kod drugih banaka	261.925	-	-	-	-	261.925
Kreditni financijskim institucijama*	389.640	693.932	1.231.553	2.718.573	5.201.290	10.234.988
Kreditni ostalim korisnicima	2.096.151	141.949	792.913	2.769.366	6.710.307	12.510.686
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	328.758	-	-	-	2.045	330.803
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.781.000	11.072	-	-	-	2.792.072
Ulaganja u ovisna društva	-	-	-	-	36.124	36.124
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	50.764	50.764
Preuzeta imovina	-	-	9.690	2.666	12.974	25.330
Ostala imovina	4.856	970	7.585	1.753	-	15.164
Ukupna imovina	6.803.401	847.923	2.041.741	5.492.358	12.013.504	27.198.927
Obveze						
Obveze po depozitima	229.704	6.579	177.736	757	14.320	429.096
Obveze po kreditima	313.492	461.196**	1.454.492	3.966.550	8.682.257	14.877.987
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	43.347	-	1.107.210	-	1.150.557
Rezerviranja za garancije, preuzete i ostale obveze	125.417	10.305	35.487	71.166	78.986	321.361
Ostale obveze	142.805	11.734	40.406	81.033	89.936	365.914
Ukupne obveze	811.418	533.161	1.708.121	5.226.716	8.865.499	17.144.915
Likvidnosni jaz	5.991.983	314.762	333.620	265.642	3.148.005	10.054.012
Garancije i preuzete obveze						
Izdane garancije u kunama	33.576	-	-	-	-	33.576
Izdane garancije u devizama	1.822.396	-	-	-	-	1.822.396
Preuzete obveze po kreditima	3.291.032	-	-	-	-	3.291.032
Upisani a neplaćeni kapital EIF-a	47.472	-	-	-	-	47.472
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	-	-	-	-	93
Ukupne garancije i preuzete obveze	5.194.569	-	-	-	-	5.194.569

Stavke s neodređenim dospijanjem iskazane su u razdoblju preko 3 godine.

* Potraživanje u iznosu od 691.269 tisuća kuna odnosi se na obrnute repo poslove. Kako je dio iznosa potraživanja produžen nakon datuma izvještaja o financijskom položaju njegovo dospijanje iskazano je u razdoblju od 1 do 3 mjeseca u iznosu od 222.527 tisuća kuna.

** Obračunata nedospjela kamata po kreditima raspoređena je u kategoriji od 1 do 3 mjeseci.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.4. Rizik likvidnosti (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje preostalo ugovorno dospijeće financijskih obveza dok su garancije i preuzete obveze Grupe prikazane u kategoriji do 1 mjesec obzirom na mogućnost prijevremenog poziva na izvršenje obveze (nediskontirani iznosi):

Grupa	Do 1	1 do 3	3 mj. do 1	1 do 3	Preko 3	Ukupno
30. rujna 2019.	mjesec	mjeseca	godine	godina	godine	
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Financijske obveze						
Obveze po depozitima	174.891	7.251	31.961	16.036	28.729	258.868
Obveze po kreditima	281.255	492.736	1.733.091	4.556.865	9.160.491	16.224.438
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	26.393	1.174.474	-	-	1.200.867
Rezerviranja za garancije, preuzete i ostale obveze	63.781	4.210	13.604	28.018	29.814	139.427
Ostale obveze	153.874	12.735	37.162	74.712	69.111	347.594
Ukupno	673.801	543.325	2.990.292	4.675.631	9.288.145	18.171.194
Garancije i preuzete obveze						
Izdane garancije u kunama	65.583	-	-	-	-	65.583
Izdane garancije u devizama	443.805	-	-	-	-	443.805
Otvoreni akreditivi u devizama	855	-	-	-	-	855
Preuzete obveze po kreditima	3.722.623	-	-	-	-	3.722.623
Upisani a neplaćeni kapital EIF-a	47.374	-	-	-	-	47.374
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	-	-	-	-	93
Ukupne garancije i preuzete obveze	4.280.333	-	-	-	-	4.280.333
Grupa	Do 1	1 do 3	3 mj. do 1	1 do 3	Preko 3	Ukupno
31. prosinca 2018.	mjesec	mjeseca	godine	godina	godine	
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Financijske obveze						
Obveze po depozitima	229.704	6.579	177.736	757	14.320	429.096
Obveze po kreditima	338.464	438.773	1.647.005	4.387.915	9.457.974	16.270.131
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	66.758	1.173.968	-	1.240.726
Rezerviranja za garancije, preuzete i ostale obveze	125.437	10.305	35.597	71.166	78.986	321.491
Ostale obveze	143.475	14.261	44.789	88.740	87.478	378.743
Ukupno	837.080	469.918	1.971.885	5.722.546	9.638.758	18.640.187
Garancije i preuzete obveze						
Izdane garancije u kunama	33.576	-	-	-	-	33.576
Izdane garancije u devizama	1.822.396	-	-	-	-	1.822.396
Preuzete obveze po kreditima	3.291.032	-	-	-	-	3.291.032
Upisani a neplaćeni kapital EIF-a	47.472	-	-	-	-	47.472
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	-	-	-	-	93
Ukupne garancije i preuzete obveze	5.194.569	-	-	-	-	5.194.569

h

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.4. Rizik likvidnosti (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje preostalo ugovorno dospijeće financijskih obveza dok su garancije i preuzete obveze Banke prikazane u kategoriji do 1 mjesec obzirom na mogućnost prijevremenog poziva na izvršenje obveze (nediskontirani iznosi):

Banka 30. rujna 2019.	Do 1 mjesec 000 kuna	1 do 3 mjeseca 000 kuna	3 mj. do 1 godine 000 kuna	1 do 3 godina 000 kuna	Preko 3 godine 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Financijske obveze						
Obveze po depozitima	174.891	7.251	31.961	16.036	28.729	258.868
Obveze po kreditima	281.255	492.736	1.733.091	4.556.865	9.160.491	16.224.438
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	26.393	1.174.474	-	-	1.200.867
Rezerviranja za garancije, preuzete i ostale obveze	63.781	4.210	13.495	28.018	29.814	139.318
Ostale obveze	153.301	10.118	32.437	67.344	71.661	334.861
Ukupno	673.228	540.708	2.985.458	4.668.263	9.290.695	18.158.352

Garancije i preuzete obveze

Izdane garancije u kunama	65.583	-	-	-	-	65.583
Izdane garancije u devizama	443.805	-	-	-	-	443.805
Otvoreni akreditivi u devizama	855	-	-	-	-	855
Preuzete obveze po kreditima	3.722.623	-	-	-	-	3.722.623
Upisani a neplaćeni kapital EIF-a	47.374	-	-	-	-	47.374
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	-	-	-	-	93
Ukupne garancije i preuzete obveze	4.280.333	-	-	-	-	4.280.333

Banka 31. prosinca 2018.	Do 1 mjesec 000 kuna	1 do 3 mjeseca 000 kuna	3 mj. do 1 godine 000 kuna	1 do 3 godina 000 kuna	Preko 3 godine 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Financijske obveze						
Obveze po depozitima	229.704	6.579	177.736	757	14.320	429.096
Obveze po kreditima	338.464	438.773	1.647.005	4.387.915	9.457.974	16.270.131
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	66.758	1.173.968	-	1.240.726
Rezerviranja za garancije, preuzete i ostale obveze	125.417	10.305	35.487	71.166	78.986	321.361
Ostale obveze	142.805	11.734	40.406	81.033	89.936	365.914
Ukupno	836.390	467.391	1.967.392	5.714.839	9.641.216	18.627.228

Garancije i preuzete obveze

Izdane garancije u kunama	33.576	-	-	-	-	33.576
Izdane garancije u devizama	1.822.396	-	-	-	-	1.822.396
Preuzete obveze po kreditima	3.291.032	-	-	-	-	3.291.032
Upisani a neplaćeni kapital EIF-a	47.472	-	-	-	-	47.472
Ostale nespomenute neopozive potencijalne obveze	93	-	-	-	-	93
Ukupne garancije i preuzete obveze	5.194.569	-	-	-	-	5.194.569

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.5. Tržišni rizici

Upravljanje tržišnim rizicima u Banci podrazumijeva svođenje kamatnog rizika i valutnog rizika na najmanju mjeru.

25.5.1. Kamatni rizik u knjizi banke

Tabele u nastavku prikazuju osjetljivost Grupe na rizik kamatnih stopa na dan 30. rujna 2019. i 31. prosinca 2018. na temelju poznatih datuma promjene cijena imovine i obveza na koje se primjenjuju promjenjive i fiksne kamatne stope. Razdoblja promjena kamatnih stopa određena su na osnovi preostale ročnosti i ugovornog razdoblja promjena kamatnih stopa, ovisno o tome što je kraće.

Imovina i obveze na koje se ne primjenjuje kamatna stopa svrstani su u okviru kategorije 'Beskamatno'. Tabele u nastavku prikazuju procjenu o izloženosti kamatnom riziku Grupe na dan 30. rujna 2019. i 31. prosinca 2018. te nisu nužno indikativne za poziciju u drugom razdoblju.

Grupa	Do 1	1 do 3	3 mj. do 1	1 do 3	Preko 3	Beska-	Ukupno	Fiksna
30. rujna 2019.	mjesec	mjeseca	godine	godina	godine	matno		kamatna
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	stopa
								000 kuna
Imovina								
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.196.414	-	-	-	-	438.211	1.634.625	1.196.414
Depoziti kod drugih banaka	-	109.595	-	-	-	442	110.037	109.595
Kreditni financijskim institucijama	181.354	582.024	1.133.250	2.575.548	4.902.545	5.853	9.380.574	9.140.738
Kreditni ostalim korisnicima	2.324.233	382.824	2.009.882	1.877.719	6.726.088	107.112	13.427.858	12.574.293
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	-	-	-	2.039	284.727	286.766	2.039
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.630.149	-	-	-	-	36.001	1.666.150	1.630.149
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	-	-	-	-	1.336	18	1.354	1.336
Ostala imovina	-	-	-	-	-	29.783	29.783	-
Ukupna imovina	5.332.150	1.074.443	3.143.132	4.453.267	11.632.008	902.147	26.537.147	24.654.564
Obveze								
Obveze po depozitima	-	-	-	-	-	258.868	258.868	-
Obveze po kreditima	260.939	543.200	1.570.285	4.126.713	7.928.726	54.843	14.484.706	14.278.952
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	1.107.854	-	-	26.393	1.134.247	1.107.854
Rezerviranja za garancije, preuzete i ostale obveze	-	-	-	-	-	139.427	139.427	-
Ostale obveze	-	-	-	-	-	347.594	347.594	-
Ukupne obveze	260.939	543.200	2.678.139	4.126.713	7.928.726	827.125	16.364.842	15.386.806
Kamatni jaz	5.071.211	531.243	464.993	326.554	3.703.282	75.022	10.172.305	9.267.758

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.5. Tržišni rizik (nastavak)

25.5.1. Kamatni rizik u knjizi banke (nastavak)

Grupa	Do 1	1 do 3	3 mj. do 1	1 do 3	Preko 3	Beska-	Ukupno	Fiksna
31. prosinca 2018.	mjesec	mjeseca	godine	godina	godine	matno		kamatna
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	stopa
								000 kuna
Imovina								
Novčana sredstva i računi kod banaka	24.290	-	-	-	-	920.127	944.417	24.290
Depoziti kod drugih banaka	261.922	-	-	-	-	3	261.925	261.922
Kreditni financijskim institucijama	383.417	956.301	1.193.348	2.624.259	5.070.629	7.034	10.234.988	9.922.017
Kreditni ostalim korisnicima	2.273.725	465.131	712.572	2.476.258	6.491.188	91.812	12.510.686	11.699.344
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	-	-	-	2.045	334.221	336.266	2.045
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.792.223	-	-	-	-	37.247	2.829.470	2.792.223
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	-	-	-	-	1.350	13	1.363	1.350
Ostala imovina	-	-	-	-	-	23.704	23.704	-
Ukupna imovina	5.735.577	1.421.432	1.905.920	5.100.517	11.565.212	1.414.161	27.142.819	24.703.191
Obveze								
Obveze po depozitima	148.351	-	-	-	-	280.745	429.096	-
Obveze po kreditima	313.492	559.016	1.441.392	3.931.617	8.577.456	55.014	14.877.987	14.665.772
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	-	1.107.210	-	43.347	1.150.557	1.107.210
Rezerviranja za garancije, preuzete i ostale obveze	-	-	-	-	-	321.491	321.491	-
Ostale obveze	-	-	-	-	-	378.743	378.743	-
Ukupne obveze	461.843	559.016	1.441.392	5.038.827	8.577.456	1.079.340	17.157.874	15.772.982
Kamatni jaz	5.273.734	862.416	464.528	61.690	2.987.756	334.821	9.984.945	8.930.209

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.5. Tržišni rizik (nastavak)

25.5.1. Kamatni rizik u knjizi banke (nastavak)

Tabele u nastavku prikazuju osjetljivost HBOR-a na rizik kamatnih stopa na dan 30. rujna 2019. i 31. prosinca 2018. na temelju poznatih datuma promjene cijena imovine i obveza na koje se primjenjuju promjenjive i fiksne kamatne stope. Razdoblja promjena kamatnih stopa određena su na osnovi preostale ročnosti i ugovornog razdoblja promjena kamatnih stopa, ovisno o tome što je kraće.

Imovina i obveze na koje se ne primjenjuje kamatna stopa svrstani su u okviru kategorije 'Beskamatno'. Tabele u nastavku prikazuju procjenu o izloženosti kamatnom riziku HBOR-a na dan 30. rujna 2019. i 31. prosinca 2018. te nisu nužno indikativne za poziciju u drugom razdoblju.

Banka	Do 1 mjesec	1 do 3 mjeseca	3 mj. do 1 godine	1 do 3 godina	Preko 3 godine	Beska- matno	Ukupno	Fiksna kamatna stopa
30. rujna 2019.	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina								
Novčana sredstva i računi kod banaka	1.191.782	-	-	-	-	438.211	1.629.993	1.191.782
Depoziti kod drugih banaka	-	109.595	-	-	-	442	110.037	109.595
Kreditni financijskim institucijama	181.354	582.024	1.133.250	2.575.548	4.902.545	5.853	9.380.574	9.140.738
Kreditni ostalim korisnicima	2.324.233	382.824	2.009.882	1.877.719	6.726.088	107.112	13.427.858	12.574.293
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	-	-	-	2.039	276.606	278.645	2.039
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.591.315	-	-	-	-	35.679	1.626.994	1.591.315
Ostala imovina	-	-	-	-	-	25.220	25.220	-
Ukupna imovina	5.288.684	1.074.443	3.143.132	4.453.267	11.630.672	889.123	26.479.321	24.609.762
Obveze								
Obveze po depozitima	-	-	-	-	-	258.868	258.868	-
Obveze po kreditima	260.939	543.200	1.570.285	4.126.713	7.928.726	54.843	14.484.706	14.278.952
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	1.107.854	-	-	26.393	1.134.247	1.107.854
Rezerviranja za garancije, preuzete i ostale obveze	-	-	-	-	-	139.318	139.318	-
Ostale obveze	-	-	-	-	-	334.861	334.861	-
Ukupne obveze	260.939	543.200	2.678.139	4.126.713	7.928.726	814.283	16.352.000	15.386.806
Kamatni jaz	5.027.745	531.243	464.993	326.554	3.701.946	74.840	10.127.321	9.222.956

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.5. Tržišni rizik (nastavak)

25.5.1. Kamatni rizik u knjizi banke (nastavak)

Banka	Do 1 mjesec	1 do 3 mjeseca	3 mj. do 1 godine	1 do 3 godina	Preko 3 godine	Beska- matno	Ukupno	Fiksna kamatna stopa
31. prosinca 2018.	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina								
Novčana sredstva i računi kod banaka	20.944	-	-	-	-	920.127	941.071	20.944
Depoziti kod drugih banaka	261.922	-	-	-	-	3	261.925	261.922
Kreditni financijskim institucijama	383.417	956.301	1.193.348	2.624.259	5.070.629	7.034	10.234.988	9.922.017
Kreditni ostalim korisnicima	2.273.725	465.131	712.572	2.476.258	6.491.188	91.812	12.510.686	11.699.344
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	-	-	-	2.045	328.758	330.803	2.045
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.755.291	-	-	-	-	36.781	2.792.072	2.755.291
Ostala imovina	-	-	-	-	-	15.164	15.164	-
Ukupna imovina	5.695.299	1.421.432	1.905.920	5.100.517	11.563.862	1.399.679	27.086.709	24.661.563
Obveze								
Obveze po depozitima	148.351	-	-	-	-	280.745	429.096	-
Obveze po kreditima	313.492	559.016	1.441.392	3.931.617	8.577.456	55.014	14.877.987	14.665.772
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	-	1.107.210	-	43.347	1.150.557	1.107.210
Rezerviranja za garancije, preuzete i ostale obveze	-	-	-	-	-	321.361	321.361	-
Ostale obveze	-	-	-	-	-	365.914	365.914	-
Ukupne obveze	461.843	559.016	1.441.392	5.038.827	8.577.456	1.066.381	17.144.915	15.772.982
Kamatni jaz	5.233.456	862.416	464.528	61.690	2.986.406	333.298	9.941.794	8.888.581

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.5. Tržišni rizik (nastavak)

25.5.1. Kamatni rizik u knjizi banke (nastavak)

Iznos ukupne imovine i ukupnih obveza prema mogućnosti promjene kamatnih stopa (fiksna i varijabilna):

	30. rujna 2019.	Grupa 31. prosinca 2018.	30. rujna 2019.	Banka 31. prosinca 2018.
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina				
Imovina uz fiksnu kamatnu stopu	24.654.564	24.703.191	24.609.762	24.661.563
Imovina uz varijabilnu kamatnu stopu	980.436	1.025.467	980.436	1.025.467
Beskamatno	902.147	1.414.161	889.123	1.399.679
Ukupna imovina	26.537.147	27.142.819	26.479.321	27.086.709
Obveze				
Obveze uz fiksnu kamatnu stopu	15.386.806	15.772.982	15.386.806	15.772.982
Obveze uz varijabilnu kamatnu stopu	150.911	305.552	150.911	305.552
Beskamatno	827.125	1.079.340	814.283	1.066.381
Ukupne obveze	16.364.842	17.157.874	16.352.000	17.144.915

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.5. Tržišni rizik (nastavak)

25.5.1. Kamatni rizik u knjizi banke (nastavak)

Analiza osjetljivosti

Postavke korištene u izradi analize osjetljivosti za kamatni rizik vezane su uz moguće promjene referentnih kamatnih stopa radi procjene hipotetskog utjecaja na dobit HBOR-a.

Primjenom metode standardne devijacije na dnevne promjene referentnih kamatnih stopa vezanih uz EUR i USD utvrđena je volatilnost navedenih stopa u razdoblju od prethodnih 12 mjeseci u odnosu na izvještajni datum. Temeljem ovih volatilnosti utvrđene su veličine mogućih promjena referentnih kamatnih stopa vezanih uz EUR i USD koje su primijenjene u analizi osjetljivosti.

Analiza prikazuje osjetljivost na razumno očekivane promjene bazičnih bodova promjenjivih kamatnih stopa. Sve ostale varijable ostaju nepromijenjene.

Osjetljivost dobiti je pod utjecajem pretpostavljenih promjena u kamatnim stopama u razdoblju od godine dana, bazirano na kamatonosnoj imovini i obvezama uz promjenjivu kamatnu stopu.

Referentne kamatne stope vezane uz:	Povećanje bazičnih bodova 30.9.2019.	Utjecaj na dobit 30.9.2019. 000 kuna	Povećanje bazičnih bodova 31.12.2018.	Utjecaj na dobit 31.12.2018. 000 kuna
EUR	+6	297	+1	40
USD	+18	552	+17	599

Referentne kamatne stope vezane uz:	Smanjenje bazičnih bodova 30.9.2019.	Utjecaj na dobit 30.9.2019. 000 kuna	Smanjenje bazičnih bodova 31.12.2018.	Utjecaj na dobit 31.12.2018. 000 kuna
EUR	-6	(297)	-1	(40)
USD	-18	(552)	-17	(599)

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.5. Tržišni rizik (nastavak)

25.5.2. Valutni rizik

Iznos ukupne imovine i ukupnih obveza na dan 30. rujna 2019. i 31. prosinca 2018. u kunama i devizama:

Grupa	USD	EUR	Ostale valute	Ukupno strane valute	Kune	Ukupno
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
30. rujna 2019.						
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	18.494	1.173.742	6	1.192.242	442.383	1.634.625
Depoziti kod drugih banaka	-	110.037	-	110.037	-	110.037
Kreditni financijskim institucijama	-	4.632.927	-	4.632.927	4.747.647	9.380.574
Kreditni ostalim korisnicima	552.925	8.261.194	-	8.814.119	4.613.739	13.427.858
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	59.384	-	59.384	227.382	286.766
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	405.253	-	405.253	1.260.897	1.666.150
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	-	1.354	-	1.354	-	1.354
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	47.664	47.664
Preuzeta imovina	-	-	-	-	27.351	27.351
Ostala imovina	-	2.870	-	2.870	26.913	29.783
Ukupna imovina	571.419	14.646.761	6	15.218.186	11.393.976*	26.612.162
Obveze						
Obveze po depozitima	21.470	17.098	81	38.649	220.219	258.868
Obveze po kreditima	551.374	13.933.332	-	14.484.706	-	14.484.706
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	1.134.247	-	1.134.247	-	1.134.247
Rezerviranja za garancije, preuzete i ostale obveze	10.134	9.150	2.378	21.662	117.765	139.427
Ostale obveze	3.442	9.904	34	13.380	334.214	347.594
Ukupna obveze	586.420	15.103.731	2.493	15.692.644	672.198	16.364.842
Valutni jaz	(15.001)	(456.970)	(2.487)	(474.458)	10.721.778	10.247.320

*Iznosi vezani uz jednosmjernu valutnu klauzulu iznose 58.545 tisuća kuna.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.5. Tržišni rizik (nastavak)

25.5.2. Valutni rizik (nastavak)

Grupa	USD	EUR	Ostale valute	Ukupno strane valute	Kune	Ukupno
31. prosinca 2018.	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	4.824	15.188	1.391	21.403	923.014	944.417
Depoziti kod drugih banaka	40.545	221.380	-	261.925	-	261.925
Kreditni financijskim institucijama	-	5.784.740	-	5.784.740	4.450.248	10.234.988
Kreditni ostalim korisnicima	635.501	7.866.575	-	8.502.076	4.008.610	12.510.686
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	50.119	-	50.119	286.147	336.266
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	619.962	-	619.962	2.209.508	2.829.470
Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	-	1.363	-	1.363	-	1.363
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	50.832	50.832
Preuzeta imovina	-	-	-	-	25.330	25.330
Ostala imovina	-	7.395	-	7.395	16.309	23.704
Ukupna imovina	680.870	14.566.722	1.391	15.248.983	11.969.998*	27.218.981
Obveze						
Obveze po depozitima	20.526	161.858	80	182.464	246.632	429.096
Obveze po kreditima	688.500	14.189.487	-	14.877.987	-	14.877.987
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	1.150.557	-	1.150.557	-	1.150.557
Rezerviranja za garancije, preuzete i ostale obveze	55.291	116.896	268	172.455	149.036	321.491
Ostale obveze	3.284	9.392	34	12.710	366.033	378.743
Ukupna obveze	767.601	15.628.190	382	16.396.173	761.701	17.157.874
Valutni jaz	(86.731)	(1.061.468)	1.009	(1.147.190)	11.208.297	10.061.107

*Iznosi vezani uz jednosmjernu valutnu klauzulu iznose 90.776 tisuća kuna.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.5. Tržišni rizik (nastavak)

25.5.2. Valutni rizik (nastavak)

Iznos ukupne imovine i ukupnih obveza na dan 30. rujna 2019. i 31. prosinca 2018. u kunama i devizama:

Banka	USD	EUR	Ostale valute	Ukupno strane valute	Kune	Ukupno
30. rujna 2019.	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	18.494	1.173.742	6	1.192.242	437.751	1.629.993
Depoziti kod drugih banaka	-	110.037	-	110.037	-	110.037
Kreditni financijskim institucijama	-	4.632.927	-	4.632.927	4.747.647	9.380.574
Kreditni ostalim korisnicima	552.925	8.261.194	-	8.814.119	4.613.739	13.427.858
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	51.262	-	51.262	227.383	278.645
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	398.650	-	398.650	1.228.344	1.626.994
Ulaganja u ovisna društva	-	-	-	-	36.124	36.124
Nekretnine, postrojenja i oprema i	-	-	-	-	47.504	47.504
Preuzeta imovina	-	-	-	-	27.351	27.351
Ostala imovina	-	110	-	110	25.110	25.220
Ukupna imovina	571.419	14.627.922	6	15.199.347	11.390.953*	26.590.300
Obveze						
Obveze po depozitima	21.470	17.098	81	38.649	220.219	258.868
Obveze po kreditima	551.374	13.933.332	-	14.484.706	-	14.484.706
Obveze za izdane dugoročne	-	1.134.247	-	1.134.247	-	1.134.247
Rezerviranja za garancije, preuzete i ostale obveze	10.134	9.150	2.378	21.662	117.656	139.318
Ostale obveze	3.244	3.620	-	6.864	327.997	334.861
Ukupne obveze	586.222	15.097.447	2.459	15.686.128	665.872	16.352.000
Valutni jaz	(14.803)	(469.525)	(2.453)	(486.781)	10.725.081	10.238.300

*Iznosi vezani uz jednosmjernu valutnu klauzulu iznose 58.545 tisuća kuna.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.5. Tržišni rizik (nastavak)

25.5.2. Valutni rizik (nastavak)

Banka	USD	EUR	Ostale valute	Ukupno strane valute	Kune	Ukupno
31. prosinca 2018.	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Imovina						
Novčana sredstva i računi kod banaka	4.824	15.188	1.391	21.403	919.668	941.071
Depoziti kod drugih banaka	40.545	221.380	-	261.925	-	261.925
Kreditni financijskim institucijama	-	5.784.740	-	5.784.740	4.450.248	10.234.988
Kreditni ostalim korisnicima	635.501	7.866.575	-	8.502.076	4.008.610	12.510.686
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	46.807	-	46.807	283.996	330.803
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	611.072	-	611.072	2.181.000	2.792.072
Ulaganja u ovisna društva	-	-	-	-	36.124	36.124
Nekretnine, postrojenja i oprema i	-	-	-	-	50.764	50.764
Preuzeta imovina	-	-	-	-	25.330	25.330
Ostala imovina	-	110	-	110	15.054	15.164
Ukupna imovina	680.870	14.545.872	1.391	15.228.133	11.970.794*	27.198.927
Obveze						
Obveze po depozitima	20.526	161.858	80	182.464	246.632	429.096
Obveze po kreditima	688.500	14.189.487	-	14.877.987	-	14.877.987
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	1.150.557	-	1.150.557	-	1.150.557
Rezerviranja za garancije, preuzete i ostale obveze	55.291	116.896	268	172.455	148.906	321.361
Ostale obveze	3.088	1.317	-	4.405	361.509	365.914
Ukupne obveze	767.405	15.620.115	348	16.387.868	757.047	17.144.915
Valutni jaz	(86.535)	(1.074.243)	1.043	(1.159.735)	11.213.747	10.054.012

*Iznosi vezani uz jednosmjernu valutnu klauzulu iznose 90.776 tisuća kuna.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.5. Tržišni rizik (nastavak)

25.5.2. Valutni rizik (nastavak)

Analiza osjetljivosti

Analiza osjetljivosti ukupne imovine i ukupnih obveza Banke na promjene deviznih tečajeva provodi se za one strane valute koje na izvještajni datum predstavljaju značajnu valutu Banke.

U analizi osjetljivosti za valutni rizik primijenjena je pretpostavka razumno moguće promjene tečaja EUR i USD u odnosu na kunu, uz ostale varijable stabilne, radi procjene hipotetskog utjecaja na dobit HBOR-a na dan 30. rujna 2019.

Primjenom metode standardne devijacije na promjene tečaja utvrđena je volatilnost tečaja EUR/HRK i USD/HRK koja je u razdoblju od prethodnih 12 mjeseci kod tečaja EUR/HRK iznosila 1,57%, dok je kod tečaja USD/HRK volatilnost iznosila 5,67%.

U nastavku se iskazuje utjecaj pretpostavljene promjene tečaja EUR/HRK i USD/HRK, po stavkama ukupne imovine i ukupnih obveza denominiranim ili vezanim uz EUR odnosno USD, na dobit HBOR-a.

Valuta	Promjene tečaja valute	Utjecaj na dobit	Promjene tečaja valute	Utjecaj na dobit
	30.9.2019. %	30.9.2019. 000 kuna	31.12.2018. %	31.12.2018. 000 kuna
EUR	+1,57	(4.109)	+1,97	(14.207)
EUR	-1,57	4.390	-1,97	15.217
USD	+5,67	(70)	+7,28	(1.402)
USD	-5,67	70	-7,28	1.402

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza

Računovodstvena politika mjerenja fer vrijednosti opisana je u bilješci 4.2.

26.1. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza koji se vode po fer vrijednosti

Tabele u nastavku daju prikaz financijske imovine po fer vrijednosti po razinama temeljem MSFI 9 klasifikacije na dan 30. rujna 2019. i 31. prosinca 2018.

Grupa	30. rujna 2019.		
	Razina 1 000 kuna	Razina 2 000 kuna	Razina 3 000 kuna
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak:			
Kreditni po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak:			
Mezzanine krediti	-	-	2.039
Ulaganja u investicijske fondove:			
Udjeli u investicijskim fondovima po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	284.535	-	-
Vlasnički vrijednosni papiri:			
Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju:			
Dionice trgovačkih društava	-	-	31
Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:			
Dionice trgovačkih društava	-	-	31
Dionice financijskih institucija	-	161	-
Ukupno financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	284.535	161	2.070
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:			
Dužnički vrijednosni papiri:			
Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:			
Obveznice Republike Hrvatske	1.228.945	-	-
Obveznice trgovačkih društava	770	-	-
Trezorski zapisi Ministarstva financija	399.866	-	-
Obračunata kamata	9.615	-	-
Dužnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:			
Obveznice trgovačkih društava	-	-	568
Obračunata kamata	-	-	283
Ukupno dužnički vrijednosni papiri	1.639.196	-	851
Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:			
Dionice inozemnih pravnih osoba - SWIFT	-	40	-
Dionice inozemnih financijskih institucija – EIF	-	26.063	-
Ukupno vlasnički vrijednosni papiri	-	26.103	-
Ukupno imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.639.196	26.103	851

Trezorski zapisi Ministarstva financija prikazani su na razini 1 hijerarhije fer vrijednosti s obzirom da su kreditne institucije u zemlji počele kotirati cijene na Bloombergu te se kao tehnika vrednovanja primjenjuje cijena kotirana na tržištu.

Dužnički vrijednosni papiri – obveznice trgovačkih društava prikazane su na razini 3 hijerarhije fer vrijednosti. Pri vrednovanju je korištena metoda diskontiranih novčanih tijekova temeljem tržišnih kamatnih stopa, spreada temeljem internog kreditnog rejtinga i interno definiranog spreada vezanog uz likvidnost vrijednosnog papira.

U izvještajnom razdoblju nije bilo transfera između razina.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza (nastavak)

26.1. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza koji se vode po fer vrijednosti (nastavak)

Grupa	31. prosinca 2018.		
	Razina 1 000 kuna	Razina 2 000 kuna	Razina 3 000 kuna
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak:			
Kreditni po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak:			
Mezzanine krediti	-	-	2.045
Ulaganja u investicijske fondove:			
Udjeli u investicijskim fondovima po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	334.060	-	-
Vlasnički vrijednosni papiri:			
Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju:			
Dionice trgovačkih društava	-	-	-
Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:			
Dionice trgovačkih društava	-	-	-
Dionice financijskih institucija	-	161	-
Ukupno financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	334.060	161	2.045
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:			
Dužnički vrijednosni papiri:			
Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:			
Obveznice Republike Hrvatske	1.124.611	-	-
Obveznice trgovačkih društava	770	-	-
Trezorski zapisi Ministarstva financija	1.666.299	-	-
Obračunata kamata	11.313	-	-
Dužnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:			
Obveznice trgovačkih društava	-	-	535
Obračunata kamata	-	-	233
Ukupno dužnički vrijednosni papiri	2.802.993	-	768
Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:			
Dionice inozemnih pravnih osoba - SWIFT	-	38	-
Dionice inozemnih financijskih institucija – EIF	-	25.671	-
Ukupno vlasnički vrijednosni papiri	-	25.709	-
Ukupno imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.802.993	25.709	768

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza (nastavak)

26.1. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza koji se vode po fer vrijednosti (nastavak)

Banka	30. rujna 2019.		
	Razina 1 000 kuna	Razina 2 000 kuna	Razina 3 000 kuna
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak:			
Kreditni po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak:			
Mezzanine krediti	-	-	2.039
Ulaganja u investicijske fondove:			
Udjeli u investicijskim fondovima po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	276.414	-	-
Vlasnički vrijednosni papiri:			
Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju:			
Dionice trgovačkih društava	-	-	31
Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:			
Dionice trgovačkih društava	-	-	31
Dionice financijskih institucija	-	161	-
Ukupno financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	276.414	161	2.070
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:			
Dužnički vrijednosni papiri:			
Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:			
Obveznice Republike Hrvatske	1.190.881	-	-
Trezorski zapisi Ministarstva financija	399.866	-	-
Obračunana kamata	9.293	-	-
Dužnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:			
Obveznice trgovačkih društava	-	-	568
Obračunata kamata	-	-	283
Ukupno dužnički vrijednosni papiri	1.600.040	-	851
Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:			
Dionice inozemnih pravnih osoba - SWIFT	-	40	-
Dionice inozemnih financijskih institucija - EIF	-	26.063	-
Ukupno vlasnički vrijednosni papiri	-	26.103	-
Ukupno imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.600.040	26.103	851

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza (nastavak)

26.1. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza koji se vode po fer vrijednosti (nastavak)

Banka	31. prosinca 2018.		
	Razina 1 000 kuna	Razina 2 000 kuna	Razina 3 000 kuna
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak:			
<i>Kreditni po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak:</i>			
Mezzanine krediti	-	-	2.045
<i>Ulaganja u investicijske fondove:</i>			
Udjeli u investicijskim fondovima po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	328.597	-	-
Vlasnički vrijednosni papiri:			
<i>Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju:</i>			
Dionice trgovačkih društava	-	-	-
<i>Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:</i>			
Dionice trgovačkih društava	-	-	-
Dionice financijskih institucija	-	161	-
Ukupno financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	328.597	161	2.045
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:			
Dužnički vrijednosni papiri:			
<i>Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju:</i>			
Obveznice Republike Hrvatske	1.088.457	-	-
Trezorski zapisi Ministarstva financija	1.666.299	-	-
Obračunana kamata	10.839	-	-
<i>Dužnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:</i>			
Obveznice trgovačkih društava	-	-	535
Obračunata kamata	-	-	233
Ukupno dužnički vrijednosni papiri	2.765.595	-	768
<i>Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:</i>			
Dionice inozemnih pravnih osoba - SWIFT	-	38	-
Dionice inozemnih financijskih institucija – EIF	-	25.671	-
Ukupno vlasnički vrijednosni papiri	-	25.709	-
Ukupno imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.765.595	25.709	768

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza (nastavak)

26.1. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza koji se vode po fer vrijednosti (nastavak)

26.1.1. Razina 3 - fer vrijednosti

a) Mezzanine krediti

Za procjenu fer vrijednosti financiranja podređenog duga (mezzanine kredita) koristi se metoda diskontiranja očekivanih budućih novčanih tijekova.

Mezzanine kreditni plasmani zbog svojih ugovornih odredbi ne prolaze SPPI test. Mezzanine krediti ne prolaze SPPI test zbog sljedećih ugovornih odredbi:

- u slučaju ostvarenja ugovorom definiranih pokazatelja poslovanja (omjer neto duga i iznosa EBITDA) tijekom unaprijed određenog razdoblja vjerovnici imaju mogućnost, ali ne i obvezu, konverzije mezzanine kredita u „senior dug“,
- po konačnom dospjeću mezzanine kredita, vjerovnici imaju mogućnost, ali ne i obvezu, konverzije kredita u temeljni kapital dužnika i
- dužnik ima mogućnost, ali ne i obvezu, prijevremeno otplatiti kredit uz diskont.

Zbog navedenih odredbi mezzanine kredita procjena njihove fer vrijednosti obavljena je uz uvažavanje načela opreznosti, prema kojem se prihodi priznaju samo onda kad su stvarno nastali, a rashodi i onda kada su mogući, uz pretpostavku nastavka redovnog poslovanja dužnika u budućnosti. Navedeno predstavlja situaciju u kojoj bi Grupa po konačnom dospjeću mezzanine kredita svoja potraživanja konvertirala u temeljni kapital dužnika.

Dana 30.9.2019. tržišna cijena redovnih dionica dužnika koje bi Banka mogla upisati iznosila je 5.597 tisuća kuna uz pretpostavku da su u tržišnu cijenu dionica uključena sva tržišna očekivanja vezana uz buduće poslovanje izdavatelja. Obzirom da HBOR navedene redovne dionice može upisati tek 30. travnja 2030., iznos tržišne vrijednosti je sveden na sadašnju vrijednost primjenom odgovarajuće diskontne stope te sadašnja vrijednost ovih dionica u očekivanom vlasništvu HBOR-a iznosi 2.039 tisuća kuna, što predstavlja fer vrijednost mezzanine kredita na dan 30. rujna 2019.

b) Korporativne obveznice koje su raspoređene u razinu 3

(i) Tehnike vrednovanja i značajni ulazni podaci koji nisu vidljivi

Za procjenu fer vrijednosti nelikvidnih korporativnih obveznica u portfelju HBOR-a koristi se metoda diskontiranog novčanog tijeka obveznice. Fer vrijednost obveznica je sadašnja vrijednost svih budućih novčanih tijekova obveznica izračunata primjenom diskontne stope definirane kao prinos na nerizična ulaganja uvećan za premiju specifičnog kreditnog rizika za promatranu obveznicu i premiju rizika likvidnosti obveznice.

Visina diskontne stope na nerizična ulaganja izračunava se kao linearno interpolirani/ekstrapolirani prinos obveznica Republike Hrvatske istog trajanja (duracije) i iste devize kao vrednovane obveznice. Izvor informacija o prinosima na obveznice Republike Hrvatske je informacijski sustav Bloomberg.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza (nastavak)

26.1. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza koji se vode po fer vrijednosti (nastavak)

26.1.1. Razina 3 - fer vrijednosti (nastavak)

b) Korporativne obveznice koje su raspoređene u razinu 3 (nastavak)

(i) Tehnike vrednovanja i značajni ulazni podaci koji nisu vidljivi (nastavak)

Premija iznosa specifičnog rizika za promatranu obveznicu ovisi o HBOR-ovom internom kreditnom rejtingu izdavatelja obveznice, odnosno ako je izdavatelj član poslovne grupacije, premija rizika ovisi o internom kreditnom rejtingu matičnog društva.

ii) Analiza senzitivnosti korporativne obveznice s iskazanim potencijalnim učinkom na dobit/gubitak na dan 30. rujna 2019., uz pretpostavku promjene diskontirane stope (prinosa) za 2% i za 10%

Pod pretpostavkom da se tržišne kamatne stope promjene za 2% u odnosu na važeće na dan 30. rujna 2019., efekti bi bili sljedeći:

- a) U slučaju smanjenja tržišnih prinosa na nerizična ulaganja (linearno interpolirani/ekstrapolirani prinos obveznica Republike Hrvatske istog trajanja/duracije i iste devize kao predmetna obveznica) za 2%, diskontna stopa bi iznosila 9,53%, cijena obveznica bi bila 38,88%, što bi rezultiralo povećanjem ostvarene dobiti HBOR-a za 16 tisuća kuna.
- b) U slučaju povećanja tržišnih prinosa na nerizična ulaganja (linearno interpolirani/ekstrapolirani prinos obveznica Republike Hrvatske istog trajanja/duracije i iste devize kao korporativne obveznice) za 2%, diskontna stopa bi iznosila 13,53%, cijena obveznice bi bila 36,76%, što bi rezultiralo smanjenjem ostvarene dobiti HBOR-a za 16 tisuća kuna.

Kao osnova za promjenu tržišne kamatne stope od 2% u odnosu na važeće tržišne uvjete dana 30. rujna 2019. korištena je definirana promjena kamatnih stopa iz „Odluke o upravljanju kamatnim rizikom u knjizi banke“, a koja se koristi za izračun standardnog kamatnog šoka. „Standardni kamatni šok jest paralelni pozitivan i negativan pomak kamatnih stopa na referentnoj krivulji prinosa za 200 baznih bodova, primjenjujući donju granicu stope od 0%, osim u slučajevima u kojima je ostvariva negativna kamatna stopa.“

U slučaju smanjenja očekivanih novčanih tijekova po korporativnoj obveznici za 10%, ostvarena dobit HBOR-a bi se smanjila za 57 tisuća kuna.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

26. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza (nastavak)

26.1. Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza koji se vode po fer vrijednosti (nastavak)

26.1.1. Razina 3 - fer vrijednosti (nastavak)

c) Usklađivanje fer vrijednosti Razine 3:

- i) Fer vrijednosti financijske imovine razine 3 koja je nakon početnog priznavanja svedena na fer vrijednost – mezzanine krediti:

	30.9.2019. 000 kuna	Grupa 30.9.2018. 000 kuna	30.9.2019. 000 kuna	Banka 30.9.2018. 000 kuna
Stanje 1. siječnja	2.045	4.016	2.045	4.016
Promjene na financijskoj imovini po fer vrijednosti	(6)	(1.550)	(6)	(1.550)
Stanje 30. rujna	2.039	2.466	2.039	2.466

- ii) Fer vrijednost financijske imovine razine 3 koja je nakon početnog priznavanja svedena na fer vrijednost – dužnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:

	30.9.2019. 000 kuna	Grupa 30.9.2018. 000 kuna	30.9.2019. 000 kuna	Banka 30.9.2018. 000 kuna
Stanje 1. siječnja	768	689	768	689
Povećanje fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	36	28	36	28
Neto tečajne razlike	(3)	(18)	(3)	(18)
Obračunane kamate	50	49	50	49
Stanje 30. rujna	851	748	851	748

**Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)**

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

27. Izvještavanje po segmentima

Osnovne informacije o segmentima su predstavljene u odnosu na poslovne segmente Grupe. Kako Grupa ne raspoređuje administrativne troškove i kapital i rezerve po segmentima, nije prikazana profitabilnost segmenata.

Imovina i obveze po segmentima iskazani su neto, tj. bruto nakon umanjenja vrijednosti i rezerviranja, a prije uzimanja u obzir primljenih kolaterala.

Poslovanje segmenata je organizacijski i upravljački odvojeno i svaki segment predstavlja cjelinu koja pruža različite proizvode i usluge i posluje na različitim tržištima.

Poslovni segmenti:

Grupa ima sljedeće poslovne segmente:

Segment:

Bankarske aktivnosti

Poslovne aktivnosti segmenta uključuju:

financiranje obnove i razvitka hrvatskoga gospodarstva, financiranje infrastrukture, poticanje izvoza, potporu razvitku malog i srednjeg poduzetništva, poticanje zaštite okoliša, kao i osiguranje izvoza hrvatskih roba i usluga od netržišnih rizika u ime i za račun Republike Hrvatske.

Osiguravateljske aktivnosti

osiguravanje inozemnih i domaćih kratkoročnih potraživanja poslovnih subjekata vezanih za isporuke roba i usluga

Ostalo

izrade analiza, procjena kreditnih rizika i pružanje informacija o kreditnoj sposobnosti

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

27. Izvještavanje po segmentima (nastavak)

30. rujna 2019.	Bankarske aktivnosti 000 kuna	Osiguravateljske aktivnosti 000 kuna	Ostale aktivnosti 000 kuna	Neraspoređeno 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Neto prihod od kamata	245.641	990	-	-	246.631
Neto prihod od naknada	14.920	811	1.279	-	17.010
Neto prihodi od financijskih aktivnosti	10.353	2.373	32	-	12.758
Neto zarađene premije	-	4.351	-	-	4.351
Ostali prihodi	5.445	55	212	(219)	5.493
Prihod iz poslovanja	276.359	8.580	1.523	(219)	286.243
Operativni troškovi	(116.493)	(4.332)	(1.042)	219	(121.648)
Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja	(18.122)	287	(19)	-	(17.854)
Izdaci za osigurane slučajeve	-	(3.124)	-	-	(3.124)
Neto promjena pričuva	-	907	-	-	907
Ostali rashodi	-	(140)	-	-	(140)
Troškovi poslovanja	(134.615)	(6.402)	(1.061)	219	(141.859)
Dobit prije oporezivanja	141.744	2.178	462	-	144.384
Porez na dobit	-	(506)	-	-	(506)
Dobit tekućeg razdoblja	141.744	1.672	462	-	143.878
Imovina segmenta	26.590.300	56.141	1.847	(36.126)	26.612.162
Ukupna imovina	26.590.300	56.141	1.847	(36.126)	26.612.162
Obveze segmenta	16.352.000	12.767	107	(32)	16.364.842
Ukupni kapital i rezerve	10.238.300	6.406	1.440	1.174	10.247.320
Ukupne obveze i kapital i rezerve	26.590.300	19.173	1.547	1.142	26.612.162

Međusobni odnosi između članica Grupe iskazani su u koloni „Neraspoređeno“.

Grupa se odredila za jednostavan pristup iskazivanja operativnih segmenata uvažavajući osnovni poslovni model svake članice Grupe kako je prethodno opisano u ovoj bilješci.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

27. Izvještavanje po segmentima (nastavak)

30. rujna 2018.	Bankarske aktivnosti 000 kuna	Osiguravateljske aktivnosti 000 kuna	Ostale aktivnosti 000 kuna	Neraspoređeno 000 kuna	Ukupno 000 kuna
Neto prihod od kamata	307.096	1.056	-	-	308.152
Neto prihod od naknada	31.355	735	872	-	32.962
Neto prihodi od financijskih aktivnosti	7.204	(248)	1	-	6.957
Neto zarađene premije	-	4.949	-	-	4.949
Ostali prihodi	5.958	64	219	(216)	6.025
Prihod iz poslovanja	351.613	6.556	1.092	(216)	359.045
Operativni troškovi	(119.470)	(4.100)	(891)	216	(124.245)
Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja	(134.431)	(91)	41	-	(134.481)
Izdaci za osigurane slučajeve	-	(553)	-	-	(553)
Neto promjena pričuva	-	(833)	-	-	(833)
Ostali rashodi	-	(250)	-	-	(250)
Troškovi poslovanja	(253.901)	(5.827)	(850)	216	(260.362)
Dobit prije oporezivanja	97.712	729	242	-	98.683
Porez na dobit	-	-	-	-	-
Dobit tekućeg razdoblja	97.712	729	242	-	98.683
31. prosinca 2018.					
Imovina segmenta	27.198.927	55.340	1.363	(36.649)	27.218.981
Ukupna imovina	27.198.927	55.340	1.363	(36.649)	27.218.981
Obveze segmenta	17.144.915	12.845	137	(23)	17.157.874
Ukupni kapital i rezerve	10.054.012	4.995	926	1.174	10.061.107
Ukupne obveze i kapital i rezerve	27.198.927	17.840	1.063	1.151	27.218.981

Međusobni odnosi između članica Grupe iskazani su u koloni „Neraspoređeno“.

Bilješke uz skraćene financijske izvještaje koje obuhvaćaju važne računovodstvene politike i druga objašnjenja
za razdoblje od 1.1. do 30.9.2019. (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

28. Upravljanje kapitalom

Osnovni ciljevi Grupe u upravljanju kapitalom su osiguravanje pretpostavki neograničenosti poslovanja („going-concern“) i poštivanja regulatornih i ugovornih zahtjeva od strane vjerovnika o održavanju adekvatnosti kapitala.

Grupa je odredila regulatorni kapital kao kategoriju kapitala kojom upravlja.

Regulatorni kapital u svakome trenutku mora biti najmanje na razini osnivačkog kapitala, odnosno na razini koja osigurava stopu adekvatnosti kapitala na razini od najmanje 12% te dovoljnoj za pokriće kapitalnih zahtjeva za rizike iz poslovanja.

Regulatorni kapital čini osnovni kapital umanjen za odbitne stavke.

Grupa je utvrdila mjere ostvarivanja i praćenja politike upravljanja kapitalom kako slijedi:

- Regulatorni kapital na svaki izvještajni datum u visini najmanje jednako iznosu osnivačkog kapitala izvještajnog razdoblja.
- Stopa adekvatnosti kapitala na izvještajni datum u visini propisanoj za banke u Republici Hrvatskoj i standardnim ugovornim financijskim klauzulama iz ugovora o zaduživanju HBOR-a na financijskim tržištima i ugovorima zaključenima s posebnim financijskim institucijama.

Grupa izračunava regulatorni kapital i kapitalne zahtjeve u skladu sa Basel II zahtjevima te se u nastavku daje pregled stope adekvatnosti kapitala na dane 30. rujna 2019. i 31. prosinca 2018.

	Grupa		Banka	
	30. rujna 2019. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna	30. rujna 2019. 000 kuna	31. prosinca 2018. 000 kuna
Ukupni regulatorni kapital	9.979.525	9.816.139	9.977.411	9.815.749
Iznos izloženosti ponderiran kreditnim rizikom	15.175.771	15.519.739	15.162.180	15.504.641
Inicijalni kreditni zahtjevi za operativni rizik	897.361	897.363	877.875	877.863
Inicijalni kapitalni zahtjev za valutni rizik	258.867	725.300	242.852	706.112
Ukupno kapitalni zahtjevi	16.331.999	17.142.402	16.282.907	17.088.616
	%	%	%	%
Stopa adekvatnosti kapitala	61,10	57,26	61,28	57,44
	000 kuna	000 kuna	000 kuna	000 kuna
Potreban iznos regulatornog kapitala za pokriće kapitalnih zahtjeva prema regulatornim zahtjevima	1.959.840	2.057.088	1.953.949	2.050.634

Minimalna adekvatnost kapitala sukladno Basel II zahtjevima na datume izvještaja o financijskom položaju u 2019. godini bila je 12% (31. prosinca 2018.: 12%).

Dodatak uz financijske izvještaje – Financijsko poslovanje Grupe HKO
Izveštaj o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
za razdoblje od 1.1. do 30.9. (nerevidirano)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	30.9.2019. 000 kuna	30.9.2018. 000 kuna
Zarađene premije		
Zaračunana bruto premija	8.172	7.671
Ispravak vrijednosti i naplaćeni ispravak premije	(22)	(32)
Bruto premije predane u reosiguranje	(3.549)	(3.156)
Neto zaračunate premije	4.601	4.483
Promjena bruto pričuva prijenosnih premija	(192)	156
Promjena bruto pričuva prijenosnih premija, udio reosiguranja	(58)	278
Neto zarađene premije	4.351	4.917
Prihodi od provizija i naknada	2.090	1.607
Neto prihodi od ulaganja	3.409	925
Ostali poslovni prihodi	48	67
Neto prihodi	9.898	7.516
Bruto izdatak za povrat premije	(284)	(463)
Udio reosiguravatelja u povratu premije	144	213
Bruto pričuva za povrate premija	(246)	(81)
Udio reosiguravatelja u pričuvi	112	36
Neto izdaci i pričuve za povrat premije	(274)	(295)
Izdaci za osigurane slučajeve	(5.759)	(592)
Izdaci za osigurane slučajeve, udio reosiguranja	2.635	39
Promjena pričuva za štete	2.259	(1.480)
Promjena pričuva za štete, udio reosiguranja	(1.218)	692
Neto izdaci za osigurane slučajeve	(2.083)	(1.341)
Troškovi pribave i marketinga	(628)	(668)
Administrativni troškovi	(4.384)	(4.069)
Ostali poslovni troškovi	125	(80)
Neto tečajne razlike koje ne proizlaze iz financijskih instrumenata	(14)	(83)
Dobit prije oporezivanja	2.640	980
Porez na dobit	(506)	-
Dobit tekuće godine	2.134	980
Ostala sveobuhvatna dobit		
Stavke koje se kasnije ne prenose u dobit ili gubitak:		
Odgođeni porez – usklađenje prethodnog razdoblja	-	(16)
Ukupno stavke koje se kasnije ne prenose u dobit ili gubitak	-	(16)
Stavke koje se kasnije mogu uračunati u dobit ili gubitak:		
Dobici proizašli iz revalorizacije financijske imovine raspoložive za prodaju	254	912
Smanjenje fer vrijednosti imovine raspoložive za prodaju	(464)	(698)
Prijenos realiziranog gubitka po imovini raspoloživoj za prodaju u IDG	-	-
Odgođeni porez	-	(37)
Ukupno stavke koje se kasnije mogu uračunati u dobit ili gubitak	(210)	177
Ostala sveobuhvatna dobit nakon oporezivanja	(210)	161
Ukupna sveobuhvatna dobit prije oporezivanja	1.924	1.141
Ukupna sveobuhvatna dobit za raspodjelu:		
Vlasnicima društva	1.924	1.141

Dobit prije i poslije oporezivanja je u odvojenim financijskim izvještajima Grupe HKO različita u odnosu na konsolidirani Račun dobiti i gubitka jer u odvojenim financijskim izvještajima nije primijenjen MSFI 9.

Dodatak uz financijske izvještaje – Financijsko poslovanje Grupe HKO
Izveštaj o financijskom položaju
na dan (nerevidirano)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	30.9.2019. 000 kuna	31.12.2018. 000 kuna
Imovina		
Dugotrajna imovina		
Nekretnine i oprema	28	50
Nematerijalna imovina	133	18
Ulaganja koja se drže do dospelosti	1.354	1.366
Odgodena porezna imovina	46	-
Ukupna dugotrajna imovina	1.561	1.434
Kratkotrajna imovina		
Ulaganja raspoloživa za prodaju	39.156	42.569
Ulaganja po fer vrijednosti kroz IDG	8.122	291
Depoziti u bankama	-	-
Potraživanja iz poslova osiguranja	4.091	8.123
Ostala potraživanja	427	446
Novac i novčani ekvivalenti	4.631	3.363
Ukupna kratkotrajna imovina	56.427	54.792
Ukupna imovina	57.988	56.226
Kapital i obveze		
Kapital		
Temeljni kapital	37.500	37.500
Zadržana dobit i rezerve	2.501	2.237
Ostale rezerve	3.011	3.049
Dobit tekuće godine	2.134	481
Ukupan kapital	45.146	43.267
Tehničke pričuve		
Bruto tehničke pričuve	15.148	16.969
Tehničke pričuve – udio reosiguranja	(7.556)	(8.721)
	7.592	8.248
Kratkotrajne obveze		
Obveze iz poslova osiguranja	2.647	2.549
Ostale obveze	2.603	2.162
Ukupno obveze	5.250	4.711
Ukupno kapital i obveze	57.988	56.226

Dodatak uz financijske izvještaje – Financijsko poslovanje Grupe HKO
Izvještaj o novčanim tokovima
za razdoblje od 1.1. do 30.9. (nerevidirano)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	30.9.2019. 000 kuna	30.9.2018. 000 kuna
Poslovne aktivnosti		
Dobit prije oporezivanja	2.640	980
<i>Usklađenje na neto novčana sredstva ostvarena i uporabljena za poslovne aktivnosti</i>		
Amortizacija	25	35
Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja	(245)	74
Porez na dobit	(506)	-
Obračunane kamate	147	257
Ostalo	2	
<i>Dobit iz poslovnih aktivnosti prije promjena radnoga kapitala</i>	2.063	1.346
Promjene u poslovnim sredstvima i izvorima		
Neto smanjenje depozita kod drugih banaka	-	-
Neto (dobitak)/gubitak od ulaganja u imovinu raspoloživu za prodaju	(15)	-
Smanjenje diskonta po imovini raspoloživoj za prodaju i imovini do dospijeća	153	172
Neto dobitak od imovine po fer vrijednosti u IDG	(2.415)	(4)
Potraživanja po premijama	4.009	5.327
Neto smanjenje/(povećanje) ostale imovine	6	(46)
Neto smanjenje imovine i obveza iz poslova osiguranja	98	1.123
Neto povećanje tehničkih pričuva	(656)	398
Neto povećanje ostalih obveza	403	(398)
Neto novčana sredstva uporabljena za poslovne aktivnosti	3.646	7.918
Ulagateljske aktivnosti		
Neto kupovina imovine po fer vrijednosti kroz IDG	-	-
Neto prodaja imovine po fer vrijednosti kroz IDG	(242)	-
Neto kupovina imovine raspoložive za prodaju	(2.544)	(1.500)
Neto prodaja imovine raspoložive za prodaju	503	5.000
Kupovina imovine koja se drži do dospijeća	-	-
Naplata imovine koja se drži do dospijeća, o dospijeću	-	-
Neto nabava nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine	(122)	(70)
Neto novčana sredstva ostvarena u ulagateljskim aktivnostima	(2.405)	(3.430)
Učinci promjene tečajeva na novac i novčane ekvivalente		
Neto tečajne razlike	36	135
Neto učinak	36	135
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenata	1.277	11.483
Stanje na dan 1. siječnja	3.363	2.534
Neto povećanje novca	1.277	11.483
Stanje na dan 30. rujna	4.640	14.017

Dodatak uz financijske izvještaje – Financijsko poslovanje Grupe HKO
Izveštaj o promjenama na kapitalu
za razdoblje od 1.1. do 30.9. (nerevidirano)

(Svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Temeljni kapital 000 kuna	Zadržana dobit i rezerve 000 kuna	Ostale rezerve 000 kuna	Neto dobit tekuće godine 000 kuna	Ukupni kapital koji pripada vlasnicima društva 000 kuna	Ukupni kapital 000 kuna
Stanje 1. siječnja 2018.	37.500	1.167	2.999	1.070	42.736	42.736
Dobit tekućeg razdoblja	-	-	-	980	980	980
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	177	-	177	177
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	177	980	1.157	1.157
Prijenos dobiti iz 2017. godine u zadržanu dobit	-	1.070	-	(1.070)	-	-
Stanje 30. rujna 2019.	37.500	2.237	3.176	980	43.893	43.893
Stanje 1. siječnja 2019.	37.500	2.237	3.049	481	43.267	43.267
Dobit tekućeg razdoblja	-	-	-	2.134	2.134	2.134
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	(210)	-	(210)	(210)
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	(210)	2.134	1.924	1.924
Prijenos dobiti iz 2018. godine u zadržanu dobit	-	481	-	(481)	-	-
Ostala usklađenja	-	(217)	172	-	(45)	(45)
Stanje 30. rujna 2019.	37.500	2.501	3.011	2.134	45.146	45.146